ကချင်ပြည်နယ်၊ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများရှိ အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၃

KACHIN WOMEN PEACE NETWORK

GEN
Gender Equality Network

မာတိကာ

အတိုကောက်အသုံးအနှုန်းများ

အနှစ်ချုပ် ၁

၁။ နိဒါန်း ၃

၁.၁ နောက်ခံသမိုင်းကြောင်း ၃

၁.၂ သဘောတရား နှင့် ရည်ရွယ်ချက်များ ၄

၂။ နည်းစနစ် ၅

၃။အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍အဓိကရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ ၉

၃.၁ လူဦးရေစာရင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များ - စစ်ဘေးရှောင်နေရသော လူဦးရေ ၉

၃.၂ စခန်းများသို့သွားရောက်နိုင်မှု ၁၀

၃.၃ လူမှုရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ ၁၀

၃.၄ အမျိုးသမီးများ၏အဓိကလိုအပ်ချက်များနှင့်စိုးရိမ်စရာများ(ကဏ္ဍအားလုံးတွင်) ၁၄

၃.၄.၁ ကဏ္ဍအလိုက် စိုးရိမ်စရာများ ၁၅

၃.၄.၂ စခန်းအတွင်းရှိအမျိုးသမီးများ၏ အဓိက ကျန်းမာရေးပြဿနာများ ၁၈

၃.၄.၃ စစ်ဘေးရှောင်အမျိုးသမီးများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာအခြေအနေ ၂၁

၃.၅ စခန်းစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီများ၌ကိုယ်စားပြုပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု ၂၃

၃.၆ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအပေါ်အကြမ်းဖက်မှုနှင့် စခန်းတွင်းလုံခြုံစိတ်ချရမှု ၂၅

၃.၇ လူကုန်ကူးမှု ၃၁

၄။တိုက်တွန်းအကြံပြုချက်များ ၃၃

ကိုးကားစာရင်း ၃၇

နောက်ဆက်တွဲစာမျက်နှာများ

နောက်ဆက်တွဲ ၁။ ကချင်ပြည်နယ်စခန်း/ရွာများရှိအမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်စစ်တမ်း ၃၈

နောက်ဆက်တွဲ ၂။ ကချင်ပြည်နယ် စခန်းများ၏ လိုအပ်ချက်စစ်တမ်းကောက်ယူနိုင်ရန် ပို့ချသောသင်တန်းအစီအစဉ် ၄6

နောက်ဆက်တွဲ ၃။ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများနှင့် ဒုက္ခသည်စခန်းများပြ မြေပုံ ၅၁

ပုံ နှင့် ဇယားများ

ဇယား ၁။ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သော စခန်းများ၏ လူဦးရေစာရင်းအချက်အလက် ၉

ဇယား ၂။ အမျိုးသမီးများ၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များနှင့် အမျိုးသားများ၏ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့် ကဏ္ဍရပ်အလိုက် လိုအပ်ချက်များ။ ၁၅

ပုံ ၁။ အနီးဆုံးမြို့သို့ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများမှ ရောက်ရှိရန် ကြာချိန် ၁၀

အတိုကောက်အသုံးအနှုန်းများ

GBV	ကျား၊ မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု
GEN	ကျား၊ မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှရေးကွန်ရက်
IASC	လူသားချင်းစာနာထောက်ပံ့မှုကိစ္စရပ်များဆိုင်ရာ အဖွဲ့များအတွင်း ရပ်တည်ပေးသည့် ကော်မတီ
IDP	စစ်ဘေးရှောင်သူများ
IEC	အချက်အလက်၊ ပညာပေးခြင်းနှင့် ပြန်ကြားဆက်သွယ်ခြင်း
KWPN	ကချင်အမျိုးသမီးများ ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ရက်
MISP	ကနဦးပေးထားနိုင်သော အနိမ့်ဆုံးအဆင့် ကူညီထောက်ပံ့ပေးမှုများ
NFIs	စားသောက်ကုန်မဟုတ်သော အခြားပစ္စည်းများ
RANIR	စစ်ဘေးရှောင်သူများနှင့် ဒုက္ခသည်များအတွက်ကာယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကွန်ရက်
SRH/R	လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေး/ အခွင့်အရေးများ
STI	လိင်ဆက်ဆံရာမှတစ်ဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါ
VAWG	အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု

အနှစ်ချုပ်

ဤအစီရင်ခံစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများအား တုံ့ပြန်ကူညီမှု ပေးနေသော လူသားချင်းစာနာထောက်ပံ့မှု အကူအညီပေးနေသူများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏လိုအပ်ချက်များကို ပိုမိုနက်နဲစွာနားလည်စေနိုင်ရန်အတွက်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များကို အရေးပေါ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ချက်ရှိသည့် အခက်အခဲနှင့် ကြုံတွေ့နေရသောနေရာများကို အသားပေး ဖော်ပြထားပြီး လက်တွေ့ကျသောအကြံပြုချက်များကိုပါထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ဤလေ့လာဆန်းစစ်မှုတွင်စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများနေအမျိုးသမီးများ၏ အောက်ဖော်ပြပါကဏ္ဍများ၌ ရရှိရန် လိုအပ်နေသေးသည့်အဓိကလိုအပ်ချက်များနှင့် အရေးကြီးသော စိုးရိမ်ဖွယ်ကိစ္စရပ်များကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုကဏ္ဍများမှာရေ၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် မိလ္လာစနစ် (WASH)၊ စားသောက်ကုန်မဟုတ်သော အခြားပစ္စည်းများ (NFIs)၊ ပညာရေး၊ အာဟာရ၊ နားခိုရန်နေရာ၊ ကျန်းမာရေး (လူမှုစိတ်ပညာအပါအဝင်)၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများ၊ စခန်းအတွင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုသည် လွန်စွာအရေးကြီးနေသော အခြေအနေများအနက်မှတစ်ခု ဖြစ်ပြီးထိုသို့သောအကြမ်းဖက်မှုများသည် သန့်ရှင်းရေးနှင့် မိလ္လာစနစ်(WASH)၊ နားခိုရန်နေရာ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာကဏ္ဍများ၌ လုံလောက်ပြည့်စုံမှု လုံးဝမရှိသည့်အခြေအနေများနှင့် ဆက်စပ်နေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်ကဏ္ဍအားလုံးသည် IASC၏ ကျား၊ မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှရေးနှင့် ကျား၊ မအခြေပြုအကြမ်းဖက်ခြင်းကို ကာကွယ်ရေးနှင့် တုံ့ပြန်ရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိပါ။

ဤအစီရင်ခံစာသည် ကချင်အမျိုးသမီးများ ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ရက် (KWPN)နှင့် ကျား၊မ ရေးရာတန်းတူညီမျှရေးကွန်ရက် (GEN) တို့ပူးပေါင်းကောက်ယူထားသည့် အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်စစ်တမ်းကောက်ယူမှု၏ ရလဒ်အစီရင်ခံစာပင်ဖြစ်သည်။ ဤစစ်တမ်းအားကချင်ပြည်နယ်အတွင်းမှ မြို့နယ်လေးခုအတွင်းရှိ စစ်ဘေးမှတိမ်းရှောင်သူ လူဦးရေစုစုပေါင်း ၃၀,၀၀၀ ကျော်ခန့်ရှိသည့် စခန်းပေါင်း ၁၇ ခုတွင် ကောက်ယူထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း ၈၃ ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့ရာတွင် တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူ ၈၄၉ ဦး (အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား၊ လူငယ်များအပါအဝင်)တို့၏ ဖြေဆိုချက်များကိုခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစစ်တမ်းအား ဖော်ပြပါမြို့နယ်များတွင်ပြုလုပ်ရခြင်းမှာ လက်ရှိအချိန်အထိ အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုဒေသတွင် နားလည်သိရှိမှုနှင့် ဖြည့်ဆည်းတုံ့ပြန်ရန်လိုအပ်သည့် အရင်း အမြစ်များ လက်လှမ်းမှီရောက်ရှိနိုင်ရန် အထူးပင်အားနည်းနေသေးသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါဒေသများကိုသာ အထူးဂရုပြု၍စစ်တမ်းကောက်ယူထားသော်လည်း ဤလေ့လာမှုမှ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များသည် နိုင်ငံတွင်း ဒေသ အသီးသီးတွင်ရှိသောစစ်ဘေးရှောင်စခန်းများမှ အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြုလုပ်ခဲ့သော အခြားအလားတူ အစီရင်ခံစာများနှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုရှိပါသည်။

အမျိုးသမီးများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းဆွေးနွေးမှုများအနက် ဦးစားပေးစဉ်းစားရန် အရေးအကြီးဆုံးလိုအပ်ချက်များအဖြစ် တွေ့ရှိရသည့် ကိစ္စရပ်များမှာ သန့်ရှင်းသောရေ၊ မီးရရှိမှု၊ အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာ၊ လုံခြုံသောအိပ်ခန်း၊ ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာထားရှိမှုတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာအနှံ့တွင် လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သော အခြားစစ်တမ်းများမှ ဖော်ပြသည့် အထောက်အထားများကဲ့သို့ပင် နားခိုရန် နေရာများ

လုံခြုံမှုမရှိခြင်း၊ ဆောက်လုပ်သည့်ဒီဇိုင်းလိုအပ်ချက်ရှိခြင်း၊ ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ အားနည်းမှုရှိခြင်းတို့သည် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများမှ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ အကြမ်းဖက်ခံရစေရန် အားပေးနေသည့်အခြေအနေများအဖြစ် တွေ့ရှိရပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် အမျိုးသမီးလစဉ်သုံးပစ္စည်းများ၊ အတွင်းခံဘောင်းဘီနှင့် အင်္ကျီများ၊ လုံချည်များနှင့် အနွေးထည်များအရေးပေါ်လိုအပ်လျက်ရှိနေပါသည်။ အမျိုးသမီးတော်တော်များများ တွေ့ကြုံခံစားနေရသော်လည်း ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း မရှိသေးသည့် အဓိကကျန်းမာရေးပြဿနာများမှာ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် မျိုးဆက်ပွားအင်္ဂါများနှင့် ဆက်စပ်နေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

အမျိုးသမီးများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် မိမိတို့၏ လိုအပ်ချက်များအတွက် အကူအညီရယူရန် တွန့်ဆုတ်လေ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့၏တစ်သီးပုဂ္ဂလလိုအပ်ချက်အတွက် သုံးစွဲရန်လိုအပ်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို စခန်းတစ်ခုလုံး အဆင်ပြေချောမွေ့မှုရှိရေးအတွက် ပိုမိုအလေးထား ဦးစားပေးသုံးစွဲစေရန် လိုလားသည်။ လက်ရှိဖွဲ့စည်းထားသည့် စခန်းစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တည်ဆောက်ပုံ၌ ကျား၊မ ရေးရာကို အလေးပေး စဉ်းစားမှု မရှိခြင်းနှင့် ပြင်ပမှ အကူအညီအထောက်အပံ့များ နည်းပါးစွာရရှိခြင်းတို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်စွမ်းမရှိပါ။

ဤအစီရင်ခံစာမှ ယခုထိ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခြင်းမရှိသေးသော စစ်ဘေးရှောင် စခန်းများရှိအမျိုးသမီးများ၏ အဓိကလိုအပ်ချက်များကို အထူးအလေးပေးဂရုပြုစေရန်နှင့် ကချင်ပြည်နယ် အတွင်းရှိ စစ်ဘေးရှောင်သူများအားလုံးအတွက် လိုအပ်သည့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များကို လက်လှမ်းမီရရှိစေရန်၊ လုံလောက်သည့် ငွေကြေးအထောက်အပံ့များကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ သက်ဆိုင်သူအားလုံး ပိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်ကြရန် အကြံပြုတိုက်တွန်းပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာ၏ အဓိက အကြံပြုချက်များမှာ

၁။ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများရှိ အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးငယ်များအားလုံးကို အကြမ်းဖက်ခံရမှု၊ လူကုန်ကူးမှုနှင့် အခြားသော အနိုင်ကျင့်မှုအမျိုးမျိုးတို့မှ ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် သေချာစေမည့် လက်ငင်းဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ရန်။
၂။ နယ်ပယ်အားလုံး၌ မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ကြိုးကြပ်ပေးရန်။
၃။ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များအားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်အတွက် ကျား၊ မရေးရာကို စခန်းစီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍလုပ်ဆောင်မှုတိုင်းတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်။
၄။ ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်းများ (အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများ) အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဆက်လက်ဖြည့်ဆည်း လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ငွေကြေးအထောက်အပံ့များ ပိုမိုရရှိနိုင်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်။

၁. နိဒါန်း

၁.၁ နောက်ခံသမိုင်းကြောင်း

မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း ကချင်ပြည်နယ်တွင် (၁၇)နှစ်အကြာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသော ပဋိပက္ခသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ပြန်လည်စတင်လာခဲ့ပါသည်။ UNOCHA အဖွဲ့အစည်း၏ ခန့်မှန်းချက်အရ ပဋိပက္ခစတင်ဖြစ်ပွားချိန်မှစ၍ (၁၈)လအတွင်း လူပေါင်း(၇၄,၂၃၈)ယောက်သည် ဒေသတွင်း၌ပင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုလူများအတွင်းမှ (၄၂,၃၉၃)ယောက်သည် အစိုးရထိန်းချုပ်နယ်မြေမဟုတ်သောဒေသများ(NGCAS)တွင် နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၂ ဇူလိုင်လနှင့် သြဂုတ်လများတွင် ကျားမရေးရာတန်းတူညီမျှရေးကွန်ရက် (GEN)[2]သည် ရွှေ့ပြောင်းအမျိုးသမီးများ၏ အခြေအနေကိုသိရှိရန် ကချင်ပြည်နယ်ရှိ စခန်းများသို့ သွားရောက်ခဲ့သည့်အပြင် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့အစည်းပေါင်း(၂၀)ကျော်မှ ဝန်ထမ်းများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ်ရှိ ပြည်နယ်တွင်းစစ်ဘေးရှောင်စခန်းများမှ အမျိုးသမီးများ၏ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ (၂၀၁၂)စက်တင်ဘာလတွင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သော အစီရင်ခံစာတွင် ပဋိပက္ခကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများသည် မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေး ပြဿနာများ၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခံရမှုများ၊ စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းနှင့် ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်ခွင့်မရရှိခြင်းနှင့် ဝင်ငွေရှာဖွေရာတွင်လည်း အခွင့်အလမ်းများ အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းစသည့် ပြဿနာကြီးကြီးမားမားများနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသည်ဟု ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

ဤသတင်းအချက်အလက်များကောက်ခံစဉ်တွင် အဓိကကျသောနယ်မြေဒေသခံပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကချင်ပြည်နယ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော အခြေအနေများကို အကဲဖြတ်စုံစမ်းရန်နှင့် ထိုကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်သော သင်တန်းများပြုလုပ်ကျင်းပပေးရန်မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ ကြပါသည်။ ပိုမိုဆိုးဝါးလာသော အခြေအနေကြောင့်လည်းကောင်း၊ အခြားမည်သူမှ ထိုကဲ့သို့သော သင်တန်းများနှင့် ထောက်ပံ့မှုများကို ပြုလုပ်ခြင်းမရှိ၍လည်းကောင်း၊ GEN အဖွဲ့ဝင်များသည် အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့၌(၁၀)ရက်တာသင်တန်းတစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။အရည်အသွေးကို ဦးစားပေးသော အချက်အလက်များ ကောက်ယူခြင်းနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းအတွက် အသိပညာမြှင့်တင်ခြင်း၊ စွမ်းရည်မြှင့်သင်တန်းများပြုလုပ်ကျင်းပပေးခဲ့ပါသည်။ ဤသင်တန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ယင်းကဲ့သို့သောသင်တန်းများပံ့ပိုးပေးခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ အသေးစိတ်လိုအပ်ချက်များကိုဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ပြီး လူသားခြင်းစာနာထောက်ထားမှု၊ အကူအညီပေးနေသူများသည် ကချင်ပြည်နယ်ပဋိပက္ခ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုခံစားနေရသော အမျိုးသမီးများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သောစီမံကိန်းများနှင့် တုံ့ပြန်မှုများပေးနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာသည် အထက်ပါသင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့သော ဒေသခံစေတနာ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ဒေသခံ ကချင်အဖွဲ့အစည်းများပူးပေါင်း၍ ကောက်ယူထားသောအမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များအား စစ်တမ်း ကောက်ယူခြင်း၏ တွေ့ရှိထုတ်ပြန်ချက်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ သဘောတရားနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များ

ပဋိပက္ခကာလအခြေအနေများတွင် ကျား၊မ ရေးရာ အခန်းကဏ္ဍကို ကြိမ်ဖန်များစွာ လျစ်လျူရှုချန်လှပ်သွားခြင်း၊ အကျပ်အတည်းကာလ အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာမလိုသော "ဇိမ်ခံပစ္စည်း"ကဲ့သို့ ရှုမြင်ခြင်းများရှိနေပါသေးသည်။ သို့သော်လည်း လက်တွေ့မှာမှုလူကြောင့်ဖြစ်သော ဘေးအန္တရယ်များနှင့်သဘာဝဘေးအန္တရယ်များတွင် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရာမှ ရရှိလာသောသက်သေအထောက်အထားများသည် အရေးပေါ်အခြေအနေများ၌ကျား၊မ ရေးရာ အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်မလွဲမသွေလိုအပ်ကြောင်းကို ထင်ရှားစေပေသည်။ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများတို့သည် အရေးပေါ်ကာလကိုတုံ့ပြန်ရာတွင် ခြားနားပါသဖြင့် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရာတွင် မတူခြားနားသော ဝင်ရောက်ဖြန်ဖြေခြင်း နည်းလမ်းများ လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဤကဲ့သို့ ပဋိပက္ခကာလတွင် ကျား၊မ ရေးရာ အခန်းကဏ္ဍနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်သည် ပြောင်းလဲသွားတတ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ပြောင်းလဲခြင်းသည် တန်းတူညီမျှမှုကို တိုးမြှင့်လာစေရန် အခွင့်အရေး ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ထုံးတမ်း အစဉ်အလာအရ သတ်မှတ်ထားသောစံနှင့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာများကို စိန်ခေါ်၊ ထိပါးလာသောကြောင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်ခြင်းသို့ တွန်းပို့သည့်အရာလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများတွင် ကျား၊ မ ရေးရာကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အလွန်အရေးကြီးပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့မှ မတူညီသောအကြောင်းအရာကိစ္စရပ်များကို တင်ပြလာလေ့ရှိပါသည်။ ထို့အပြင်၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးရာတွင်အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးနှစ်ဘက်လုံး၏ပါဝင်မှုမရှိပါက ထိခိုက်နစ်နာသောလူဦးရေကို ကူညီရာတွင် သိရှိသိအပ်သောသတင်းအချက်အလက်၏ ၅၀%ကို လျစ်လျူရှုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၂ထုတ် "ကချင်ပြည်နယ်၊ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းမှ အမျိုးသမီးများ၏ပြဿနာများ" အစီရင်ခံစာတွင်ဖော်ပြသကဲ့သို့လူသားခြင်းစာနာကူညီမှုအတွက် စစ်တမ်းများကောက်ယူရာတွင် ၎င်းအစီရင်ခံစာရေးသည့်ကာလအထိ ကချင်ပြည်နယ်၊ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းရှိ အမျိုးသမီးများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်များကို စနစ်တကျဖော်ထုတ်ကိုင်တွယ်ခြင်း မရှိသေးပါ။ လေးလအကြာတွင်လည်း ယင်းအခြေအနေသည် ယခင်ကအတိုင်းပင်တည်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ စခန်းတွင်းရှိ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများ၊ စခန်းအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီတို့သည် ဤစစ်ဘေးရှောင်သူများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များဖြစ်သော အစားအစာ၊ နားခိုရန်နေရာ၊ ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးတို့အတွက် ခက်ခဲစွာကြိုးစား ဖြေရှင်းနေရပါသည်။ ဤသို့ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် လူသားခြင်းစာနာကူညီရေး အဖွဲ့အစည်းကြီးများမှ ရရှိသောအလွန်နည်းပါးသည့် လူသားခြင်းစာနာမှုအကူအညီများဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်နေရပါသည်။ သို့ရာတွင် ရိုးရာဓလေ့ထုံစံများအရသော်လည်းကောင်း၊ရှေးရိုးဆန်မှုများအရသော်လည်းကောင်း၊အမျိုးသားကြီးစိုး၍ အမျိုးသားအခြေခံဖွဲ့စည်းမှုများအရ သော်လည်းကောင်းကူညီပံ့ပိုးမှုနှင့်ကိစ္စများကိုကျား၊မ ရေးရာ သဘောထားအမြင်များ မပါဝင်ဘဲအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်များသည် လျစ်လျူရှုချန်လှပ်ခြင်းခံနေရဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအစီရင်ခံစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလှူရှင်များအပါအဝင် ကချင်ပြည်နယ်အရေးကို တုံ့ပြန်ကူညီနေသော လူသားခြင်းစာနာကူညီရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းအတွင်းရှိ အမျိုးသမီး များ၏ အခက်အခဲနှင့် လိုအပ်ချက်များကို ပိုမိုလေးနက်စွာနားလည်စေရန်၊ အမှန်တကယ် အလေးထားလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော နေရာများကို မီးမောင်းထိုးပြရန်နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များသည်

အရေးတကြီးနှင့်ဥပဒေကြောင်းအရ အလေးထားဆောင်ရွက်ရမည့် လူသားခြင်းစာနာသည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများအဖြစ် နားလည်လက်ခံလျက် ရှေ့သို့တိုး၍ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လက်တွေ့ကျသောနည်းလမ်းများကို အကြံပြုတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စစ်တမ်းကောက်ယူရန်အတွက် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးထားသော အသင့်တော်ဆုံး လူတစုသည် ဤစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းလုပ်ငန်းကို နေရာဒေသအချို့၌ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရရှိနိုင်သော ရံပုံငွေပမာဏအပေါ်မူတည်၍ အခြေအနေကို ပိုမိုသိရှိလိုသောနေရာများအားစစ်တမ်းကောက်ယူမည့်နေရာများအဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုရွေးချယ်ထားသောနေရာများနှင့် နိုင်းစာလျှင် မြစ်ကြီးနားနှင့် ဗန်းမော်ဒေသတို့တွင်လူသားခြင်းစာနာကူညီရေးအဖွဲ့အစည်းများ ပိုမိုရှိခြင်း နှင့် ၎င်းအဖွဲ့အစည်းတို့သည် အနာဂတ်တွင်ရံပုံငွေရရှိမည်ဆိုပါက အလားတူလေ့လာမှုများကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေအနေမျိုးမှာရှိပေသည်။ စခန်းတိုင်းရှိ အမျိုးသမီးတို့၏ အခြေအနေသည် ယခုလေ့လာမှုတွင်ပါဝင်သော အမျိုးသမီးများ၏ အခြေအနေနှင့် အလားတူပင်ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ တူညီသော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများ၊ လူဦးရေနှင့် လက်တွေ့ဖြစ်ပေါ်နေသော အမှန်တကယ်အခြေအနေတို့ တူညီနေသောကြောင့်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

၂. နည်းစနစ်

ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းများအတွက် သင်တန်း

၂၀၁၂ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ (၄)ရက်နေ့မှ (၁၄)ရက်နေ့အထိ မန္တလေးမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော (၁၀) ရက်တာသင်တန်းတွင် အမျိုးသမီးများအား ကာကွယ်ရေးနှင့် ခွဲခြမ်းလေ့လာခြင်းဘာသာရပ်များကို KWPN နှင့် GEN အဖွဲ့အစည်းများက ပူးပေါင်း၍စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ အသိပညာမြှင့်တင်နိုင်စေရန်၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်နိုင်စေရန်၊ အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းနှင့် အချက်အလက်များ ကောက်ယူရန်နှင့် ခွဲခြမ်းလေ့လာရန်အတွက် ရည်ရွယ်၍ သင်တန်းပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ကျား၊မ ရေးရာ တန်းတူညီမျှရေးကွန်ရက်(GEN), ကချင်အမျိုးသမီးငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ရက်(KWPN), ကုလသမဂ္ဂလူဦးရေရန်ပုံငွေအဖွဲ့(UNFPA), ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ် (UNDP), Francois Xavier Bagnoud (FXB), ကုလသမဂ္ဂလူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေး (UNIAP), CARE Myanmarနှင့် Myanmar Information Management Unit (MIMU) အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ထမ်းများပူးပေါင်း၍ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခဲ့ပြီး အောက်ပါကဏ္ဍရပ်များ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

- အခြေခံ ကျား၊မ ရေးရာ အယူအဆ
- အခြေခံ ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ
- အမျိုးသမီးများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှု
- လူမှုရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု
- လူကုန်ကူးမှုနှင့်လုံခြုံသော နိုင်ငံရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှု
- လိုအပ်ချက် စစ်တမ်းကောက်ယူရန်အတွက် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- လိုအပ်ချက်စစ်တမ်းကောက်ယူရန်အတွက်နည်းစနစ်များ

- ဦးတည်အုပ်စုအတွက် မေးခွန်းများရေးဆွဲခြင်းကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်း
- ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းကဏ္ဍ
- လေ့ကျင့်ခြင်း/သုံးသပ်အကြံပြုချက်များတောင်းခံခြင်း
- ကွင်းဆင်းခရီးစဉ်များအတွက် အသေးစိတ်အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း

သင်တန်း၏နည်းစနစ်များတွင် အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြဿနာများအားစူးစမ်းလေ့လာဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဖြစ်ရပ်များအားလေ့လာခြင်း၊ တင်ဆက်မှုများ၊ ကစားနည်းများနှင့် ပြဇာတ်များ၊ ဗွီဒီယိုဇာတ်လမ်းများကြည့်၍ ဆွေးနွေးမှုများနှင့် အဖြစ်အပျက်များကို သရုပ်ဖော်ခြင်းအစီအစဉ်များကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဤသင်တန်းတွင် ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းအယောက်၂၀ (အမျိုးသမီး၁၇ယောက်၊ အမျိုးသား၃ယောက်) တက်ရောက်ခဲ့ပြီး သင်တန်းသားများသည် လိုင်ဇာ၊မိုင်ဂျာယန်၊ဗန်းမော်နှင့်မြစ်ကြီးနားမြို့များရှိ ကချင်အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့အစည်း၊ Wunpawng Ning Htoi, Zinlum Committee နှင့် ကချင် ကျားမ တန်းတူညီမျှရေးကွန်ရက်စသည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရွေးချယ်မှု၊ ထောက်ခံမှုများဖြင့် တက်ရောက်ခဲ့ကြသူများဖြစ်ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့မှ လေးယောက်ပါဝင်သကဲ့သို့ အထက်ပါဒေသများမှလည်း လေးယောက်စီ ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်အချက်အလက်များကောက်ယူခြင်းနှင့် အသိပညာမြှင့်အစီအစဉ်များကို ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် သက်ဆိုင်ရာဒေသများ၌ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ လေ့လာမည့်နေရာဒေသများ၌ ဤလုပ်ငန်းများအတွက် ရံပုံငွေရရှိပြီးသော ကချင်အမျိုးသမီး ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ရက်(KWPN)မှ ကြီးကြပ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများ၌ အချက်အလက်များ ကောက်ခံမှုမစတင်ခင်မှာပင် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများအား အထက်ပါနည်းစနစ်များဖြင့် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင် ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အခြားနေရာဒေသများရှိ အလားတူလေ့လာမှုများကလည်း စစ်ဘေးရှောင်စခန်းရှိ အမျိုးသမီးများ၏ ပြဿနာရပ်များနှင့် ပတ်သက်သော တူညီမှုများနှင့် မတူကွဲပြားမှုများကို သက်သေ သာဓကနှင့် တကွ ယေဘုယျအားဖြင့် ပြဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

လိုအပ်ချက်များအား စစ်တမ်းကောက်ယူရန် နည်းလမ်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု

လိုအပ်ချက်များအား စစ်တမ်းကောက်ယူရာ၌ အရည်အသွေးဦးစားပေး အချက်အလက်များနှင့် ကန့်သတ်ထားသော အရေအတွက်ဦးစားပေး အချက်အလက်များပါ ကောက်ယူနိုင်ရန်နည်းလမ်းများကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲထားပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းနှင့် နယ်စပ်မြို့လေးမြို့ (ဆဒုံ၊မန်စီ၊ဗန်းမော်၊ မိုးမောက်)ရှိစခန်းများမှ အမျိုးသမီး၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ၊အမျိုးသားများ ပါဝင်သည့် ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်းအဖွဲ့၈၃ဖွဲ့နှင့် အဓိကသတင်းအချက်အလက်ပေးသူ၆ယောက် အပါအဝင် စုစုပေါင်း ဖြေကြားပေးသူ၈၄၉ယောက်ထံမှ အချက်အလက်များကောက်ခံရန် ထိုနည်းလမ်းကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါဖြေကြားသူ၈၄၉ယောက်တွင် အမျိုးသမီး၆၁၅ယောက်(၇၂%)နှင့် အမျိုးသား၂၃၄ယောက် (၂၈%) ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို ၂၀၁၂၊အောက်တိုဘာ(၁၈)ရက်နေ့မှ နိုဝင်ဘာ(၁၆)ရက် အတွင်း ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ အဓိကကျသော သတင်းအချက်အလက်ပေးသူများနှင့် လျှို့ဝှက်အပ်သော အကြောင်းအရာများကို တစ်ဦးချင်းလူတွေ့မေးမြန်းရာတွင် လုံခြုံစိတ်ချစွာ ပြောဆိုနိုင်မည့် အဆင်ပြေနိုင် သောနေရာ ရှာဖွေရန် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေသောကြောင့် ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးမှုများကို လိုချင်သော သတင်းအချက်အလက်များ ရယူရန် နည်းလမ်းအဖြစ် ရွေးချယ်အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူ ခဲ့သည့် ဦးတည်အုပ်စု အရေအတွက်သည် စခန်းတွင်းရှိ မိမိ၏ခံစားချက်များနှင့် လိုအပ်ချက်များကို

ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရန်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ဆန္ဒရှိသည့် အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးအရေအတွက်ကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။

မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များနှင့် အမျိုးသမီးများ အကြမ်းဖက်ခံရခြင်းအတွက် သုတေသနနှင့်စစ်တမ်းများ ကောက်ယူရာတွင် လုံခြုံရေးကိစ္စများကြောင့်လည်းကောင်း၊ အချိန်ကိုက်လုပ်ဆောင်ရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရံပုံငွေနှင့် အခြားအထူးထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ကောက်ယူရာတွင် အချိန်တိုအတွင်း နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းနှင့် အသေးစိပ် အချက်အလက်များ ရယူရန်ထက် အမျိုးသမီးများ၏ လတ်တလောပြဿနာများနှင့် လိုအပ်ချက်များကို ခြုံငုံသုံးသပ်နိုင်ပြီး နောက်လာမည့်အစီအစဉ်များကို ထိရောက်စွာပံ့ပိုးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ပါသည်။

ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် စစ်တမ်းအတွက်လူတွေ့မေးမြန်းရာတွင် ဖြေကြားသူအပေါ် မူတည်၍ ဖြေကြားသူနှင့် လိင်အုပ်စုတူသော မေးမြန်းသူဖြစ်စေရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ရာ အထူးသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သော သဘာဝရှိသည့်မေးခွန်းများကို မေးမြန်းရာတွင် အရေးကြီးသည်ဟုယူဆ၍အမျိုးသမီးဖြေကြားသူ အတွက် အမျိုးသမီးမေးမြန်းသူသာဖြစ်စေရန် အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းအမျိုးသမီး များသည် ပါဝင်ဖြေကြားပေးသူ အမျိုးသားများအား လူတွေ့မေးမြန်းခဲ့သော်လည်း အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသားစေတနာ့ဝန်ထမ်း မေးခွန်းမေးမြန်းသူများသည် အမျိုးသမီးများအား လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းမပြုခဲ့ပါ။ ထိခိုက်လွယ်သောကိစ္စရပ်များဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်မှုစသည့် အခြေအနေများအား သုတေသနပြုရန်အတွက် အသုံးပြုသည့် ယေဘုယျ သုတေသနကျင့်သုံးမှုများအရ အမျိုးသမီးကို အမျိုးသမီးကသာ မေးမြန်းစေခြင်း၊ အမျိုးသားကို အမျိုးသားကသာ မေးမြန်းစေခြင်းများပါရှိသော်လည်း ဤသုတေသနတွင် အမျိုးသားစေတနာ့ဝန်ထမ်း အနည်းငယ်သာပါဝင်နိုင်သည့်အနေအထားကြောင့် အချို့သော အမျိုးသားဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးမှုများအား အမျိုးသမီးများမှ ဦးဆောင်ရခြင်းများလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသားဖြေကြားသူများမှ အမျိုးသမီးများအကြမ်းဖက်ခံရမှုနှင့် ပတ်သက်သော ၎င်းတို့၏ သဘောထား၊အမြင်များကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းများ နည်းပါးကောင်း နည်းပါးနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသားများ၏ ဖြေကြားမှုအချက်အလက်များအား ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းကိုလည်း အကန့်အသတ်အတွင်း ထည့်သွင်းထားပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်များအားခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း

သတင်းအချက်အလက်များအား မိန်းကလေးငယ်ရွယ်(၁၈နှစ်အောက်)၊ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားဟူသော အုပ်စု၃စုအနေဖြင့်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားပါသည်။

သတင်းနှင့်အချက်အလက်များအား ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းကို စေတနာ့ဝန်ထမ်းတစ်စုမှ ကချင်ဘာသာဖြင့် ဦးဆောင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါစေတနာ့ဝန်ထမ်းအများစုသည် သင်တန်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် စစ်တမ်းရေးဆွဲရာ ကောက်ယူရာတွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ KWPN နှင့် GENပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်၍ လွတ်လပ်စွာ ရပ်တည်နေသော ပညာရှင်တစ်ယောက်မှ ဤအစီအရင်ခံစာအား ရေးသားပြုစုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စစ်ဘေးရှောင်စခန်း(၁၇)ခုတွင် ကောက်ယူခဲ့သော အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်စစ်တမ်းမှ ရရှိလာသော ပဏာမတွေ့ရှိချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များအား ၂၀၁၃၊ ဖေဖော်ဝါရီ(၈)ရက်နေ့တွင် ပါဝင်သူများအားလုံးကို

ပြန်လည်ဝေမျှပေးခဲ့ပါသည်။ ဤပါဝင်သူများမှာ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းနှင့် ဒုက္ခသည် ကယ်ဆယ်ရေး ကော်မတီ(IRRC)၏ ဥက္ကဌ၊ စခန်းစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီမှ အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများမှ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများပါဝင်ခဲ့ရာ စုစုပေါင်းအယောက်(၉၀)ရှိပါ သည်။၎င်းတို့ထဲတွင် အမျိုးသမီး(၈၀)နှင့် အမျိုးသား(၁၀)ယောက်ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ တုံ့ပြန်ပြောကြားချက်များ အရ ခြုံငုံပြောရလျှင် ရှင်းလင်းတင်ပြမှုများကို လေးစားလက်ခံကြပြီး အကြံပြုချက်များအပေါ်တွင် အားလုံးမှ သဘောတူညီခဲ့ကြပါသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်သူများက အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များကို မကြာခဏ သတိမမူမိကြသောကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ထောက်ပံ့မှုများပေးနိုင်ရန် ပိုမို၍ ဂရုပြု သင့်ကြောင်း သုံးသပ်ခဲ့ကြသည်။ ပါဝင်သူများအနေဖြင့် ဤစစ်တမ်းမှ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များအား စခန်း စီမံခန့်ခွဲသူများအနေဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နားလည်သဘောပေါက်၍ အသိပညာမြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်၊ အမျိုးသမီးများ၏ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ကြပါသည်။ စခန်းစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီ၏ အရေးပါသော နေရာများတွင် စစ်ဘေးရှောင်အမျိုးသမီးများအား ထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။

အကန့်အသတ်များ

ဤအစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များအတွက် ပြီးပြည့်စုံသည့် အမျိုးသမီးလိုအပ်ချက် စစ်တမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် ဤစစ်တမ်းအား မယူဆသင့်ပါ။ ဤစစ်တမ်းသည် ၂၀၁၂ ဩဂုတ်လနှင့် ဇူလိုင်လများအတွင်း၌ ကောက်ခံခဲ့သော ကနဦးစစ်တမ်းများမှ အဓိကကိစ္စရပ်များအား ပိုမို၍နက်ရှိုင်းစွာထုတ်ဖော်လိုခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲလေ့လာမှုလုပ်လိုခြင်းကို ပိုမို၍ရည်ရွယ်ခဲ့ပါသည်။

ဤခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားသော သတင်းနှင့်အချက်အလက်များသည် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွင်းရှိ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း လိုအပ်ချက်များထက် စခန်းတစ်ခုလုံးကိုခြုံ၍ ယေဘုယျကျသော အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များကိုသာ စစ်တမ်းကောက်ယူထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤစစ်တမ်းအား အခွင့်အလမ်းနှင့် သတင်းအရင်းအမြစ်နည်းပါးသော မြို့နယ်များတွင် ကောက်ယူရခြင်းမှာ အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များအပေါ် တုံ့ပြန်မှုနှင့် နားလည်နိုင်မှုသည် ယခုလက်ရှိတိုင် နည်းပါးနေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း

အထက်တွင် ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများကို ဦးဆောင်ခဲ့ကြသော စေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် လိုအပ်ချက်အားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းအတွက် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သင်တန်းပေးချိန်၌ "ထိခိုက်နစ်နာမှု မရှိစေရ"မူဝါဒ၊ တစ်ဦးချင်း လုံခြုံမှုနှင့် ဘေးကင်းစိတ်ချရမှု၊ သဘောတူခွင့်ပြုချက်များ၊ အမည်နာမလျှို့ဝှက်ပေးထားခြင်းနှင့် အချက်အလက်များအားလုံခြုံလျှို့ဝှက်စွာ ထိန်းသိမ်းပေးခြင်း၊ အဖွဲ့ရွေးချယ်ခြင်း၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးခြင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များအားအသုံးပြုခြင်းစသည့် ခေါင်းစဉ်များအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခဲ့ကြပါသည်။ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့မေးမြန်းမှုများ မစတင်မီ လေ့လာမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သဘာဝကို ပါဝင်ဖြေဆိုကြသူအားလုံးကို နှုတ်ဖြင့် ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

လူတွေ့မေးမြန်းချိန်တွင် ရေးသားထားသော သဘောတူခွင့်ပြုချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီးဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ပါဝင်သူများအား အချက်အလက်များကို လျှို့ဝှက်လုံခြုံစွာ ထိန်းသိမ်းပေးပါမည်ဟုအာမခံချက်များ ပေးထားသော်လည်းၖင်းတို့အနေဖြင့် သဘောတူညီခွင့်ပြုချက်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ၖင်းတို့၏လက်မှတ်များကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍စိုးရိမ်မှုများ ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူတွေ့မေးမြန်းသူများသည် ပါဝင်ဖြေဆိုသူတိုင်းနှင့် နှုတ်ဖြင့် သဘောတူညီချက်ရယူ၍ ၎င်းနှုတ်ကတိသဘောတူညီချက်ကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြပါသည်။

ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းများတွင် ပါဝင်သူများအားဆွေးနွေးမှုကဏ္ဍများပြီးချိန်တွင် အလွတ်သဘောဆွေးနွေးနစ်သိမ့်အကြံပေးခြင်းဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီခဲ့ပါသည်။ နေ့ခင်းအချိန်များတွင် ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးသတင်းအချက်အလက်စုဆောင်းသူများအဖွဲ့သည် စခန်းတွင်း၌ ဆွေးနွေးပွဲပြီးသည်အချိန်မှာပင် လိုအပ်ပါက ညနေခင်းအချိန်များအထိပါ ပါဝင်ပေးသူ တစ်ဦးစီကို စစ်တမ်းဆက်လက်ကောက်ယူခဲ့ကြပါသည်။ ဤစစ်တမ်း၏ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုကဏ္ဍတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း စခန်း၌ စိတ်ကျန်းမာရေးအပါအဝင် လိုအပ်သော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်းသည် အနည်းငယ်သာ ရှိနေပါသည်။ ပုံမှန် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်နေရာတွင် ဆွေးနွေးနစ်သိမ့်အကြံပေးခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို နေ့စဉ်ပုံမှန်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရေရှည်အနေဖြင့်လည်းကောင်း ထောက်ပံ့စီစဉ်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ သို့ဖြစ်၍ သုတေသနအဖွဲ့အား လူမှုရေးနှင့် စိတ်ပညာဆိုင်ရာ ကူညီပံ့ပိုးရေးသင်တန်း ထပ်မံပေးခြင်းသည် ပါဝင်ဖြေကြားသူများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် လုံခြုံရေးအား သေချာစေနိုင်သော အလားအလာအရှိဆုံး ရွေးချယ်မှုဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် စစ်တမ်းမှထွက်ပေါ်လာနိုင်သည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကိုလည်း လျော့နည်းစေနိုင်ပါသည်။

KWPNနှင့် GENတို့သည် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ၏လက်ရှိရင်ဆိုင်နေရသော တောင်းဆိုမှုများနှင့် အလုပ်ကိစ္စများ များပြားသည်ကို ကောင်းမွန်စွာ သဘောပေါက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအဖွဲ့အစည်းများအပေါ် ထပ်မံ၍ အခြားဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးများနှင့် ဖိအားများမသက်ရောက်စေရန် သတိထားခဲ့ပါသည်။ KWPNသည် ဒေသခံမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းရည်ကိုတန်ဖိုးထားပြီးၖင်းတို့၏ ပံ့ပိုးကူညီလုပ်ဆောင်မှုများကို အသိအမှတ်ပြုသော်လည်း သူတို့လုပ်ဆောင်နိုင်သည်ထက် ပိုမို၍ မလုပ်ဆောင်စေလိုပါ။ သတင်းအချက်အလက်များအား ကောက်ယူနေစဉ် အချိန်အတွင်း စေတနာ့ဝန်ထမ်းများကို KWPNမှ ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အချိန်နှင့် ရင်းမြစ်များအတွက် ထိုက်တန်စွာ ပြန်လည်ပေးဆပ်ခဲ့ပါသည်။

၃. အမျိုးသမီးများအတွက် လိုအပ်ချက်များ - အဓိကရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ

၃.၁ လူဦးရေစာရင်း အချက်အလက်များ - စစ်ဘေးရှောင်နေရသော လူဦးရေ

ဇယား ၁. ဆက်သွယ်ခွင့်ရခဲ့သောစခန်းများ ၏ လူဦးရေစာရင်းအချက်အလက်

စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့်မြို့နယ်များ	**၄ မြို့**
စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့်ဧရိယာရှိစုစုပေါင်း စစ်ဘေးရှောင်နေရသည့် လူဦးရေ (၁၇ စခန်း)	၃၁,၁၀၆
စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ရာ ဧရိယာ ရှိ စစ်ဘေးရှောင်	၆,၄၁၇

နေရသည့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း	
စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ရာ ဇရိယာရှိ အမျိုးသား ဦးရေ	၁၄,၆၈၂
စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ရာ ဇရိယာရှိ အမျိုးသမီး ဦးရေ	၁၆,၄၂၄
အသက် ၁၈ နှစ်အောက် လူဦးရေ စုစုပေါင်း	၁၃,၆၁၈
မျိုးဆက်ပွားနိုင်သော အမျိုးသမီး ဦးရေ (၁၈-၄၉)	၅,၈၇၃
တစ်ကိုယ်တည်းနေသော အမျိုးသမီး	၇၂
ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီး	၄၁၉
နို့တိုက်မိခင်	၁,၀၇၄
မသန်စွမ်း အမျိုးသမီး	၉၈
မသန်စွမ်း အမျိုးသား	၁၅၁

၃.၂ စခန်း များ အား သွားရောက်နိုင်ခြင်း

စခန်း (၁၇)ခုလုံးသည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သွားရောက်နိုင်သည်ဟု သတ်မှတ်ခံထားရပါသည်။ သို့သော်လည်း အနီးဆုံးမြို့နှင့် အကွာအဝေးပင်လျှင်အလွန်ဝေးကွာကြပါသည်။ အချို့စခန်းများသည် အနီးဆုံးမြို့နှင့် အတန်အသင့် အကွာအဝေးတွင်ရှိကြသော်လည်း အဝေးဆုံးသော စခန်းများမှာ အနီးဆုံးမြို့နှင့် ၅နာရီခန့် အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိနေပါသည်။ (ကြာချိန် အကွာအဝေးကို အောက်ပါ ဇယားတွင်ကြည့်ပါ)။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်မှုမှာလည်းကွာခြားကြပါသည်။ စခန်းအနည်းငယ်မှအပ ကျန်စခန်းအားလုံးသည် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းများဖြတ်တောက်ခံထားရပါသည်။

ပုံ ၁ အနီးဆုံးမြို့သို့စစ်ဘေးရှောင် စခန်းများ မှ ရောက်ရှိရန် ကြာချိန်

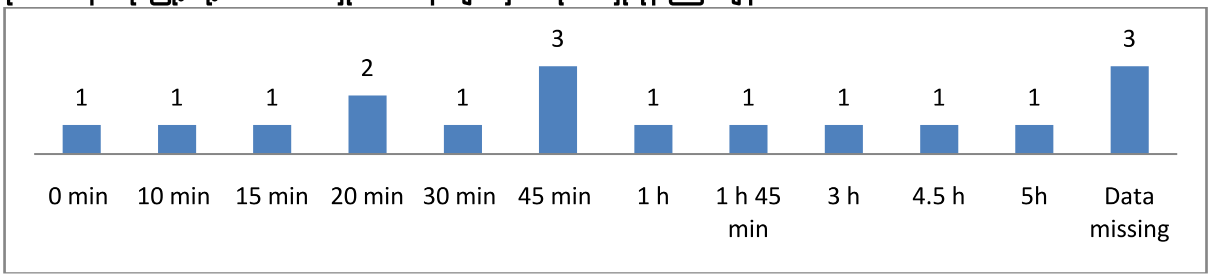

၃.၃ လူမှုရေး ၊စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေနှင့် စိုးရိမ်စရာများ

"ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများတွင် လာရောက်ဆွေးနွေးသည့် အမျိုးသမီးများသည် သူတို့ ရင်ဖွင့်သံများကို မည်သူမျှ ဤကဲ့သို့ လာရောက်နားထောင်ခြင်းမရှိသေးပါဟု ဆိုကြသည်။ စခန်းတွင် လာရောက်နေထိုင်ရသောကြောင့် မည်သို့ခံစားရသနည်းဟု မေးလိုက်တိုင်း အမျိုးသမီးအများစုမှာ ကြေကြေကွဲကွဲ ငိုကြွေးကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ဆွေးနွေးခြင်းမျိုး မည်သည့်အဖွဲ့မှ လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိသောကြောင့် အခက်အခဲများခံစားချက်များကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောကြပါသည်။ အချို့ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းများတွင် အမျိုးသားများကလည်း စခန်းတွင်းအခက်အခဲများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ၎င်းတို့ခံစားချက်ကို မေးမြန်းသည့်အခါ စခန်းတွင် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော ဆင်းရဲဒုက္ခများကြောင့် မထိန်းချုပ်နိုင်ပဲ မျက်ရည်

ကျကြပါသည်။ မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်မှုများ၊ လယ်မြေအသီးအနှံ၊ တိရစ္ဆာန်များနှင့် နေအိမ်များ မီးရှို့ဖျက်ဆီးခံရသည်ကို အောက်မေ့သတိရလျှက် အလွန်စိတ်မကောင်းစွာ ရင်ဖွင့်ပြောကြသည်။” [ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းမှ လေ့လာတွေ့ရှိချက်]

ပါဝင်သူ အရွယ်ရောက်အမျိုးသမီးများက အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်သုံးပါးလုံး၌ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပူဆွေးသောကရောက်ရသည်၊ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရသည်ဟု ထုတ်ဖော်ပြောဆိုကြသည်။ ဆုံးရှုံးသွားသည်များအတွက် ပူဆွေးခြင်း၊ မရှိတော့သည့် အရာများအတွက် ဝမ်းနည်းခြင်းနှင့် နောင်တွင် ဖြတ်ကျော်ရမည့် အရာများအတွက် စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့ခြင်းတို့သည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ ကြီးစိုးလျှက်ရှိသည်။ ဆုံးရှုံးသွားသည့် အရာများအတွက် ပူဆွေးခြင်းတွင် လူ့ဘဝအခြေခံလိုအပ်ချက်များဖြစ်သည့် အိမ်၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် သီးနှံတို့အားဆုံးရှုံးရခြင်းအပြင် ၎င်းတို့ကို ဆုံးရှုံးရသည့်အတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှုများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ယခုလက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများကို ဖော်ပြကြရာတွင် စခန်းအတွင်းရှိ မလုံလောက်သည့် လူနေမှုအခြေအနေများကို အဓိကအားဖြင့် ပြောဆိုကြသည်။ ရှင်သန်မှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် အစားအစာ၊ လောင်စာဆီ၊ နေထိုင်စရာ၊ ရွှေ့လျားသွားလာနိုင်ခြင်းနှင့် ဝင်ငွေရနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများစသည့် ချက်ချင်းလက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ရမည့် လိုအပ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ခက်ခဲနေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပို၍အရေးကြီးသည်မှာ စစ်ဘေးရှောင်ဒုက္ခသည်များအဖြစ် ရပ်တည်နေရခြင်းအတွက် အရှက်ရသည့် ခံစားချက်များကို ဖော်ပြလာကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လှူဒါန်းပေးနေသည်များကို လက်ခံရယူနေရခြင်း၊ မိမိတို့မျှော်လင့်ထားသည့် ဇနီးသည်များနှင့် မိခင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍများထိအောင် မလုပ်ဆောင်၊ မရှင်သန်ပေးနိုင်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏အမျိုးသားများအကြားတွင် ဆက်နွှယ်နေသော ခံစားချက်များ ကိုလည်းလေ့လာခဲ့ရသည်။ ယခုလက်ရှိအချိန်တွင် ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုကို ခံစားရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းအရင်းများထဲမှတစ်ခုမှာ မင်္ဂလာဆောင်များနှင့် အသုဘများကဲ့သို့ အရေးကြီးသည့် ဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာများကို မလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများ၏ ပညာရေးအခွင့်အလမ်း၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှ ဘဝတသက်တာ ရေရှည်အကျိုးပြုမည့် အထောက် အပံ့များကို ဆက်လက်ထောက်ပံ့ပေးရန် မသေချာခြင်းနှင့် ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်လာပါက ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ခံယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းများစသည်တို့ကို အနာဂတ်အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ကြပါသည်။

မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ၏ တုန့်ပြန်ဖြေကြားချက်များသည်လည်း အမျိုးသမီးများ၏ တုန့်ပြန်ဖြေကြားချက်များနှင့် ပုံစံဆင်တူပါသည်။ ဤပါဝင်သူအဖွဲ့တွင်မူ မိမိတို့ နေအိမ်၌ မိသားစု ရင်းနှီးမှု၊ လုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် အိမ်၏ သက်တောင့်သက်သာရှိမှုများကို ပြင်းပြင်းပြပြလွမ်းဆွတ်ကြသည်။ လက်ရှိအခြေအနေအရ ပညာသင်ကြားခွင့်ပျက်ကွက်ခြင်းနှင့် ပညာရေးကို စိတ်မပါခြင်းတို့သည် စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းနှင့် ဝမ်းနည်းခြင်းများ၏ အဓိကအကြောင်းရင်းများနှင့် အပြန်အလှန်သက်ရောက်မှုများ ရှိပါသည်။ လက်ရှိစခန်းတွင် နေထိုင်ရစဉ် အဆင်မပြေမှုများသည် နေစရာတန်းလျားများ လုံလုံလောက်လောက် မရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် တန်းလျားများတွင် အိမ်သာနှင့်ရေချိုးခန်းတို့ လုံခြုံမှုနှင့် တသီးတသန့်မရှိခြင်း၊ ရာသီလာချိန်တွင် တစ်ကိုယ်ရေကျန်းမာရေးကို ဂရုစိုက်ရန်အတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေရာထိုင်ခင်းမရှိခြင်းတို့ကြောင့်လက်ရှိနေထိုင်ရမှုအပေါ် မသက်မသာအဆင်မပြေဖြစ်ရပါသည်။ ဤအုပ်စုမှ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များသည် ၎င်းတို့တွင် အစဉ်အမြဲရှိနေသော စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့စိတ်ဝန်သည် ၎င်းတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝကို ပြင်းထန်စွာထိခိုက်ကာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေသည်ဟု ပြောပြကြပါသည်။ လူတွေ့မေးမြန်းခံရသည့်အမျိုးသမီးငယ်ရွယ်များသည် ရှက်ရွံ့စိတ် အလွန်ကြီးကြပါသည်။ လှူဒါန်းကြသူများ၏ ဦးတည်ချက်ဖြစ်နေခြင်းနှင့် မိဘ

မျိုးရိုး၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးရခြင်း စသည်တို့သည်၎င်းတို့အတွက် ထမ်းရန်ခက်လှသည့်ဝန်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

အမျိုးသားများ၏ အစီရင်ခံချက်များသည် အသေးစိပ်ပြောဆိုမှုနည်းပါသည်။ ထိုအပြင် ယခုဖြစ်နေသော ပဋိပက္ခများနှင့် ဆက်စပ်၍ လုံခြုံရေးအတွက်စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ၊ မိသားစုအတွက်မထောက်ပံ့ပေးနိုင်ချိန်တွင် ပြင်ပမှ အကူအညီမရှိသောကြောင့် စိတ်ပျက်ရခြင်း၊ ဒေသခံများမှ လူညံ့များအဖြစ် ဆက်ဆံသည်ကို ခံရခြင်းစသည့် အကြောင်းအရာများကို အသားပေးပြောကြပါသည်။ မိသားစုဝင်များအကြားတွင် စည်းလုံးမှု ပြိုကွဲခြင်းနှင့် ရည်မှန်းချက်ပျောက်ဆုံးနေသောကလေးသူငယ်များ၏ သဘောထားအမြင်များ စသည် တို့သည် အမျိုးသားများအတွက်လေးလံသောဝန်များဖြစ်စေပါသည်။ ထို့အပြင်၎င်းတို့၏ အနာဂါတ်အတွက် မျှော်လင့်ချက်များလျော့နည်းလာနေခြင်းလည်း ပါဝင်ပါသည်။

စစ်တမ်းကောက်ယူသော စေတနာ့ဝန်ထမ်း၏ လေ့လာချက်အရ အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ တစ်ကိုယ် ရည်ကျန်းမာရေးနှင့် ပျော်ရွှင်စွာနေထိုင်နိုင်ရေးတို့ထက် အိမ်ထောင်မိသားစု၏ လိုအပ်ချက်များကို ပိုမို ဦးစားပေးကြပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အစီရင်ခံစာ၌ အသက်ကြီးသူများကို အကူအညီပေးဝေရာတွင် ဘေးဖယ် ထားသောကြောင့် ၎င်းတို့အနေနှင့် စိတ်ဓာတ်ကျကြကြောင်းကိုလည်းပြောပြကြပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ တွင် မိမိကိုယ်ကို သတ်သေရန်ကြိုးစားသည့် အမှုတစ်ခုကို မှတ်တမ်းတင် ထားပါသည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပါဝင်ကြသည့်အုပ်စုအားလုံးသည် အသက်ရှင်နေခြင်း၊ အထောက်အပံ့ရရှိခြင်း (အမျိုးသမီးများ)၊ မြန်မာလူမျိုးများ၏ ပိုင်နက်သို့ရောက်သောအခါ သူတို့ရရှိမည် ထင်မထားသော ကြင်နာမှု နှင့် အကူအညီများရရှိခြင်း (အမျိုးသား)၊ သူငယ်ချင်းများနှင့် အတူနေရခြင်း၊ မိတ်ဆွေသစ်များ တွေ့ရခြင်း၊ ကချင်ဘာသာစကား သင်ယူရခြင်း (လူငယ်) စသည့် အရာများအတွက် ၎င်းတို့ပျော်ရွှင်ကြောင်း နှင့် ကျေးဇူးတင်ကြောင်းကိုလည်းဖော်ပြကြပါသည်။

မိသားစုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွင်ပြောင်းလဲသွားသည့်အရာများ

အုပ်စုအားလုံးတွင် လုံးဝဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်နေသည့် အရာ၂ခုကို တွေ့ရှိရပါသည်။ တဖက်တွင် ပါဝင်ကြသူများက ၎င်းတို့၏ မိသားစုများသည် စည်းလုံးမှု၊ နားလည်မှု၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာများပိုရှိလာကြသည်ဟု ပြောကြသည်။ ယခင် အတိတ်တွင် နားလည်မှု မရှိကြခြင်းနှင့် စိတ်တိုလွယ်ကြသည့် ပြောဆိုဆက်ဆံမှု ပုံစံများပြောင်းလဲလာသည်ဟုလည်း တခါတရံပြောကြပါသည်။

သို့သော်လည်း ထိုထက်ပိုမိုပြောပြကြသည်မှာ စခန်းအတွင်း မိသားစုများ စည်းလုံးမှု ပြိုကွဲခြင်း၊ နားလည်မှု မရှိကြခြင်း၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်းနှင့် စိတ်ပျက်ခြင်းများကြောင့် အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် အမြတ်ထုတ်ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း အထူးသဖြင့် လူကြီးပိုင်းများမှ အငယ်များပေါ်တွင်ထိုသို့ ဆက်ဆံခြင်း ဖြစ်လာသည်။ မိသားစု တကွဲတပြားနေရခြင်းနှင့် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြစိတ်များကို အကြောင်းရင်းအဖြစ်ပြောပြကြသည်။ သို့သော် ပြဿနာများ၏ အရင်းအမြစ်များအနက် အဓိကမှာ ငွေကြေးအခက်အခဲဖြစ်ပြီး ၎င်းကပေးနေသည့် ကြီးမားလှသော စိုးရိမ်ပူပန်စရာများသည် မိသားစုဆက်ဆံရေးတွင်ဝင်ရောက်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အခြားဒေသများတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းကဲ့သို့သော ဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများ၊ ယုံမှားသံသယနှင့် သစ္စာရှိခြင်းအပေါ် မသေချာခြင်းများ ဖြစ်လာသဖြင့် မိသားစုဝင်များအကြား တင်းမာမှုကို

ပိုမိုဖြစ်စေပါသည်။ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများသည် မိသားစုအတွက် မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သောကြောင့် ဝေလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အဓိကဝင်ငွေရှာဖွေသူ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အလေးထားမှုလည်း ဆုံးရှုံးစေပါသည်။ ထို့အပြင် ယင်းအချက်သည် ဒုတိယဝင်ငွေရှာဖွေသူများအားလည်း ထိခိုက်မှုရှိပါသည်။ ငွေကြေးကိစ္စရပ်များကြောင့် ဆွေမျိုးသားချင်းများနှင့် ဆက်ဆံရေး တင်းမာလာ၍ မိသားစုစည်းလုံးမှုနှင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများကို ဆိုးဆိုးရွားရွားထိခိုက်စေပါသည်။

မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များကလည်း ၎င်းတို့အနေနှင့် ၎င်းတို့၏ မူလစိတ်အခြေအနေများနှင့် ကွဲပြားနေခြင်း၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ်သောစိတ်ခံစားမှုတို့ ကိုထိန်းချုပ်နေရသည့် တွေ့ကြုံသော အခက်အခဲများကို ပြောပြကြပါသည်။ အချို့သည် လူငယ်များ၏ ပညာရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ကင်းမဲ့နေခြင်း ကြောင့် ရည်မှန်းချက်ပျောက်နေကြသည့် အခြေအနေကို ပြောပြကြပါသည်။ ယင်းအခြေအနေများသည် လူငယ်ယောကျ်ားလေးများအား အရက်သေစာသောက်စားကြခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ပြဿနာများ ပိုမိုဆိုးရွား လာစေခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ ကျူးလွန်ကြခြင်းတို့ ဖြစ်စေပါသည်။

အမျိုးသမီးများ၏အခက်အခဲကို ဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများ

အမျိုးသမီးများ၏ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းသည့်အဓိကနည်းလမ်းများမှာ ဆုတောင်းခြင်း၊ အိမ်နီးချင်းများ အားရင်ဖွင့်ခြင်း၊ စိတ်ညစ်ညူးစရာများကို ဖွင့်ဟခြင်း နှင့် အချင်းချင်းကူညီပံ့ပိုးမှုများ ဖြစ်ပါသည်။ ကိစ္စရပ်များကို ပြဿနာတစ်ခုချင်းစီ (သို့) နေ့ရက်တစ်ရက်ချင်းစီအလိုက် ဖြေရှင်းခြင်းသည် အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို ထမ်းထားနိုင်သည့် အဓိကနည်းဗျူဟာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဆုတောင်းခြင်း၊ သီချင်းဆိုခြင်း နှင့် အော်ငိုခြင်းတို့သည် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအတွက် အဓိက ဖြေရှင်း နည်းများဖြစ်ပါသည်။ မိမိကိုယ်ကို အားပေးခြင်း၊ သူငယ်ချင်းများ၊ အိမ်နီးချင်းများနှင့် စကားစမည် ပြောဆိုခြင်းများသည်လည်း ၎င်းတို့ကို စိတ်သက်သာမှုပေးသည်ဟု ပြောပြကြသည်။ အခြားကိစ္စများကို အာရုံထားခြင်း ဥပမာ၊ စာလေ့လာခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို အားပေးခြင်း နှင့် စိတ်ရှည် သည်းခံ တတ်ရန်လေ့ကျင့်ခြင်းတို့သည် အမျိုးသမီးငယ်များ လုပ်ဆောင်ကြသော အခြားနည်းလမ်းများဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ နည်းလမ်းများတွင် ၎င်းတို့၏ ကလေးသူငယ်များ၏ တောက်ပသော အနာဂတ်ကို ရည်မှန်းခြင်းလည်း ပါဝင်ကြောင်း လူငယ်များကလည်း သတိပြုမိကြသည်။

အမျိုးသမီးများ၏ ဖြေရှင်းနည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဘဝလက်တွဲဖော်နှင့် သူငယ်ချင်းများအား ရင်ဖွင့်ခြင်း၊ ဆုတောင်းခြင်းများသည် ၎င်းတို့နှင့် အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ တူညီမှုရှိကြပါသည်ဟု အမျိုးသားများက ယူဆကြပါသည်။ သို့သော် အမျိုးသားများ၏ ကွဲပြားခြားနားသော ဖြေရှင်းပုံနည်းလမ်းမှာ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များတွင် မတွေ့ရှိရပေ။ ယင်းနည်းလမ်းမှာ ပိုမိုမြင့်မားပြီး ထိုက်တန်သည့် အမျိုးသားရေးကိစ္စများအတွက် စတေးခံ စွန့်လွှတ် ပေးဆပ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များနှင့် အမျိုးသမီးကြီးများ၏ ပြောပြချက်အရ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးဖြေရှင်းသည့်ပုံစံမှာ မိဘများသည် ၎င်းတို့၏ ဒေါသနှင့် စိတ်မသက်သာမှုများကို သား၊သမီးများအား ရိုက်နက်၍ ဖြေလျှော့ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များရနိုင်ခြင်း

ပါဝင်သူအများစုတို့သည် ရရှိနိုင်သည့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများအကြောင်းဆွေးနွေးရာတွင် ဘာသာရေးကို သာ ပြည့်နှက်ကြပါသည်။ တစ်ကိုယ်တည်းဆုတောင်းခြင်း၊ ဆုတောင်းစည်းဝေးများသွားခြင်း၊ ဘုရားကျောင်း တက်ခြင်း၊ ကျမ်းစာဖတ်ခြင်း၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များထံမှာ လမ်းညွှန်ချက်များကို ရယူခြင်း စသည်တို့ သည် တက်ရောက်ဆွေးနွေးသည့်အုပ်စု၃စုလုံးက ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် ကူညီထောက်ပံ့မှုပေးသည့် နည်းလမ်းအားလုံးဖြစ်ပါသည်။

"သူတို့အား စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကူညီပံ့ပိုးပေးသော အဖွဲ့ဟူ၍ တိတိပပမရှိပဲ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၏ သွန်သင်မှုကိုသာနားထောင်ရသည်။ ၎င်းတို့ခံစားချက်များကို ဖွင့်ထုတ်နိုင်ခြင်း မဟုတ်ပဲ ဘာသာရေးခေါင်း ဆောင်များ ဆိုဆုံးမသည့်စကားကို နားထောင်ရခြင်းသာရှိသည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် အပြန်အလှန်ခံစားချက် ဖလှယ်နိုင်သော နေရာများ ဖန်တီးပေးနိုင်လျှင်အလွန်ကောင်းသည်။" [ကွင်းဆင်း စေတနာ့ဝန်ထမ်း၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်]

အမျိုးသမီးများသည် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ လုပ်ကြသည့်အတိုင်း သူငယ်ချင်းများ၊ အိမ်နီးချင်းများ နှင့် အချင်းချင်းထံမှ ကူညီပံ့ပိုးမှုများကိုအလေးထားကြသည်။ အမျိုးသားများကမူ ဆွေမျိုးသားချင်းများနှင့် အိမ်ထောင်ဖက်၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုများကို ပိုမိုအလေးထားပါသည်။ အမျိုးသမီးများကိုကူညီပံ့ပိုးပေးသော အဓိကကျသူများအဖြစ် အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ နှင့် ကော်မတီများအား တက်ရောက်ဆွေးနွေးသည့် အုပ်စုများ အားလုံးမှ ရည်ညွှန်းပြောဆိုအသိအမှတ်ပြုကြသည်။ စခန်း၏စီမံခန့်ခွဲမှုသည် အဓိကကျသော ကူညီထောက်ပံ့မှုဖြစ်ပြီး လူငယ်များ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများသည်လည်း အရေးပါသည့် အထောက်အပံ့များဖြစ်ကြသည်ဟု အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များက ဆိုပါသည်။ လူငယ်အဖွဲ့များအကြားတွင် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ အကြောင်းကို အများဆုံး ဆွေးနွေးကြပြီး ၎င်းတို့မှပေးသော အထောက်အပံ့များသည် အများအားဖြင့် ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူ အများစုသည် ပြင်ပ၏ အကူအညီများကို မရယူနိုင်ခြင်း (သို့) မရယူလိုခြင်း နှင့် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး ရပ်တည်နေရခြင်း၊ အခြားသောသူများ၏ ပြဿနာများထက် တစ်ကိုယ်ရည် ပြဿနာများအား အသားပေးနေခြင်းကို မလိုလားကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောပြကြပါသည်။

၃.၄ အမျိုးသမီးများ ၏ အဓိက လိုအပ်ချက် နှင့် စိုးရိမ်ပူပန်များ (ကဏ္ဍ အားလုံးတွင်)

အားလုံးသော ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများအား ၎င်းတို့၏ အဓိက လိုအပ်ချက်များ၊ စိုးရိမ်ပူပန်များ၊အလိုအပ်ဆုံး အထောက်အပံ့များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လွတ်လပ်စွာဖြေဆိုနိုင်သောမေးခွန်းများ မေးပါသည်။ အောက်ပါဇယား၂သည် ၎င်းတို့၏ အဖြေများကို ကဏ္ဍအမျိုးအစားအလိုက် ခွဲပေးထားခြင်းဖြစ်ပြီး ပါဝင်သည့် အုပ်စုတစ်စုခြင်းစီ၏ အဓိကစိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို စာရင်းပြုစုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၃.၄.၁ ကဏ္ဍအလိုက် စိုးရိမ်မှုများ

အမျိုးသမီးများကြား အရေးအကြီးဆုံး စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုမှာ သန့်ရှင်းသောရေ၊ လျှပ်စစ်မီး၊ အာဟာရပြည့်ဝသည့် အစားသောက်များ၊ လုံခြုံမှုရှိသော အိပ်ခန်း၊ ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများ မရနိုင်ခြင်းတို့နှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။ ယခု အရေးတကြီး လိုအပ်နေသော ပစ္စည်းများမှာ အမျိုးသမီးလစဉ်သုံးပစ္စည်း၊ အတွင်းခံ၊ လုံချည် နှင့် နွေးထွေးသော အဝတ်အထည်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ခံစားနေရသောလည်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်းမရှိသည့် အဓိက ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မှာ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် မျိုးဆက်ပွားအင်္ဂါတို့နှင့် ကြီးကြီးမားမား ဆက်စပ်နေပါသည်။ ထိုအပြင် အမျိုးသမီးများ၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အားအကြမ်းဖက်ခြင်းတို့သည့် အခြားစိုးရိမ်စရာများနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အကြောင်းအရာများဖြစ်သည်။ အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်စေခြင်း (သို့) အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်စေသည့်အရာမှာ ကဏ္ဍအလိုက် အားနည်းချက်များရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား ၂. အမျိုးသမီးများ၊မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များနှင့်အမျိုးသားများအတွက် ဖော်ပြပြီးခဲ့သည့် ကဏ္ဍအလိုက် လိုအပ်ချက်များ။

အခန်းကဏ္ဍ	အမျိုးသမီးများ	မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ (၁၈နှစ်အောက် အမျိုးသမီး)	အမျိုးသားများ
ရေ၊ သန့်ရှင်းရေး နှင့် မိလ္လာ စနစ်	- သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေ - ရေတိုင်ကီ - လုံခြုံသောရေချိုးခန်း/ ရေချိုးသည့်နေရာ နှင့် အိမ်သာ	- ရေ - လုံခြုံသောရေချိုးခန်း/ ရေချိုးသည့်နေရာနှင့် အိမ်သာ	- ရေ
အစားအစာမဟုတ်သည့် ပစ္စည်းများ	- အမျိုးသမီးလစဉ်သုံး ပစ္စည်း - အဝတ်အစား(ကိုယ်ဝန်ဆောင်အင်္ကျီ၊လုံချည်၊ အတွင်းခံ၊ နွေးထွေးသော အဝတ်အစားများ၊ ဥပမာ - သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် ကလေးသူငယ်များ အတွက် ခြေအိတ်၊ ဦးထုပ်၊ လက်အိတ်) - ကလေးများအတွက် မိုးကာ အင်္ကျီ	- တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး(လစဉ်သုံးပစ္စည်း၊ ဆပ်ပြာ၊ သွားတိုက်ဆေး၊ အသားလှဆီ၊ခရင်မ်၊ သနပ်ခါး) - အဝတ်အစားများ (အတွင်းခံ၊ခြေအိတ်၊ ဦးထုပ်၊ဘလောက်စ် အင်္ကျီ၊လုံချည်၊ လက်အိတ်၊ ခြေညှပ်ဖိနပ်၊ မိုးကာ) - ချက်ပြုတ်ရန် မီးဖိုချောင်	- စောင် - အဝတ်အစား

	- သနပ်ခါး - အလှဆီ - ဖယောင်းတိုင်	သုံးပစ္စည်းများ - ဆံညှပ်၊ ခေါင်းစီးကြိုး - ကျောင်းဝတ်စုံ - မျက်နှာသုတ်ပါဝါ - ခြင်ထောင် - သန့်ရှင်းရေးသုံးပစ္စည်းများ - ထီး - ဖယောင်းတိုင် - မှန်	
ပညာရေး/ သင်တန်း	- ကျောင်း (အထက်တန်းကျောင်း) - အရည်အချင်းပြည့်မီသော ဆရာ/မများ - ကျောင်းသားများအတွက် စရိတ် - ကျောင်းအတွက် သန့်ရှင်းရေးသုံး ပစ္စည်းများ - စာရေးကိရိယာများ - လူငယ်များအတွက် ကွန်ပြူတာသင်တန်းများ - အမျိုးသားများ အတွက် ပညာရေး အစီအစဉ်များ - အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်း	- ပညာရေး - လက်မှုပညာသင်တန်း - တေးဂီတ သင်တန်း - စာရေးကိရိယာ - ကျောင်း လွယ်အိတ် - ကျောင်းလခ အတွက် ပိုက်ဆံ	- ကျောင်းနေ အရွယ်ကလေးများအတွက် အသုံးစရိတ် - အမျိုးသမီးများ အတွက် အသိပညာနှင့်အမြင်ဖွင့်အစီအစဉ်များ
အစားအသောက်မျှဝေခြင်း နှင့် အာဟာရ	- အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာ၊ အထူးသဖြင့် မူလတန်းအရွယ် ကလေးများနှင့်နို့တိုက်မိခင်များ အတွက်။ - အစားအသောက်အတွက် ကုန်ကျစရိတ် - ဆန် - ဆီ	- အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာ	
နားခိုစရာနေရာ	- လျှပ်စစ်မီး - အခန်းများကိုပိုင်းခြားပေးခြင်း - မီးဖိုချောင် အတွက်လေဝင်	- လျှပ်စစ်မီး - စားပွဲများ - အိမ်တံခါးများ - လုံခြုံမှုရှိသော အိပ်ခန်း	- လျှပ်စစ်မီး

	လေထွက်စနစ်		
ကျန်းမာရေး (လူမှုရေး နှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု အပါအဝင်)	- ဆရာဝန်များ - ဆေးဝါးနှင့်၎င်းတို့အတွက် ကုန်ကျငွေ - အမျိုးသမီး သူနာပြု - အမျိုးသမီးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ၊ မီးကောင်ပေါက်အရွယ် များ နှင့် လက်ထပ်ကာစ စုံတွဲများအတွက်ကျန်းမာ ရေး ပညာပေးခြင်း။ - မိသားစုစည်းလုံးမှုနှင့် စခန်း စည်းလုံးမှု - မိသားစုများအကြား ဆက်ဆံရေးနှင့် ပဋိပက္ခများ ဖြေရှင်းနိုင်ရေး သင်တန်းများ - လူမှုရေးနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များအတွ က်ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းသင် တန်းပေးခြင်း	- ကျန်းမားရေးအသိ ပညာပေး သင်တန်းများ - အမျိုးသမီးများအတွက် သီးသန့်အထူးပြု ဆရာဝန်များ - အမျိုးသမီးများ၏ ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးဝါးများ - အမျိုးသမီးများ အတွက် သွေးသန့်ဆေးများ	- ဆေးဝါးများ - နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေး အကြံပေးခြင်း
အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်း	- စက်ချုပ်သင်တန်း - လူကုန်ကူးမှု ကို ဆန့်ကျင် တိုက်ဖျက်သည့် အသိတရားများ	- အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ နှင့် လူငယ်များ အလုပ်ရရန် ပညာရေးအခွင့်လမ်း များ။ - စက်ချုပ်ပစ္စည်းများ၊ သီးမွေးထိုးကိရိယာ နှင့် ရက်ကန်း ပစ္စည်းများ - ငွေကြေး (အထူးသဖြင့် မိဘများနှင့် ဝေးနေရလျှင်)	- ပစ္စည်းများ သယ်ယူ ရန် လှေများ - တံတားများ - စိုက်ပျိုးရေးနည်းပ ညာများ - လုပ်သားများအ တွက်လုပ်ခ ပေးခြင်း - ငွေကြေး - ဝင်ငွေရနိုင်ရန် အတွက်အသက် မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာ

၃.၄.၂ စခန်းအတွင်းရှိအမျိုးသမီးများ၏ အဓိက ကျန်းမာရေး ပြဿနာများ

"Hpum Lum Yang နှင့် အမှတ် ၆ နယ်စပ်စခန်း တွင် သားအိမ်ကျွံသည့်ဝေဒနာခံစားနေရသည့် အမျိုးသမီးများရှိပါသည်။ သူတို့သည် ဤသို့ခံစားနေရသည်ကို ဝန်ခံမည်မဟုတ်သလို ဆေးခန်းသို့လည်း သွားရောက် ကုသမှုခံယူကြမည်မဟုတ်ပါ။ Hpum Lum Yang စခန်းတွင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် သားအိမ်ကျွံသည့်ဝေဒနာခံစားနေရပြီး ၎င်းထမင်းဟင်းချက်ရန်ထိုင်လိုက်ချိန်တွင် သူမ၏သားအိမ်မှာအပြင် သို့ကျွံနေပြီး တရွတ်တိုက်ဆွဲနေသည်ကို တောင်မြင်ရပါသည်။ သူမ၏ အမျိုးသားသည် သူမကို ထားသွား ပြီး နောက် မိန်းမ ယူထားပါသည်။" (ကွင်းဆင်း စေတနာ့ ဝန်ထမ်း ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်)

ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများ ဆွေးနွေးချက်များအရစစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် စခန်းများရှိ အမျိုးသမီးများ၏ ကျန်းမာရေးပြဿနာအများစုမှာ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးတို့နှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။ ၎င်းပြဿနာတွင် သားအိမ်လမ်းကြောင်းဆိုင်ရာရောဂါလက္ခဏာများ (ပြည်တည်နာ၊ ယားယံခြင်း၊ အဖြူဆင်းခြင်း)၊ သားအိမ်နှင့် သားအိမ်ခေါင်းပြဿနာများ (နာကျင်ခြင်း၊ ရောင်ရမ်းခြင်း၊ ကျခြင်း၊ ဖောရောင်ခြင်းနှင့် သွေးဆင်းခြင်း)တို့ ပါဝင်နေပါသည်။ စခန်းတစ်ခုမှ ဆေးဝန်ထမ်းသည် ၄၀ရာခိုင်နှုန်းသောအမျိုးသမီးများ သားအိမ်ခေါင်းရောင်နေကြသည်ဟုထင်မြင်ချက်ပေးခဲ့သည်။

"သားအိမ်တွင် အနာဖြစ်ခြင်းသည် ဧပြီနှင့် မေလတွင် အဖြစ်များသည်။ သွေးအားနည်းသည့် လက္ခဏာများကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် နို့တိုက်မိခင်များတွင် တွေ့ရသည်။ အခြားသောပြဿနာ များမှာ ဆီးလမ်းကြောင်း ပိုးဝင်ခြင်းနှင့် ဆီးသွားတိုင်း နာကျင်နေခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။ သားအိမ်တွင် အလုံးတည်ခြင်းနှင့် ခန္ဓာကိုယ်ရောင်ရမ်းခြင်းတို့ကိုလည်း အများအားဖြင့်တွေ့ရပါသည်။ (ဆေးခန်းမှ အမျိုးသမီးဝန်ထမ်းနှင့် လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း)

အခြားသော အရေးကြီးသည့် စိုးရိမ်စရာများမှာ ရာသီရက်မမှန်ခြင်း၊ ရာသီလာစဉ် နာကျင်ခြင်း၊ ယားယံ ခြင်း တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထို့အပြင် မလိုလားသောကိုယ်ဝန်ရခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်သွေးဆင်းခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျခြင်းနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပြီးကာလတွင် လေဖြတ်ခြင်းကဲ့သို့သောကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အခြားသောရောဂါများလည်းပါဝင်ပါသည်။ HIV နှင့် လိင်မှတဆင့်ကူးဆက်သော ရောဂါများလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

"နယ်စပ် နှင့် ဝေးလံသော စခန်းများ တွင် အချိန်မတိုင်မီ ကလေးမွေးခြင်း၊ အချိန်မတိုင်မီကလေးမွေး၍ ကလေးငယ်သေဆုံးခြင်းများရှိပါသည်။အမျိုးသားများ အဝေးရောက်နေသဖြင့် ထင်းခွေ၊ ရေခပ်ရခြင်း အဝတ်လျှော်၊ ရေချိုးရန်တောင်အောက်ဆင်းရခြင်း၊ဆန်အိတ်သယ်ရခြင်း စသည်တို့ကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများက လုပ်ကိုင်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများကိုထောက်ပံ့ကူညီပေးခြင်း နှင့် အမျိုးသမီးများကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း အကြောင်းအရာများကို စခန်း ကော်မတီအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် (သို့) အသိပညာပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ (ကွင်းဆင်း စေတနာ့ဝန်ထမ်း မှ လေ့လာတွေ့ရှိချက်)

မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးနှင့် ဆက်စပ်နေသော ပြဿနာများစွာတို့တွင် သားဆက်ခြားခြင်းကို လိုအပ်သလို ဆေးသောက်ခြင်း နှင့် သားအိမ်တွင်း ပစ္စည်းထည့်ခြင်းကို မလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းလည်းပါဝင်သည်။ထိုသို့

မလုပ်ဆောင်နိုင်ရခြင်းမှာ လုံလောက်မှုရှိသော သားဆက်ခြားခြင်းဝန်ဆောင်မှုများ (သို့) လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သူတို့ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းဖြစ်ပါသည်။

"စစ်မဖြစ်မီက သားအိမ်အတွင်းထည့်ထားသည့် သန္ဓေတားပစ္စည်းကို မထုတ်နိုင်သောကြောင့် တနေ့တခြား ပိုပို ပိန်လာ ကြသည့် အမျိုးသမီးများစွာ ရှိနေပါသည်။ အချို့ဆေးခန်းများရှိ ဝန်ထမ်းများသည့် ထိုပစ္စည်းကို မည်သို့ထုတ်ရမည်ကို သိကြသော်လည်း စစ်ကြောင့် ထွက်ပြေး လာရစဉ်တွင် ထိုအတွက်အသုံးပြုရမည့် ကိရိယာများအားလုံးကို ချန်ထားခဲ့ရ၍ မလုပ်ပေးနိုင်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လူနာများသည် သယ်ယူပို့ ဆောင်စရိတ် နှင့် ကုသစရိတ်တို့ မတတ်နိုင်ကြ၍ တရုတ်ပြည်သို့လည်းသွားမကုနိုင်ကြပါ။" (ကွင်းဆင်း စေတနာ့ဝန်ထမ်း၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်)

တွေ့ရှိရသည့် ရောဂါလက္ခဏာအများစု၏ အဓိကအကြောင်းအရင်းများမှာ လူတစ်ယောက်၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဂရုစိုက်ရန်၊ ကိုယ်လက်သန့်စင်ရန် သန့်ရှင်းသောရေ ၊ ဆပ်ပြာ နှင့် လစဉ်သုံးပစ္စည်းများကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်ရည်သုံးပစ္စည်းများ မရရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အဝတ်အစားများ၊ အတွင်းခံများ မလုံလောက်၍ မခြောက်သေးသည့် အဝတ်များကို ပြန်လည်ဝတ်ဆင်ရခြင်းသည် ဆီးလမ်းကြောင်းတွင်ရောဂါပိုးဝင်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။

"အမျိုးသမီးများသည် မိမိတို့ကြီးပြင်းလာသည့် ယဉ်ကျေးမှု အသိုင်းအဝိုင်းအရ အတွင်းခံများ လိုအပ်နေ သည်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရဲခြင်းမရှိကြပါ။ ထို့အပြင် ဒုက္ခသည်အဖြစ်ရှိနေချိန် အခြားပို၍ အရေးကြီးသည့် လိုအပ်ချက်များရှိနေချိန်တွင် အတွင်းခံလိုအပ်သည်ကို မတောင်းလိုကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လှူဒါန်းပေးကမ်း သူအများစုကလည်း အခြားပစ္စည်းများစွာကို လှူဒါန်းကြပါသော်လည်း အတွင်းခံလှူဒါန်းရန် မေ့ နေကြပါသည်။" (ကွင်းဆင်း စေတနာ့ဝန်ထမ်း၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်)

အခြားသော ကျန်းမာရေးပြဿနာများမှာ အာဟာရမပြည့်ဝခြင်းကြောင့် သွေးအားနည်းခြင်း၊ အဆစ်အမြစ် ကိုက်ခဲခြင်း၊ ခြေလက် ထုံကျဉ်ခြင်း (အအေးဓာတ်ကြောင့်ငင်း အထူးသဖြင့် အသက်ကြီးသူများတွင်ငင်း)၊ ခေါင်းမူးခြင်း၊ သွေးတက်ခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ တုပ်ကွေးဖြစ်ခြင်း၊ နလုံးရောဂါ၊ ကျောက်ကပ်ရောဂါ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ ကိုက်ခဲခြင်းနှင့် ဖောရောင်ခြင်း၊ ရင်သားတွင် ပြည်တည်နာဖြစ်ခြင်းနှင့် ရင်သားကင်ဆာ၊ သွေးတိုးရောဂါ၊ ဝမ်းကိုက်ခြင်း၊ မျက်စိရောဂါ၊ သွား ပြဿနာ၊ ပါးစပ်တွင်းအနာဖြစ်ခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ပွေး၊ အူအတက်ဖြစ်ခြင်း၊ တီဘီ၊ အစာအိမ်ရောဂါ၊ ဝမ်းလျှောခြင်း၊ အန်ခြင်း၊ အရေပြား ရောဂါများ၊ ငှက်ဖျား နှင့် သွေးဓာတ်မတည့်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအကူအညီများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း

"ရန်ကုန်မှ ဆရာများသည် ကျန်းမာရေးနှင့်ဆိုင်သည့် စကားဝိုင်းများ ပြောကြလုပ်ပေးကြသော်လည်း၊ လက်တွေ့ဝန်ဆောင်မှုကတော့ မည်သူမှမပေးကြပါ။" [အမျိုးသမီးများ ၏ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း မှ အမျိုးသမီးတစ်ဦး]

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အကူအညီ ရနိုင်သည့် အခြေအနေကို ဖော်ညွှန်းရပါလျှင် တစ်ပိုင်းတစ်စ၊ မလုံမလောက် နှင့် လိုအပ်ချက်များ ရှိနေသည်ဟုဆိုရပေမည်။ အချို့စခန်းများတွင် ဝန်ဆောင်မှုများ

လုံးဝမရရှိဟုပြောကြပြီး အချို့စခန်းများကမူ အထောက်အပံ့နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများမရှိခြင်းကြောင့် ဝန်ဆောင်မှု ပေးနိုင်ခြင်းတွင် အကန့်အသတ်များဖြစ်နေသည်ဟုပြောပြကြပါသည်။ အဓိကအားဖြင့်ပြောရလျှင် ရရှိနေသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ သည် ထိရောက်မှု မရှိဟု ပြောနိုင်ပါသည်။

"ကျွန်မတို့က ဆေးသောက်ချင်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆေးခန်းမှာ ဆေးဝါးတွေက ရှိမနေပါဘူး။သွေးစစ် ပေးတာမျိုးလည်းမရှိပါဘူး။" (မိန်းကလေးများ၏ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း မှ ပါဝင်သူတစ်ဦး)

ပါဝင်ဆွေးနွေးသော သူများ၏ ပြောပြချက်အရ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးနေသူများ မှာ ဘော်ဒါကျောင်း များမှ သူနာပြုများ၊ ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးများ၊ တိုင်းရင်းဆေးဆရာများ၊ KIO ကျန်းမာရေးဌာန လက်အောက်ခံ လိုင်ဇာဆေးရုံ နှင့် စခန်း ဆေးပေးခန်းများ၊ ယခုတွင် HPA ဟုခေါ်သော် Health Unlimited (ဆေးရုံသွားရန် ခရီးစရိတ်ပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးပညာပေးခြင်း နှင့် လစဉ်သုံးပစ္စည်းများ ပေးခြင်း တို့ကို လုပ်ပေးနေသည်) အပါအဝင် အစိုးရမဟုတ်သော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု ပေးနေသူများ၊ ကရုဏာ အဖွဲ့ (KMSS) (ဆေးဝါးများပေးနေသည်ဟုပြောသည်။)၊ ကချင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ (KDG) (အရွယ်ရောက်သူများ ကို မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးအကြောင်း သင်တန်းများပေးနေသည်)၊ Wupawng Ning Htoi (WPN) ကဲ့သို့သော် အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ၊ နှင့် အခြား နိုင်ငံများမှ လာရောက်ကြသော အဖွဲ့များ စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

အရေးကြီးသည့် အချက်တချက်မှာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူအမျိုးသားများက အမျိုးသမီးများသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများကို ရယူကြရန် မဖြစ်နိုင်ဟု ပြောကြသည်။ အထူးသဖြင့် မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော အကြောင်းများဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ ယုံကြည်သည်မှာ အမျိုးသမီးများသည် ထိုသို့သော လက္ခဏာများကို ပြောပြရန် ရှက်ရွံ့ကြမည် ၎င်းတို့၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများသည် အရေးမကြီးဟုသာ ထင်မြင်ကြပေမည်။

ထို့အပြင် အမျိုးသားကြီးစိုးသည့် လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းပုံဖြစ်ခြင်းနှင့် လူအများ၏ သဘောထားအမြင်များ သည် အမျိုးသမီးများ၏ မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများခံစားရရှိနိုင်မှု အပေါ်တွင်သက် ရောက်မှုများရှိနေပါသည်။ အထူးသဖြင့် သားဆက်ခြားခြင်းကို လုပ်ခွင့်ရခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

"အချို့စခန်းများတွင် သားဆက်ခြားခြင်းအတွက် ထိုးဆေးနှင့်စားဆေး နှစ်မျိုးစလုံးဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင် သော်လည်း အချို့စခန်းများတွင် မလုပ်ဆောင်နိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းကို ကျန်းမာရေး လုပ်သားနှင့် အမျိုးသမီးတို့အကြားတွင် လျှို့ဝှက်စွာလုပ်ဆောင်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကချင်လူမျိုးသည် အရေအတွက်အားဖြင့် အနည်းငယ်သာရှိသောကြောင့် အများစုသော အမျိုးသားများသည် သားဆက်ခြား ခြင်းကို မနှစ်မြို့ကြချေ။ စခန်းတစ်ခု၏ ကြီးကြပ်သူက ၎င်းအနေနှင့် သားဆက်ခြားခြင်းကို တားမြစ်ထားပြီး ဆေးခန်းကိုလည်းလုပ်ခွင့်မပေးထားကြောင်းပြောပြသည်။" [ကွင်းဆင်း စေတနာ့ဝန်ထမ်း၏ လေ့လာတွေ့ ရှိချက်]

၃.၄.၃ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများမှ အမျိုးသမီးများ၏လူနေမှု ဘဝပုံစံ

အိမ်ထောင်စုများအတွင်း အဖိုးတန်ရင်းမြစ် အများအပြား ဆုံးရှုံးနေသည့် ကချင်ပြည်နယ်တွင် လူသားခြင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများပေးနေသည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများသည် အပြုသဘောမဆောင်သော လူနေမှု ဘဝပုံစံများကို လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ရင်းမြစ်များဆုံးရှုံးနေမှုကြောင့် အနုတ်လက္ခဏာဆောင်သည့် ပြဿနာဖြေရှင်းနည်းများ ရှိလာသည်။ ထိုမှတဆင့် အားနည်းထိခိုက်လွယ်လာပြီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးရာတွင် ပို၍ စိုးရိမ်စရာကောင်းလာစေသည်။ နိုင်ငံတကာ၏အကူအညီများ NGCAရှိ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများသို့ မရောက်နိုင်ခြင်းနှင့် ဘဝနေထိုင်မှုအတွက် အခြားရွေးချယ်စရာမရှိခြင်းက လူကုန်ကူးခံရခြင်းကို ပျံ့နှံ့ များပြားလာစေကြောင်းကို သတင်း မီဒီယာများက ဆက်စပ်ပေးနိုင် ခဲ့သည်။[၁]

စခန်းတွင်း လုပ်ခမရသော အလုပ်များ

စခန်းများတွင်းရှိအမျိုးသမီးအများစု လုပ်ကိုင်ကြရသည့် လုပ်ခမရသော အလုပ်များမှာ ကျောင်း၊ အိမ်၊ နှင့် ရေလှောင်ကန်များ ဆောက်ခြင်း၊ ဝါးခုတ်ခြင်း၊သယ်ခြင်း တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။
"အမျိုးသားဦးရေက အမျိုးသမီးဦးရေထက် နည်းနေတော့ အမျိုးသမီးအများစုက အစားအသောက်မဟုတ်တဲ့ ထောက်ပံ့ပစ္စည်းတွေကို ဝေပေးရတယ်။ ပြီးရင် အမျိုးသားတွေလိုပဲ ဆောက်လုပ်ရေးအလုပ်တွေပါ လုပ်ပေးနေရတယ်။" (အရွယ်ရောက်အမျိုးသမီးများအုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းမှ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူတစ်ဦး)

စခန်းအတွင်း၌ အမျိုးသမီးများ လုပ်ရသည့် လုပ်ခမရသော အခြားအလုပ်များမှာ စခန်းသန့်ရှင်းရေး၊ မြက်ရှင်းခြင်း၊ အိမ်သာသန့်ရှင်းရေး တို့ဖြစ်ပါသည်။ စခန်းနှင့် စခန်း၏ကလေးသူငယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကျောင်းများအတွက် ထမင်း၊ ဟင်းချက်ပေးရခြင်းသည်လည်း အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ အိမ်ထောင်ဝတ္တရားများအပြင် ထပ်ဆောင်းလုပ်နေရသည့်အလုပ်များဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးများသည် လမ်းခင်းခြင်း၊ အစားအသောက်နှင့် အစားအသောက်မဟုတ်သည့်ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများပေးဝေခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေကြပါသည်။

"ကျွန်မမှာ ကလေးရှိနေတော့ ဝင်ငွေရအောင်ရှာဖို့က ဘယ်လိုမှမဖြစ်နိုင်ဘူး။ နောက်ပြီး စေတနာ့လုပ်ငန်း တွေကလည်းအမြဲလိုလိုရှိနေတော့ ဝင်ငွေရတဲ့လုပ်ငန်းလုပ်ဖို့ အချိန်လည်းမရှိပါဘူး။" (အမျိုးသမီးကြီးများအုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းမှ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူတစ်ဦး)

ထိုအလုပ်များအပြင် အမျိုးသမီးများသည် စခန်းအတွက် လယ်လုပ်ခြင်း၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဧည့်သည်များကို ကြိုဆိုဧည့်ခံခြင်း၊ ထင်းခွေခြင်း၊ ဆေးခန်းများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ စခန်းလုံခြုံရေးအတွက် တာဝန်ယူပေးခြင်း၊ စခန်းကော်မတီများတွင်ပါဝင်ခြင်း နှင့် ဆပ်ပြာထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းများ စသည့် အခြားသော အလုပ်များတွင်လည်း ပါဝင်လုပ်ကိုင်ပေးနေရသည်။

ဝင်ငွေရသည့် အလုပ်အမျိုးအစားများ

စခန်းရှိ အမျိုးသမီးများအတွက် လုပ်ခဝင်ငွေရနိုင်သည့် အလုပ်အမျိုးအစားများအရရင်းတို့ရရှိနိုင်သည့် အဓိက အခွင့်အလမ်းများမှာ ကျပမ်းအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုကျပမ်းအလုပ်များမှာ ကြံ၊ ကော်ဖီ၊ စပါး၊ ပြောင်း၊ ငှက်ပျော၊ ဖရဲသီး၊ လက်ဖက်၊ စပါးလင် စသည်တို့ကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့်လယ်လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြသည်။ လယ်အများစုကို တရုတ်လူမျိုးများက ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး၊ ကျပမ်းအလုပ် အများစုမှာ တရုတ်ပြည်ဘက်တွင် လုပ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။[၂]လုပ်ခအနေနှင့် တစ်နေ့လျှင် ၁၀-၁၅ ယွမ်[၃] အထိရကြပါသည်။ ပြည်တွင်းလုပ်ရသည့် ကျပမ်းလုပ်ခထက် ထက်ဝက်နည်းသည့် လုပ်ခဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် လယ်အလုပ်များမှာ ရာသီအလိုက် လုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် အမြဲတမ်းလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အလုပ်များ မဟုတ်ကြပါ။

[၁] ရောဝတီ၊ ၁၅ ဇွန် ၂၀၁၂။
[၂] ဤပုံစံကို ဒေသတွင် လုပ်နေကြသည့် အဖွဲ့များ မှ အတည်ပြုထားသည်။ (ဥပမာ - Wupawng Nigh Toi, နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာ၊ ၂၀၁၂။
[၃] ၁.၅ -၂.၃ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (သို့) ၁၂၇၅ - ၁၉၅၅ မြန်မာ ကျပ် နှင့် ညီမျှသည်။ (ငွေလဲနှုန်း ၈၅၀ ဖြင့် တွက်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

"ဝင်ငွေ ရဖို့ဆိုရင် ကျပမ်းအလုပ်လုပ်ရင်တောင်မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ တစ်လမှ တစ်ရက် နှစ်ရက်လောက်ပဲ လုပ်ရ တာပါ။" (အမျိုးသမီးများ၏ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းမှ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူတစ်ဦး)

နယ်စပ်နှင့်နီးသည့် စခန်းရှိ အမျိုးသမီးများအတွက် အခြားသောကျပမ်းအလုပ်များမှာ စားသောက်ဆိုင်များ၊ ဈေးဆိုင်များ၊ လောင်းကစားရုံများနှင့် နီးစပ်ရာတရုတ်မြို့များရှိ ဂေါက်ကွင်းများတွင် လုပ်ကိုင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုထက် ဝန်နည်းသည့် အလုပ်များအနေဖြင့် ဈေးရောင်းသည့်လုပ်ငန်းများ (ဥပမာ၊ အကြော်မုန့်)၊ ဇာထိုးခြင်း၊ ရက်ကန်းရက်ခြင်း၊ ယိုလုပ်ခြင်း နှင့် ဝက်မွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်းများကို (ဝင်ငွေနည်းသော်လည်း) ဝင်ငွေရနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ သို့သော်လည်း ပါဝင်ဆွေးနွေးသည့်အဖွဲ့များမှ ပါဝင်သူငါးယောက်တွင် တစ်ယောက်က ဝင်ငွေရနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းမရှိကြောင်း ပြောပြကြသည်။

"ကလေးမရှိသော (သို့) ကလေး အသက်ကြီးသွား၍ လွတ်လွတ်လပ်လပ်သွားလာနိုင်သည့် အမျိုးသမီးများသာ နေ့စားအလုပ်လုပ်နိုင်သည်ကများသည်။ ဤကဲ့သို့ အလုပ်လုပ်နိုင်သော နေရာမှာ လိုင်ဇာ၊ မိုင်ဂျာယန် နှင့် လနားဇွပ်ဂျာတို့တွင်သာရှိပြီး အခြားစခန်းများတွင် မိမိတို့ဖာသာစိုက်ပျိုးစားရန်လည်း ကျောက်တောင်တွင် စခန်းနေရာချထားခြင်း၊ တရုတ်နယ်စပ် (သို့) ကချင်မြို့ရွာများ နှင့် အလွန်ဝေးခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲခြင်းများကြောင့် ဝင်ငွေရရန် ဖြစ်နိုင်ချေ အလွန်နည်းသည်။ စခန်းတိုင်းလိုလိုတွင်မည်သည့်အရာများ လိုအပ်သနည်း ဟုမေးလိုက်လျှင် ငွေလိုသည်ဟုသာပြောကြသည်။ ပစ္စည်းမပေးပဲ ငွေပေးလျှင် မိမိတို့ လိုအပ်သည်ကို သုံးနိုင်သည်ဟု ပြောကြသည်။" (ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်း၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်)

ဝင်ငွေရရှိရန်အတွက် အခြားရင်းမြစ်များ နှင့် အတားအဆီးများ

အများအားဖြင့် အမျိုးသမီးများအတွက် ဝင်ငွေရနိုင်ရန် အခြားအခွင့်အရေးများ မရှိချေ။ ထောက်ပံ့ပေး သည့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများသည် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိသာ ရှိတတ်ပြီး အများစုမှာ

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းများပါဝင်ကြပါသည်။ ထိုအထဲတွင် အစားအစာများ ရောင်းချခြင်း၊ အစားအစာမဟုတ်သည် များရောင်းချခြင်း၊ ဇာထိုးခြင်း၊ ဝက်မွေးမြူခြင်း၊ ကြက်မွေးခြင်း၊ မုန့်/ယို/ဆပ်ပြာများလုပ်ခြင်း၊ အဝတ်ချုပ်ခြင်း နှင့် ကုန်ခြောက်ဆိုင်/စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းများပါဝင်သည်။ သို့သော်လည်း စခန်းအတွင်း၌ လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် မတည်ရင်းနီးငွေမရှိခြင်း၊ အိမ်ထောင်မိသားစုများ၏ ရင်းမြစ်များနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများလုံးဝ မရှိတော့ခြင်းတို့သည် ဝင်ငွေရနိုင်ရန်အတွက် အဓိကအတားအဆီးများဖြစ်နေကြပါသည်။ အချို့သော စခန်းများတွင် စခန်း အဝင်၊အထွက်ကို တားမြစ်ထားသော်လည်း အချို့စခန်းများတွင် မတားမြစ်ထားပါ။ အချို့စခန်းများမှာ လုံခြုံရေး အကြောင်းပြချက်များကြောင့် အဝင်၊အထွက်ကို တားမြစ်ထားခြင်းဖြစ်သော်လည်း စခန်းကော်မတီထံမှ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက ဝင်ထွက်၊ သွားလာနိုင်ပါသည်။

"ကျွန်မတို့က စခန်းကနေအပြင်မထွက်ရဘူးဆိုတော့ ဝက်မွေးရင်ကောင်းမယ်လို့စဉ်းစားလိုက်သေးတယ်။ စားကြွင်းစားကျန်တွေလည်း အလေအလွင့်မဖြစ်တော့ ကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝက်မွေးဖို့ ပိုက်ဆံ ကျွန်မတို့မှာမရှိဘူး။" (အမျိုးသမီးများ ၏ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း တွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးသည့် သူတစ်ဦး)

ထို့အပြင်ဝင်ငွေရနိုင်သည့်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုများပြားလာစေရန် အမျိုးသမီး၏ အရည်အချင်းများ မြှင့်တင် ပေးခြင်း နှင့် ဈေးကွက်သို့လက်လှမ်းမှီနိုင်ခြင်းတို့ လိုအပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

"အမျိုးသမီးအများစုက စက်ချုပ်တာတို့၊ ဇာထိုးတာတို့ သင်ချင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီပညာရပ်တွေကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရုံနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ ဈေးကွက်ကို လက်လှမ်းမှီဖို့လိုအပ်တယ်။ စခန်းထဲမှာက ဈေးမရှိဘူး။" (အမျိုးသမီးများ၏ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းမှ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူတစ်ဦး)

၃.၅ စခန်းစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီများ၌ကိုယ်စားပြုမှုနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အဖွဲ့ကော်မတီများ၌ကိုယ်စားပြုခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုပုံစံများ

စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သော စခန်းများတွင် အမျိုးသမီးများသည် စခန်းကော်မတီ အများစုတွင် ကိုယ်စားပြုပါဝင်နေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အုပ်စု ၃၉စုအနက် ၂၉ ခုရှိ အသက်အရွယ်အမျိုးသမီးများက အမျိုးသမီးများသည် ကော်မတီတွင် ကိုယ်စားပြုပါဝင်နေကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ၂၁စုအနက် အုပ်စု၁၇စုမှမိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား မေးမြန်းခြင်းတွင် အမျိုးသမီးများ၏ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို တင်ပြထားပြီး အုပ်စု၂၄စုတွင် အုပ်စု၂၀မှ အမျိုးသားများကအမျိုးသမီးများ ကော်မတီအဖွဲ့၌ပါဝင်မှုများကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ အချို့သောအဖွဲ့ကော်မတီများတွင်အမျိုးသမီးများပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည် နည်းပါးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စုစုပေါင်း၁၀ဦး (သို့မဟုတ်) ၁၂ ဦးပါဝင်သော ကော်မတီတစ်ခုတွင် အမျိုးသမီး၂ဦးသာပါရှိသည်။

အမျိုးသမီးများသည် စခန်းကော်မတီများတွင် ကြီးမားသောအခန်းကဏ္ဍ၌ပါဝင်နေကြောင်းကိုတုံ့ပြန် ဖြေကြားသူ အဓိကအုပ်စု (၃)စုဖြစ်သော အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ၏အဖြေအရ သိရှိရသည်။ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အစားအသောက်နှင့် ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ ပေးဝေရာတွင်လည်းကောင်း၊ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း စခန်းကော်မတီနှင့်အမျိုးသမီးအဖွဲ့များတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရပ်ကွက် (သို့) အုပ်စု

ခေါင်းဆောင် (သို့) တာဝန်ခံအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ညှိနှိုင်းအဖြစ်လည်းကောင်း အဓိကပါဝင် လုပ်ဆောင်ပါသည်။ စခန်းကော်မတီရှိအမျိုးသမီးများ၏ အခြားသောတာဝန်များမှာ စာရင်းအင်းလုပ်ငန်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာရေးဆောင်ရွက်မှုများ၊ ပညာရေး၊ ကလေးငယ်ပြုစုရေး၊ ချက်ပြုတ်ခြင်းနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးများသည် မိသားစုတွင်း၌ဖြစ်သောအိမ်တွင်းရေးပြဿနာများကိုပါ ဖြေရှင်းရသည်။

"အမျိုးသမီးတွေဟာ အမျိုးသမီးအရေးကိစ္စတွေကို ပါဝင်ဖြေရှင်းပေးတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် လင်မယားအရေးကိစ္စတွေ ဖြေရှင်းပေးတယ်။ သစ္စာရှိတဲ့ အမျိုးသမီးများကို ဆုပေးပြီး ဖောက်ပြန်တဲ့အမျိုးသမီးများကို ခြေထောက်တွင် သံကြိုးချည်ထားခြင်းဖြင့် အပြစ်ဒဏ်ပေးတယ်။" (အမျိုးသားဦးတည်အုပ်စု ဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းမှ ပါဝင်သူတဦး)

အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသမီးအဖွဲ့များတွင်သာ ခေါင်းဆောင်မှုကဏ္ဍကိုရရှိသော်လည်း စခန်းစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီ၌မူ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်မရှိသောကူညီပံ့ပိုးရသည့် ကဏ္ဍများတွင်သာ ပါဝင်ရပါသည်။ ဤပုံစံသည် အရေးပေါ်ကာလ မဟုတ်သည့် သာမန်အချိန်၌ အမျိုးသမီးများ၏ နေ့စဉ်ဘဝနေထိုင်မှုနှင့် အမျိုးသမီးများဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုကိုထင်ဟပ်စေသည်။

စခန်းတိုင်း၏ အမျိုးသမီးကော်မတီအဖွဲ့ခွဲများတွင် အမျိုးသမီးများကို ခန့်ထားသည်။ သို့သော်အမျိုးသမီးကြီးကြပ်ရေးမှူးများကိုမူ လွိုင်ကျီ KBCဘုရားကျောင်းနှင့် မန်ဝန်ကျီ KBCစခန်း၌သာခန့်အပ်ထားသည်။ ထို့အပြင်အခြားစခန်းများတွင် ကော်မတီ၏ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံပြည့်မီရန်အတွက်သာ အမျိုးသမီးရေးရာကော်မတီကိုဖွဲ့စည်းထားပြီး ၎င်းတို့သည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၏ လေ့လာမှုအရ ထိုအမျိုးသမီးများ သည် ကလေးများ၊ မိခင်များ၏ ပြဿနာကိုသာဖြေရှင်းပေးရပြီး၊ ရောက်ရှိလာသော ဧည့်သည်များအတွက် ချက်ပြုတ်ခြင်းတာဝန်နှင့် ကြိုဆိုဧည့်ခံနေရာချထားရေးအတွက်သာလုပ်ကိုင်ရ ပါသည်။

အရေးကြီးသောအကြောင်းအရာများအပေါ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း

အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ၏ပြောဆိုချက်အရ စခန်းကော်မတီသည် အဓိကဆုံးဖြတ်ချက်ချသောအဖွဲ့တစ်ခုအဖြစ်တည်ရှိနေပါသည်။ ဘုတ်အဖွဲ့၏ အရေးကြီးသောဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်ရှိသူများအဖြစ် စခန်းခေါင်းဆောင်များ၊ ရပ်မိရပ်ဖများကို သတ်မှတ်ထားသည်။ ထို့အပြင် အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများအဖြစ် လုံခြုံရေးကော်မတီ၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရပ်ကွက်ကော်မတီများကို အခြေအနေအနည်းငယ်တွင် ဖော်ပြကြပါသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့်ပတ်သက်သောအယူအဆများသည် တုံ့ပြန်ဖြေကြားသော အုပ်စုများအကြား ကွာဟခြင်းရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အမျိုးသားများအနေဖြင့် အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ ထက်စာလျှင် အတူတကွဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်ဟု မြင်သော်လည်း အမျိုးသမီးအများစုကမူ အမျိုးသားများသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြောင်းကို အလေးပေးဖော်ပြကြသည်။ အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင်မူ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်များဆုံးဖြတ်ချက်ချကြောင်းတုံ့ပြန်ဖြေကြားသောအုပ်စုခုစုမှဖော်ပြကြပါသည်။

"အစည်းအဝေးမှာ အမျိုးသမီးတွေတက်ရောက်ပေမဲ့လည်း တကယ့်အရေးကြီးဆုံးဖြတ်ချက်ချချိန်မှာ အမျိုးသားတွေသာ လုပ်ဆောင်သွားတယ်။ အကယ်၍ အမျိုးသမီးတွေက ဆုံးဖြတ်တော့မယ်ဆိုရင်လည်း သူတို့က အမျိုးသမီးတွေရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် ယုံကြည်မှုမရှိကြဘူး။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပေမဲ့ လူကြီးပိုင်းရဲ့ ညွှန်ကြားချက်များအရလုပ်ကိုင်နေရတယ်။" [အမျိုးသမီးများ၏ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်းမှ ပါဝင်သူတဦး]

စခန်းစီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ဆောင်ရမည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ

စခန်းစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ဖော်ဆောင်သည့်အခြေအနေကို မေးမြန်းရာတွင် တုံ့ပြန်ဖြေကြားမှု အမျိုးမျိုး ရှိခဲ့ပါသည်။ စခန်းတွင် ကျောင်းများ၊ ဆေးခန်းများ ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် ကလေးမီးဖွားခြင်းကဲ့သို့သော ကူညီထောက်ပံ့မှုများရရှိနေပြီး စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ဖော်ဆောင်နေသည်ဟု အချို့က ဆိုပါသည်။ သို့သော်လည်း အကူအညီလျှောက်ထားရာတွင် အမြဲတမ်း မအောင်မြင်ပါ။ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများအား ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ ဤနည်းအားဖြင့် ကူညီပံ့ပိုးမှုများ ရရှိနိုင်ခြင်းတို့ကိုလည်း ဆွေးနွေးတင်ပြကြပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော နေရာသို့ မရောက်ရှိနိုင်ခြင်းနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်သူအား မသိခြင်း၊ စခန်းများတွင် ကောင်းမွန်၍ ဖော်ရွေသော ခေါင်းဆောင်မှုမရှိခြင်း၊ လူတိုင်း အခက်အခဲနှင့် ကြုံနေချိန်တွင် မိမိ၏စိတ်ဝင်စားမှု၊ အလေးထားမှု တစ်ခုတည်းကြောင့် သူတစ်ပါးအား အနှောင့်အယှက်မပေးလိုခြင်း စသော အကြောင်းအရင်း များကြောင့် အထောက်အပံ့တောင်းလျှောက်မှု မပြုကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃.၆ အမျိုးသမီး နှင့် မိန်းကလေး ငယ်ရွယ်များ အပေါ် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် စခန်းလုံခြုံမှု

အမျိုးသမီးများ၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ အတွက်စခန်းတွင်း၌ လုံခြုံမှုကင်းမဲ့ခြင်းအပေါ် စစ်တမ်း ကောက်ရာတွင် ပါဝင်သူများမှ အရေးတကြီး စိုးရိမ်ပူပန်နေကြကြောင်း လက်ရှိစစ်တမ်း ကောက်ချက်တွင် တွေ့ရသည်။ အရွယ်ရောက်အမျိုးသမီးများ၏ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း ၃၉ ဖွဲ့၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ် (၂၁)ဖွဲ့၊ ယောကျ်ားလေး(၂၄) ဖွဲ့ အနက် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအုပ်စု (၃) စု၊ အရွယ်ရောက် အမျိုးသမီး(၄)စုနှင့် အမျိုးသားများအုပ်စု(၉)စုသည်သာ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများသည် အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအတွက် လုံခြုံသည်ဟု ထင်မြင်ကြသည်။

အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား အကြမ်းဖက်မှုကို ကာကွယ်တားဆီးရေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ အလေးပေးဆောင်ရွက်ရန်၊ GAGE အဖွဲ့မှလူသားခြင်းစာနာကူညီမှုအတွက် လိုအပ်ချက်များကို သီးသန့်စစ်တမ်းကောက်ယူရာ ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုကို တားဆီးကာကွယ်ခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများသည် SPHERE၏စံချိန်စံနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ GEN၏ စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၂တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော အစီရင်ခံစာတွင် ကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး ကချင်ပြည်နယ်ရှိ အခြေအနေများအပေါ် တုံ့ပြန်လုပ်ဆောင်နေသော အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ရရှိလာသော သင်ခန်းစာများသည် GEN၏အစီရင်ခံစာပါ အကြံပြုချက်များကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်နေကြောင်း ဖော်ပြပါသည်။

အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား အကြမ်းဖက်ခံရဖွယ် အန္တရာယ်ရှိသည့် နေရာများ၌ချထား ခြင်း

စစ်တမ်းကောက်ယူရတွင် ပါဝင်ဖြေကြားသူများ၏ ဖြေဆိုချက်အရ အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်ပွားသည့် အဓိက နေရာများကို ၃နေရာ ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

(i) နားခိုရန်နေရာ (စခန်းရှိ လူနေအဆောက်အဦးများ)

အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ အကြမ်းဖက်ခံရသောနေရာသည်၎င်းတို့ နေထိုင်သော နေရာ/စခန်းရှိလူနေအဆောက်အဦးဖြစ်သည်ဟု အများဆုံးတင်ပြကြပါသည်။အမျိုးသမီးပါဝင်သူများအနက် အားလုံးနီးပါးသောအဖွဲ့ဝင်တို့သည် သီးသန့်နေရာအများစုတွင် အမျိုးသမီးများ အကြမ်းဖက်ခံရမှု၊ အန္တရာယ်ကြုံတွေ့နေရသောအခြေအနေနှင့် အထူးထူးသောအကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

"ညဘက်မှာဆိုရင် အမေ(အမျိုးသမီး)တွေရဲ့အခန်းထဲကို တိုးတိုးတိတ်တိတ်ဝင်လာသံတွေကြားရပြီး အော်သံတွေလည်းကြားတယ်"(ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၏လေ့လာချက်အရ သိရှိရသည်။)

နေထိုင်ရာနေရာများတွင်ဖြစ်ပွားသောအကြမ်းဖက်မှုများအပေါ် အတွေ့အများဆုံးရှင်းလင်းချက်များမှာ

- အမျိုးသား မိသားစုဝင်များမှ အရက်အလွန်အကျွံသောက်သုံးခြင်း။
- တံခါးများမရှိခြင်း၊ အိပ်သောနေရာနှင့် အဝတ်လဲရန်နေရာတို့ကို ခွဲခြားထားမှုမရှိခြင်း စသော မလုံခြုံသော နေရာ/အဆောက်အဦး အပြင်အဆင်။
- မိဘများအလုပ်သွားလုပ်ချိန်၌ အိမ်တွင်တစ်ဦးတည်းကျန်ရစ်သော မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ အတွက် အန္တရာယ်ရှိခြင်း။
- အိမ်ထောင်ဖက်လင်မယားအချင်းချင်း၌ဖြစ်ပွားသော အကြမ်းဖက်မ ူသည် မိသားစုအတွင်း၌ ခက်ခဲမှုများရှိခြင်း၊ စကားများခြင်း၊ အချင်းချင်းသံသယရှိခြင်း နှင့် အိမ်ထောင်ဖက်ကြားမသင်္ကာမှု များရှိခြင်းစသော အချက်အလက်များနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိပါသည်။
- မလိုလားအပ်သော ကိုယ်ဝန်များရရှိခြင်းသည်လည်း စခန်းများ၌ရှိသော အကြမ်းဖက်မှု၏ အကျိုး ဆက်တွင် ပါဝင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

"အထူးသဖြင့် မိသားစုတွေအားလုံး ပေါင်းပြီးနေရတဲ့ နေရာတွေမှာ မလိုလားအပ်တဲ့ ပြဿနာတွေဖြစ် လာတတ်တယ်။ ဖောက်ပြန်မှုတွေ၊ မကောင်းကြံမှုတွေ ဖြစ်လာမှာ စိုးရိမ်တဲ့အတွက် မိသားစုအခန်း သီးသန့်ထားရှိပေးဖို့ တောင်းဆိုပေမဲ့ တစ်ချို့စခန်းတွေမှာရှိတဲ့ စခန်းတာဝန်ရှိသူတွေက သဘောမတူဘူး။" (ကွင်းဆင်းလေ့လာသူများ၏လေ့လာချက်များမှ သိရှိရသည်။)

နေရာနှင့်ပတ်သက်၍ ကြုံတွေ့ရသောအကြမ်းဖက်မှုများအပြင် ညအချိန်နှင့် အိပ်ရာဝင်ချိန်ကို အန္တရာယ် ရှိသော အချိန်အဖြစ် အဓိကထားစဉ်းစားရန်လိုအပ်ကြောင်း မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များက တုံ့ပြန်ဖြေကြား ခဲ့သည်။ အရက်သောက်သုံးမှုအပြင်မူးယစ်ဆေးစွဲနေသူများမူးယစ်ဆေးဝါးမရရှိနိုင်ခြင်းသည်လည်း အကြမ်း ဖက်မှုဖြစ်စေခြင်း၏ အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ အချို့သောအဖွဲ့များသည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မကျန်းမာသော မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ၊ နစ်နာသူကို ပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်း၊ အိမ်ခြေသိက္ခာနှင့် လေးစား ဖွယ်ရာအပြုအမူမရှိခြင်းစသည့် အခြေအနေများကို အကြမ်းဖက်မှုကိုကြုံတွေ့နိုင်ဖွယ်ရှိသော မိန်းကလေး

များ၏ အခြေအနေများအဖြစ်လည်းဆွေးနွေးကြသည်။ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် စီးပွားရေးကြပ်တည်းမှုတို့ကိုလည်း အကြမ်းဖက်ခြင်းကိုဖြစ်စေသောအကြောင်းရင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များက တုံ့ပြန်ဖြေကြားခဲ့ကြပါသည်။ ၎င်းဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် စီးပွားရေးကြပ်တည်းမှု သည် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ တရုတ်နိုင်ငံသို့ပို့၍ အတင်းအဓမ္မလက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးသော အန္တရာယ် ကိုကြုံတွေ့နိုင်စေပါသည်။

အရက်သေစာသောက်စားခြင်း၊ သမီးယောက္ခမ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း၊ အိမ်ထောင်ဖက်အချင်းချင်းမသင့်မြတ်ဖြစ်ခြင်းတို့သည် အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်ပွားစေသည့် အဓိကအကြောင်းအရင်းများဖြစ်သည်ဟု အမျိုးသားများက ဆိုပါသည်။ထိုမျှမက အချို့သောအုပ်စု၏ ဆွေးနွေးချက်များတွင် သီးသန့်နေရာမရှိခြင်းနှင့် ကိုယ်ဝန်ရမည် စိုးရိမ်ခြင်းတို့ကြောင့် အချို့အမျိုးသမီးများသည် လင်ယောကျ်ားနှင့် လိင်ဆက်ဆံရန်တွန့်ဆုတ်ငြင်းဆန်သဖြင့် အကြမ်းဖက်ခံရသည်ဟုဆွေးနွေးခဲ့သည်။

"အိမ်ထောင်တစ်ခုရဲ့ အဓိကပြဿနာအရင်းအမြစ်က အမျိုးသမီးတွေဖြစ်တယ်လို့ အမျိုးသားတွေကပြောကြတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့အပြုအမူတွေကမကောင်းလို့ဖြစ်တယ်။ အမျိုးသားတွေက အသက်ကိုစွန့်ပြီး နိုင်ငံအတွက်လုပ်ဆောင်ပေးနေတယ်ဆိုတာ အမျိုးသမီးတွေနားလည်သင့်ပြီး သူတို့အပြစ်ရှိတာကိုလည်းသဘောပေါက်သင့်တယ်။ ဖောက်ပြန်တဲ့အမျိုးသမီးတွေကို စခန်းတာဝန်ခံက ခေါ်ပြီးသတိပေးတယ်၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပေးတယ်။"(ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်းများမှ လေ့လာချက်)

(ii) ရေချိုးခန်းနှင့် သန့်စင်ခန်းများ

နားခိုရာနေရာ၊အဆောက်အဦး၌ဖြစ်သောအကြမ်းဖက်မှုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတည်ရှိရာနေရာကို စိုးရိမ်ရသောအခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်းတုံ့ပြန်ဖြေကြားသူအုပ်စု (၃)စု အနက် အနည်းငယ်ကသာ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှု တစ်ဝက်ခန့်၌ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ သို့သော် စခန်းအများစု၌ အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်နိုင်သည့် အရေးကြီးသော အခြေအနေများမှာ ရေချိုးခန်းနှင့် သန့်စင်ခန်းသွားချိန်တွင် အများဆုံး ဖြစ်နိုင်သည်ဟု တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူများမှ ဆိုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်အကာအကွယ်မရှိသောနေရာတွင် ရေချိုးရခြင်းဖြစ်သည်။

အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများအတွက် သီးသန့် သန့်စင်ခန်းများထားရှိသော စခန်းသည် အလွန်နည်းပါးသည်။ အသက်အရွယ်ရသောအမျိုးသမီးများ၏ တုံ့ပြန်ဖြေကြားချက်အရ သန့်စင်ခန်း (၃၉) လုံးအနက် (၇)လုံးသာ သီးသန့်ခွဲထားကြောင်းတင်ပြခဲ့သည်။ တုံ့ပြန်ဖြေကြားသော မိန်းကလေး ငယ်ရွယ်များအဖွဲ့ (၂၁)ဖွဲ့နက်(၂)ဖွဲ့၊ အမျိုးသား(၂၄)ဖွဲ့အနက် (၃)ဖွဲ့သာ သီးသန့်သန့်စင်ခန်းရှိကြောင်းတင်ပြခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း သီးသန့်သန့်စင်ခန်းများထားရှိသော အချို့စခန်းတွင်လည်း ရွက်ဖျင်ထည်ဖြင့်သာ တံခါးကိုပြုလုပ်ထားသောကြောင့်အမျိုးသမီးများအတွက် လုံခြုံမှုမရှိကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ အမျိုးသားအဖွဲ့ (၂၄)ဖွဲ့မှ (၂)ဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့(၃၉)ဖွဲ့မှ (၇)ဖွဲ့သည်သာ သီးသန့်ရေချိုးခန်းထားရှိကြောင်း တင်ပြသွားပါသည်။

အမျိုးသမီးများအတွက် ရေလုံလောက်စွာ မရရှိခြင်း၊ ရေချိုးခန်းနေရာမရှိခြင်း၊ အခြေအနေအရ ရေချိုးရန်နေရာကို အတူတကွသုံးစွဲရခြင်းစသည်တို့သည် စခန်းတွင်းရှိအမျိုးသမီးများ၏ လုံခြုံမှုအပေါ်သက်ရောက်မှုရှိကြောင်းကိုလည်းဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ကွင်းဆင်းလေ့လာသူများနှင့် တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူများ၏

တင်ပြချက်များအရ မည်သည့်စခန်းများမှ အမျိုးသမီးများအတွက် သီးသန့်နေရာမထားရှိကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့သည်။

သန့်စင်ခန်းများ၊ ရေချိုးခန်းများ၌ မီးမရှိခြင်း တံခါးရွက်များမထားရှိခြင်း၊ မိုးကာစ (သို့) ရွက်ဖျင်ထည်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ထားသော တော်အိလျော်အိ တံခါးရွက်များသာရှိခြင်းတို့သည်လည်း အမျိုးသမီးများအတွက် အဓိက စိုးရိမ်ရသောအခြေအနေဖြစ်သည်။ဖြေကြားသူအမျိုးသမီးများက အရက်သောက်သုံးခြင်းသည် အဓိက အချက်ဖြစ်ပြီး စခန်းလုံခြုံရေးအဖွဲ့ဝင်အမျိုးသားများသည် အရက်မူးပြီး အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်ကြသည်ဟု ဆွေးနွေးတင်ပြကြသည်။

"တစ်ချို့စခန်းတွေမှာ အမျိုးသားတွေကို လုံခြုံရေးတာဝန်ပေးထားတယ်။ တစ်ခါတစ်လေအမျိုးသမီးတွေ အခန်းဝင်၊ လုံခြုံရေးကိုအကြောင်းပြပြီး သူတို့နှင့် အတူအိပ်တယ်။ ဒီကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး အမျိုးသမီးတွေက တင်ပြချင်ပေမယ့်လည်း စခန်းအုပ်ချုပ်ရေးမှူးကအမျိုးသားဖြစ်နေလို့ မတင်ပြနိုင်ခဲ့ဘူး။" (ကွင်းဆင်းလေ့လာသူများမှ သိရှိရသည်။)

စခန်းတွင် အများစုသည် ခရစ်ယာန်များဖြစ်ခြင်း၊ တင်းကြပ်သော စခန်းလုံခြုံရေး အစီအစဉ်ရှိခြင်း စသည့် အကြောင်းအရာများကြောင့် အမျိုးသားအနည်းစုသာ စခန်းသည် အမျိုးသမီးများ၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ပေါ်စေသောနေရာဖြစ်ကြောင်းလက်ခံကြသည်။

(iii) စခန်း ပြင်ပ

စခန်းအပြင်ထွက်သွားလာခြင်းသည် အကြမ်းဖက်ခံရမှု အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များက ပြောဆိုကြပါသည်။ ထို့ပြင် အလုပ်သွားခြင်း၊ ကျောင်းသွားခြင်း၊ စာသွားကျက်ခြင်း၊ ဘုရားကျောင်းသွားခြင်းတို့သည် တရုတ်နိုင်ငံသွားသကဲ့သို့ပင် ဘေးအန္တရာယ်ရှိနိုင်သည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် လက်နက်ကိုင်ဓားပြများကိုလည်း အဓိကစိုးရိမ်နေရကြောင်းဖော်ပြထားသည်။ တောသို့ထင်းခွေ သွားခြင်းနှင့် နေ့စားအလုပ်အတွက် တရုတ်ပြည်သို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းသည်လည်း အမျိုးသမီးများအတွက် စိုးရိမ်ရသော အခြေအနေဖြစ်သည်ဟု အမျိုးသားများက ပြောဆိုကြပါသည်။ စစ်တပ်ရှိနေသည်ကိုလည်း စိုးရိမ်နေရကြောင်း တုံ့ပြန်သူများမှ ဖော်ပြခဲ့သည်။

အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အကြမ်းဖက်မှုပုံစံများ

အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုအမျိုးအစားကဏ္ဍတွင် အကျုံးဝင်သော မဖွယ်မရာပြုမှု အမျိုးမျိုးကို အမျိုးသမီးတို့ ပြန်ဖြေကြားသူများမှ တင်ပြခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အရက်မူးနေချိန်တွင် ရိုက်နက်ခြင်း၊ အိမ်ထောင်ဖက်မှ အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်း နှင့် ကလေးသူငယ်များအား မုဒိမ်းကျင့်ခြင်းတို့လည်းပါဝင်သည်။ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုသည် ခန့်မှန်းခြေ ၃၀ နှင့် ၉၀ရာခိုင်နှုန်းကြားတွင် ရှိနေကြောင်း အဖွဲ့၏မှတ်ချက်များအရသိရှိရသည်။ ၎င်းခန့်မှန်းချက်များသည် မှန်ကန်သောကိန်းဂဏန်းများကို ကိုယ်စားမပြုနိုင်သော်လည်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသော အမျိုးသမီး ခန့်မှန်းခြေအရေအတွက်သည် အလွန်မြင့်မားနိုင်ပါသည်။ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းတွင် နေထိုင်ကြသော အမျိုးသမီးများသည် အကြမ်းဖက်မှုအား သမာရိုးကျဖြစ်တတ်သော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအဖြစ်သာ ရှုမြင်ကြပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် အရှက်တရား နှင့် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကို

ထိခိုက်သော်လည်း ၎င်းပမာဏသည် မြင့်မားနေသောကြောင့် အကြမ်းဖက်မှု၏ ခြိမ်းခြောက်မှုကို စခန်း၌ နေထိုင်သော အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တစ်ခုအဖြစ်သာ သတ်မှတ်ကျတော့သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးစော်ကားမှုကို ဆွေးနွေးရာတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် နှုတ်ဖြင့်မဖွယ်မရာပြောဆိုခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။

ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက်မှု၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါး စော်ကားမှု၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု၊ နှုတ်ဖြင့်မဖွယ်မရာပြောဆိုခြင်း၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် အတင်းအကြပ်လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးခြင်းကဲ့သို့သော မိသားစုတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသောအကြမ်းဖက်မှုများ စသည်တို့သည် အများဆုံးဖြစ်သော အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ကြောင်း မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များမှ ဖြေကြားခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ တင်ပြချက်များတွင် ခြိမ်းခြောက်မှု၊ အရှက်ခွဲမှုကဲ့သို့သော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးစော်ကားမှု၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု၊ မဖွယ်မရာပြောဆိုခြင်းစသည်တို့ကို အများဆုံး ဖြစ်ပျက်နေသော ဖြစ်ရပ်များအဖြစ်အဓိကတင်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် အတင်းအဓမ္မ လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးခြင်းကိုလည်း အဓိက ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ၎င်းအုပ်စုက သတ်မှတ်ထားသည်။

တုံ့ပြန်ဖြေကြားသော အမျိုးသားအုပ်စုအချို့သည် အဖြစ်များသောအကြမ်းဖက်မှုအမျိုးအစားနှင့်ပတ်သက်၍ဆွေးနွေးကြသော်လည်း အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ၏ ဖြေကြားပြောဆိုမှု နှင့် နှိုင်းစာလျှင် ၎င်းတို့ပြောဆိုမှုသည် နည်းပါးသည်။ ၎င်းအုပ်စုသည် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုအပေါ် အများဆုံးဆွေးနွေးပြီး လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု တို့ကိုလည်း အဓိကထားဆွေးနွေးကြသည်။
အရည်အသွေးဆိုင်ရာလေ့လာမှုသည် နေရာအချို့၌သာ လုပ်ဆောင်ထားသော်လည်း ကမ္ဘာအနှံ့ရှိ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများ လေ့လာစမ်းစစ်မှုတွင် (CHRGJ 2011; Instituto Promundo & Snoke Gender Justic Network 2012; Ward March 2006) ပဋိပက္ခကာလတွင်လည်းကောင်း၊ ပဋိပက္ခလွန်ကာလများတွင်လည်းကောင်း အမျိုးသမီးများ အကြမ်းဖက်မှုကို ကြုံတွေ့ဖွယ်ပိုများကြောင်းပြသထားသည်။ အဆိုပါ ပြဿနာသည် အခြားစခန်းများ၊ စီးပွားရေး/လူမှုရေးအုပ်စုများ၊ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးအပေါ်တွင် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။ ပဋိပက္ခကာလတွင်လည်းကောင်း၊ ပဋိပက္ခလွန်ကာလတွင်လည်းကောင်း အကြမ်းဖက်ခံရမှုပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများအား ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နိုင်ရန်နှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ခိုင်လုံသော သက်သေပြချက်များရရှိရန် သုတေသနများထပ်မံပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ကြောင်း ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) မှ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

စခန်းတွင် အမျိုးသမီးများအကြမ်းဖက်ခံရမှု အား တိုင်ကြားခြင်း နှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

အကြမ်းဖက်ခံရသူမှ အကြမ်းဖက်ခံရမှုအား တိုင်ကြားခြင်းသည်အလွန်တရာ နည်းပါးပါသည်။ အကြမ်းဖက်ခံရမှုအားတိုင်ကြားလျှင် လူမှုရေးအရ အသရေပျက်ခြင်း သိသိသာသာ ရှိနေပုံပေါ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးဖြေကြားသူများမှ အကြမ်းဖက်ခံရမှုအား မတိုင်ကြားဖြစ်သည့် အကြောင်းအရင်းများကို ဖွင့်ဟပြောဆိုထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ _

- ပြဿနာအသေးအဖွဲ့ဟုရှုမြင်ခြင်း။
- မိသားစု/ပုဂ္ဂလိက ပြဿနာဟုသာရှုမြင်ခြင်း
- ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ နှင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ ၏ မိသားစုဝင်များ အတွက်အရှက်ရမည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့ခြင်း။
- သတင်းပို့တိုင်ကြားပါက အတင်းအဖျင်းပြောသူဟုထင်မြင်မည်ကိုစိုးရိမ်ခြင်း။
- တိုင်ကြားသည့်ကိစ္စကို ကောင်းစွာနားထောင်ခြင်း၊ အလေးအနက်ထားဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိမည်ကိုစိုးရိမ်ခြင်း
- ပညာအရည်အချင်းနိမ့်ပါးသောကြောင့် သိမ်ငယ်စိတ်ဝင်ခြင်း နှင့်
- မည်သည့်နေရာသို့သွားရောက်တိုင်ကြားနိုင်သည်ကိုမသိရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။

"ကျား၊မအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုတွေ တော်တော်များများဖြစ်နေပေမဲ့လည်း ဒီအရာတွေကို အကြမ်း ဖက်မှုလို့ လက်မခံတဲ့သူတွေ အများကြီးရှိနေသေးတယ်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသားတွေက အမျိုးသမီးတွေကို အပြစ်တင်လေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း အမျိုးသမီးတွေက ဒီအိမ်ထောင်အတွင်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတွေဟာ မိမိတို့ ဓလေ့ထုံးစံအရ သာမန်ဖြစ်တယ်လို့ခံယူထားကြတယ်။" (ကွင်းဆင်း စေတနာ့ဝန်ထမ်းများမှ သိရှိရသည်)

အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးမည့်နေရာများမှာ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းလိုသော စခန်းအဖွဲ့၏ခေါင်းဆောင်များနှင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းအားဖြင့် မလုပ်ဆောင်နိုင်သောကြောင့် စခန်းကော်မတီသို့ သတင်းပို့တိုင်ကြားခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် လုံခြုံရေးအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အိမ်နီးချင်းများ(သို့) ယုံကြည်လေးစားရသည့် ရပ်မိရပ်ဖများကဲ့သို့သော စခန်းရှိနေထိုင်သူများ ပါဝင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များက ၎င်းတို့အနေဖြင့် လုံခြုံရေးအဖွဲ့နှင့် အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းသို့ တိုင်ကြားခြင်းအပြင် မိဘများနှင့် ဆရာ/ဆရာမများအား တိုင်ကြားနိုင်သည်ဟုဆိုပါသည်။

သတင်းပို့တိုင်ကြားလာလျှင် စခန်းလုံခြုံရေးတာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား သတိပေးခြင်း နှင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ပါသည်။ ပြစ်ဒဏ်ကိုမူ တိတိကျကျ သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ သတင်းပို့တိုင်ကြားထားသော်လည်း လက်တွေ့တွင် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးရာ၌ အလွန်အားနည်းကြောင်း အုပ်စုများမှတင်ပြခဲ့သည်။ အဆိုပါအချက်ကို အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ အားလုံး သဘောတူလက်ခံကြပါသည်။ အမှုတစ်ခုသည် အလွန်ပြင်းထန်သည်ဟုယူဆပြီး တရားရုံး၌ အမှုဖွင့်တိုင်ကြားခြင်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား ထောင်ချခြင်းစသော အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးမှုသည် အလွန်နည်းပါးလှသည်။

သတင်းပို့တိုင်ကြားသည့် အကြမ်းဖက်မှုမရှိပါဟု အမျိုးသားအုပ်စုများကအခိုင်အမာဆိုထားပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့်အကြောင်းအရာများကို သတိမထားမိခြင်း၊ ကူညီစောင့်ရှောက်မည့်သူမရှိမည်ကို စိုးရိမ်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခံရသူများအား အရှက်မရစေလိုခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများ၊ စခန်းကော်မတီများနှင့် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံသို့ ဖြစ်စဥ်များကို သတင်းပို့တိုင်ကြားပါမည်ဟု တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူအမျိုးသားများမှ ပြောဆိုခဲ့သည်။

၃.၇ လူကုန်ကူးမှု
ဖြစ်ပွားမှုနှုန်းများနှင့်လူကုန်ကူးသည့် နည်းလမ်းများ

စစ်တမ်းကောက်ယူမှုတွင် ဖြေကြားသူများ၏ အဆိုအရ လူကုန်ကူးမှုသည် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့် နယ်မြေတစ်လျှောက်ရှိ စခန်းများတွင် အဖြစ်များနေပါသည်။ စခန်းအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များကို အခြားဒေသများတွင် ဝင်ငွေရှာစေခြင်း (သို့) လက်ထပ်ထိမ်းမြားစေခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ချဉ်းကပ်လာကြသည်ဟု အရွယ်ရောက်အမျိုးသမီးအုပ်စု(၃၉)စုအနက် (၂၅)စု၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်(၂၄)စုအနက် (၁၇)စု၊ အမျိုးသားများအုပ်စု (၂၄)စုအနက် (၁၆)စုတို့က ပြောဆိုကြပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အချက်(၂)ချက်အရ လူကုန်ကူးသူတို့အသုံးပြုသော နည်းလမ်းများကို အဓိကအားဖြင့် (၅)မျိုးပိုင်းခြားနိုင်သည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ် ဖြေကြားသူအားလုံး၏ ဆွေးနွေးချက်များအရ အများဆုံးအသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းမှာ စခန်းအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား ငွေကြေးပြဿနာ ပြေလည်စေရန် တရုတ်နိုင်ငံ၌ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရှာဖွေပေးမည်ဟု ကတိကဝတ်ပြု၍ ချဉ်းကပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

"ပွဲစားတွေက အလုပ်လည်းရ၊ ပိုက်ဆံလည်းရပြီး မိဘတွေကို ပြန်ထောက်ပံ့လို့ရမယ်၊ အဝတ်အစားလည်း ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဝတ်ရမယ်လို့ ပြောပြီး အမျိုးသမီးတွေနဲ့ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်တွေကို ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ပြီး ခေါ်သွားတယ်။" [အမျိုးသမီးငယ်ရွယ်များအုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုမှ ပါဝင်သူတဦး]

တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူများ၏ ပြောဆိုချက်အရ လူကုန်ကူးမှုသည် အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များ သာမက အမျိုးသားများလည်း ကြုံတွေ့နေရကြောင်း သိရှိရသည်။

"တရုတ်လူမျိုးတွေက အမျိုးသမီးတွေ၊ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်လေးတွေကို အလုပ်အကိုင်ပေးပြီး ဖြားယောင်းသွေးဆောင်တယ်။ ပြီးတော့ တစ်ခြားလူတွေဆီကို ရောင်းစားလိုက်တယ်။ အမျိုးသားတွေကျတော့ ကျွန်အနေနဲ့ ရောင်းစားခံရပြီး လစာလည်းမပေးပါဘူး။" [အမျိုးသမီးများအုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးမှုမှပါဝင်သူတဦး]

တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူများ၏ ပြောကြားချက်အရ အခြားသောနည်းလမ်း(၄)မျိုးမှာ လက်ထပ်ခြင်းနှင့် ရင်နှီးကျွမ်းဝင်သော ဆက်ဆံရေးကို အခြေခံသည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁။ တရုတ်လူမျိုးများမှ ကချင်အမျိုးသမီးများကို ရိုးရာဓလေ့အတိုင်းလက်ထပ်၍ တရုတ်ပြည်သို့ခေါ်သွားပြီးနောက် အဆက်အသွယ်မရရှိခြင်း။ ဤဖြစ်စဉ်တွင် တခါတရံ၌ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များကဲ့သို့သော ရပ်ရွာလူကြီးများ ပါဝင်နေတတ်ပါသည်။ လူကုန်ကူးမှုအပေါ် အမြင်မတူညီသောကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂။ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ရောင်းစားရန်အတွက် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များကို ချစ်ဟန်ဆောင်ခြင်း။
၃။ ဟန်ဆောင်လက်ထပ်ခြင်းနှင့်
၄။ အတင်းအဓမ္မလက်ထပ်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူများ၏ အောက်ပါရှင်းလင်းချက်များအရ အကြောင်းအရာတစ်ခုအပေါ် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်လာတတ်ကြသည်ဟု သိရပါသည်။

"တရုတ်နိုင်ငံဖက်မှာ အလုပ်လုပ်နေတုန်း တရုတ်လူမျိုးတွေနဲ့ လက်ထပ်သွားတဲ့ အပျိုမလေး (၁၀)ယောက်ရှိတယ်။ တစ်ချို့တွေက စခန်းမှာ ငွေကြေးကြပ်တည်းတာနဲ့ နေရာထိုင်ခင်း အဆင်မပြေတဲ့အတွက်ကြောင့် ပွဲစားတွေက မိတ်ဆက်ပေးလို့ဖြစ်ရတယ်။ ဒီလိုအခြေအနေက စခန်းအားလုံးနီးပါးမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာပါ။ လုပချောမောတဲ့မိန်းမပျိုလေးတွေက အသက်ကြီးတဲ့သူတွေနဲ့ လက်ထပ်ရတယ်။ သူတို့ဆီကို လာလည်တုန်းကတော့ လူပျိုယောကျ်ားလေးတွေပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ တကယ်တမ်း လက်ထပ်ရတော့ သူတို့တစ်ခါမှမတွေ့ဖူးတဲ့ အသက်ကြီးတဲ့သူတွေနဲ့ပါ။" (အမျိုးသားများ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်သူ တစ်ဦး)

"အရင်ဆုံးအရက်ဆိုင်ကိုသွားပြီး သူတို့တွေက မိန်းခလေးတွေနဲ့ရင်းနီးအောင်၊ ယုံကြည်မှုရအောင်ပြုလုပ်တယ်။ မိန်းခလေးတွေက သူတို့ကိုရည်းစားအဖြစ် လက်ခံပြီဆိုရင် တရုတ်ပြည်ကိုခေါ်သွားကြတယ်။" (အမျိုးသမီး အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်သူတဦး)

လူကုန်ကူးခံရသည့်အမျိုးသမီးများရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာအမျိုးအစားများ

လူကုန်ကူးခံရသော အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များသည် ပြဿနာများပေါင်းမြောက်များစွာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်ဟုဆိုပါသည်။ အုပ်စုအချို့ကမူ လူကုန်ကူးမှု၏ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော အကျိုးဆက်ကို မသိပါဟု ဆိုပါသည်။ အများအားဖြင့် အကြမ်းဖက်မှုများ၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ ဝင်ငွေချုပ်ကိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရသော အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးများအား ထပ်မံရောင်းစားခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ကျွေးခံရခြင်း၊ လိင်လုပ်သားအဖြစ် အတင်းအကြပ် လုပ်ကိုင်ခိုင်းခြင်းနှင့် မလိုလားသော ကိုယ်ဝန်များရရှိခြင်းတို့နှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။

လူကုန်ကူးခံရသူများ နေရပ်ဌာနသို့ ပြန်လိုလျှင် အဟန့်အတားဖြစ်သော အကြောင်းအရာများမှာ အထီးကျန်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားလက်မှတ်ကို သိမ်းယူထားခြင်း၊ ပိုက်ဆံကိုင်ဆောင်သုံးစွဲခွင့်မပေးခြင်း၊ ဖုန်းသုံးခွင့်မရရှိခြင်း၊ ဘာသာစကားအခက်အခဲရှိခြင်းနှင့် အကူအညီ ရရှိရန်အတွက် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဆက်သွယ်ရမည်ကို မသိရှိခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားဖြေကြားသူများသည် အဆိုပါအချက်အလက်များ အပေါ် ပိုမိုနားလည်နိုင်စွမ်းရှိကြပါသည်။

လူကုန်ကူးမှုကိုနားလည်သဘောပေါက်ခြင်းနှင့် ၎င်းအတွက် ရရှိနိုင်သောထောက်ပံ့မှုအမျိုးမျိုး

အရွယ်ရောက်ပြီးသော တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူအများစု[အမျိုးသမီး(၃၉)ဖွဲ့အနက် (၃၂)ဖွဲ့ နှင့် အမျိုးသား (၂၄)ဖွဲ့အနက် (၁၈)ဖွဲ့)]နှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်အနည်းစု[(၂၁)ဖွဲ့အနက် (၁၃)ဖွဲ့]သည် လူကုန်ကူးမှု နှင့်ပတ်သက်၍ သိရှိနားလည်ရန် လိုအပ်ကြောင်း သိမြင်လာကြသည်။

လူကုန်ကူးမှုအတွက် ထောက်ပံ့ကူညီပေးသောနည်းလမ်းများအရ အထောက်အကူရရှိရန် အမျိုးသမီးအဖွဲ့ အစည်းများမှာ အများဆုံးဖြစ်နိုင်ခြေရှိကြောင်း တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူများက မျှော်လင့်ထားသည်။ အဆိုပါအဖွဲ့ အစည်းများရရှိသည့် အထောက်အပံ့ပေးသောပုံစံသည် တားဆီးကာကွယ်ခြင်း တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အသိပညာမြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် လက်ကမ်းစာစောင်၊ နံရံကပ်ကြော်ငြာစာ နှင့် ဗီဒီယိုစသော ပညာပေး ပစ္စည်းများအား ဝေငှခြင်းကို တားဆီးကာကွယ်ခြင်းနည်းလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုပါသည်။

"တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ လူကုန်ကူးမှုပပျောက်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ချင်တယ်လို့ ဒေသခံအမျိုးသမီးများကပြောတယ်။ သူတို့ဆီကို လက်ကမ်းစာစောင် တွေ၊ ပညာပေးဇာတ်လမ်းတိုတွေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံလူကုန်ကူးမှုတားဆီးကာကွယ်ရေး ဥပဒေစာအုပ် အပြာလေးကိုလည်း ပို့ပေးဖို့ တောင်းထားသေးတယ်။" (ကွင်းဆင်းစေတနာ့ဝန်ထမ်း၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်)

တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများအနေဖြင့် အမျိုးသမီးအဖွဲ့များသည် ဒုက္ခသည်များ နေရပ်ဌာနေပြန်လာရေးနှင့် ပြဿနာများကို အတူတကွဖြေရှင်းရန် တရုတ်အာဏာပိုင်များနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း၍ ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ကူညီသော်လည်း ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် လက်တွေ့ကျသော ကူညီပံ့ပိုးမှုများစွာ လိုအပ်နေပါသည်။

"အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းတွေက တရုတ်အစိုးရနှင့် တရားဝင်ညှိနှိုင်းပြီး လူကုန်ကူးခံရသူတွေကို မိဘရပ်ထံ ပြန်ပို့ပေးခဲ့ပါတယ်။" (အရှယ်ရောက်အမျိုးသမီးများ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှု တွင်ပါဝင်သူတစ်ဦး)

"မြို့နယ်အာဏာပိုင်တွေလာရောက်ပြီး လူကုန်ကူးမှုပပျောက်ရေးအစီအစဉ်ကို စီစဉ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့တွေကလည်း လက်ကမ်းစာစောင်တွေ ဝေပေးနေပေမဲ့လည်း လက်တွေ့အထောက်အကူ မပြုနိုင်သေးပါ။" (အမျိုးသားအုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦး)

အခြားသောထောက်ပံ့မှုပေးသူများတွင် အရေအတွက်အားဖြင့် နည်းသော်လည်း ကော်မတီစခန်းများ၊ လုံခြုံရေးအဖွဲ့များနှင့် မြို့နယ်အာဏာပိုင်တို့ ပါဝင်ကြောင်း တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူများက ဖော်ပြထားသည်။ တုံ့ပြန်ဖြေကြားသူအနည်းစုသာလျှင် အထောက်အပံ့ပေးသော နည်းလမ်းများမရှိခြင်း(သို့) ၎င်းတို့ကို သတိမထားမိခြင်းတို့ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

၄. အကြံပြုချက်များ

ယေဘုယျအကြံပြုချက်များ

- ကျား၊မ ရေးရာကို ဆောင်ရွက်မှုတိုင်းတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းအပေါ် IASC၏လမ်းညွှန်မှုများကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများကို တားဆီးကာကွယ်ခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ကဏ္ဍရပ်များအားလုံးတွင် ဦးစားပေးအနေဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါစေ။ ယခုစစ်တမ်းတွင် ပါဝင်သော သီးသန့်ဦးစားပေးထားရမည့်အချက်များသည် အောက်ဖော်ပြပါ ကဏ္ဍများနှင့် ဆက်စပ်လျက် အသားပေးဖော်ပြထားခြင်းပါသည်။
- ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်ပါ။ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ပါ။ အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သည့်နေရာများသို့ ရောက်ရှိရန် ခက်ခဲ ကြောင်း မှတ်တမ်းမှတ်ရာ ခိုင်ခိုင်လုံလုံဖြင့် တင်ပြပေးပါ။ အကူအညီလိုအပ်သည့် နေရာဒေသ များတွင် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်နေမှုများ၏ ရင်းမြစ်ကို လေ့လာ သုံးသပ်ပါ။

- အမျိုးသမီးများ၏လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ဒေသအတွင်းရှိ အဖွဲ့သစ် (သို့) အဖွဲ့ငယ်လေးများအား ကူညီထောက်ပံ့နိုင်သော အခွင့်အလမ်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပါ။

ရေ၊ သန့်ရှင်းမှု နှင့် မိလ္လာစနစ်

- အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား အကြမ်းဖက်မှုကို တားဆီးကာကွယ်ရန် ဟူသော အမြင်ဖြင့် စခန်း၏ မိလ္လာ၊ ရေဆိုးထုတ်စနစ်များကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ပါ။ ကျား/မအိမ်သာများ သီးသန့်ထားပေးခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီး လုံလုံလောက်လောက်တပ်ဆင်ပေးခြင်း၊ အနှောင့်အယှက်မရှိ အေးချမ်းစွာနေထိုင်နိုင်ရန်အတွက် တာရှည်ခံသော၊ လုံခြုံသော တံခါးများ တပ်ဆင်ပေးခြင်းတို့မှာ ယခု လုပ်ဆောင်သင့်သော အဓိကလိုအပ်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

အစားအသောက်မဟုတ်သည့်ပစ္စည်းများဖြန့်ဝေပေးခြင်း

- အမျိုးသမီးများအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အရာများ ပါဝင်ပါစေ။ အမျိုးသမီးများအတွက် မလွဲမသွေဦးစားပေးရမည့် ပစ္စည်းများအနေဖြင့် အမျိုးသမီးလစဉ်သုံးပစ္စည်း၊ တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းမှုအတွက်ပစ္စည်းများ၊ အတွင်းခံများနှင့် ဖိုက်ဖုံးအကျီအပါအဝင် ရာသီ/ယဉ်ကျေးမှုအရ သင့်တော်သောအဝတ်အစားများ လုံလုံလောက်လောက်ရရှိပါစေ။

အစာအာဟာရ

- အမျိုးသမီးများ အစာအဟာရ အထူးတလည်လိုအပ်သည့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊ နို့တိုက်မိခင်များနှင့် ကလေးသူငယ်များ အစာအာဟာရရရှိရန် သေချာပါစေ။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု

- အမျိုးသမီးများ အဓိကဦးစားအနေဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ကြသည့် ဝက်မွေးမြူခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ လက်မှုပညာ၊ စက်ချုပ်ခြင်း၊ အစားအသောက်ချက်ပြုတ်ရောင်းခြင်း (ဥပမာ- ယို) စသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအတွက် ရင်းမြစ်များ၊ အရင်းအနှီးများ၊ လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာနှင့် စွမ်းရည်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများအတွက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကျောင်းမတက်နိုင်သော လူငယ်များအား စခန်းတွင်နေထိုင်ရချိန်၌ ဝင်ငွေရရှိပါစေ။
- အမျိုးသမီးများ၏ လက်မှုပစ္စည်းများကို ဈေးကွက်ထဲသို့ရောင်းနိုင်ရန်နှင့် ဒေသထွက်ပစ္စည်းများကို အသုံးချ၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ကူညီပေးပါ။ အထူးသဖြင့် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲသည့် ဝေးလံသောစခန်းများအတွက် ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်ပါ။
- အမျိုးသမီးများ၏ စခန်းအတွင်း အမြင့်မားဆုံး အလုပ်ဝန်မှာ စေတနာ့ဝန်ထမ်းအလုပ်များဖြစ်ကြောင်း မမေ့လျော့သင့်ပါ။ အမျိုးသမီးများအတွက် ဝင်ငွေရသည့် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အချိန်အလုံအလောက်ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါ။

နားခိုရန်နေရာများ

- နားခိုစရာရန်နေရာများ၌ အိပ်သည့်နေရာကို စိတ်ချရနေစေရန် တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ပေးပါ။ ထို့အပြင် မိသားစုခန်းများကို သီးသန့် ခွဲထားပေးခြင်း နှင့် သော့ခတ်နိုင်ပိတ်နိုင်သည့် တံခါးများ လည်းပါဝင်ပါစေ။
- အိမ်ထောင်မကျသေးသည့် အမျိုးသမီးများအတွက် သီးသန့်လုံခြုံစိတ်ချရသည့် အိပ်စရာ အဆောင်၊တန်းလျားများသည် ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ရမည့် အရာများဖြစ်ပါသည်။

ကျန်းမာရေး လူမှုရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

- အမျိုးသမီးများ နှင့် အမျိုးသားများအတွက် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးနှင့်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များ နှင့် အခွင့်အရေးများကို ပြောပြပေးခြင်း။ အမျိုးသမီးများ အတွက် မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေး ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းပေးသည့် အမျိုးသမီး အထူးပြု ဆရာဝန်၊ သူနာပြုများထားရှိခြင်း အပါအဝင် စခန်းတွင်း ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု များသည် အမျိုးသမီးများ၏ မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေး လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများကို စီမံ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ကြောင်းသေချာပါစေ။
- စခန်းအတွင်းတွေ့ရလေ့ရှိသည့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများအတွက် ကျန်းမာရေး ပညာပေးခြင်း ပြုလုပ်ပေးပါ။ အမျိုးသမီးငယ်ရွယ်များ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊ အသက်ကြီးပိုင်း အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသားငယ်များနှင့် အိမ်ထောင်ရှင်အမျိုးသားများအတွက် သင့်တော်သော ကျန်းမာရေး သတင်းအချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းပြောပြပေးပါ။
- လူငယ်များ၊ လူကြီးများ နှင့် သက်လတ်များအတွက် မတူညီသော လိုအပ်ချက်များ၊ အခြေအနေ များကို မမေ့မလျော့ သတိပြုလျက် စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေး အကြံပေးခြင်း နှင့် လူမှုရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များပေးခြင်းများဆောင်ရွက်ပေးပါ။
- မိသားစုဝင်များအကြား ဆက်ဆံရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် နှင့် စိတ်ပျက်အားလျော့ခြင်း နှင့် မိသားစုအကြမ်းဖက်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အထူးအလေးထား၍ဆွေးနွေးနှစ်သိမ့် အကြံပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း။ လူမှုရေးအထောက်အပံ့များ ပိုမိုအားကောင်းစေခြင်း၊ လူမှုရေး နှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရေးပေါ်အကူအညီများအတွက်ဒေသတွင်းရှိ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများကို သင်တန်းပေးခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးသုံးခြင်း နှင့် အရက်သောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အန္တရာယ်များကို လျော့ချခြင်း နှင့် အထူးဂရုပြုစောင့်ရှောက်မှုများ ရရှိစေရရန်သေချာစေခြင်း
စသည်တို့သည်မရှိမဖြစ်လိုအပ် နေသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ တွင် ပါဝင်၍
ရရှိနိုင်စေရပါမည်။
- HIV နှင့် အခြားသော လိင်မှတဆင့်ကူးစက်သည့် ရောဂါများအတွက် ရောဂါလက္ခဏာများကို ထိန်းချုပ် ခြင်း နှင့် ကုသပေးခြင်းမျိုးရရှိပါစေ။
- မလိုလားအပ်သော ကိုယ်ဝန်မရအောင်ကာကွယ်ခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု ၏ နောက် ဆက်တွဲပြဿနာများ ကိုထိန်းချုပ်ခြင်း နှင့် ကာကွယ် ခြင်း၊ HIV ကူးဆက်နိုင်မှုကိုလျော့ချ ခြင်း၊ မိခင် နှင့်မွေးကင်းစ ကလေးငယ် သေဆုံးခြင်း ကိုကာကွယ်ခြင်း နှင့် ပြီးပြည့်စုံသည့် စောင့်ရှောက်မှု ဝန်ဆောင်မှု များဖြစ်သည့် အထိ အစီအစဉ်ချဆောင်ရွက်ခြင်း တို့ပါဝင်သည့် ကနဦးပေးထားနိုင် သည့် အနည်းဆုံးဝန်ဆောင်မှုများ (MISP)ကို သေချာပေါက် ရရှိစေခြင်း။

- ပိုးသတ်ထားသော ကိရိယာများ၊ ညှပ်၊ ကတ်ကြေး၊ သွေးတိုင်း ကိရိယာစသော အခြေခံ ဆေးပညာသုံးပစ္စည်းကိရိယာများ စခန်း၏ ဆေးခန်းများတွင် အစုံအလင်ရှိနေပါစေ။ ထို့အပြင် လူနာများကို ရွှေ့ပြောင်းပေးနိုင်ရန် တယ်လီဖုန်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်များရှိနေပါစေ။

အမျိုးသမီးများနှင့်အမျိုးသမီးငယ်ရွယ်များအား အကြမ်းဖက်ခြင်း

- အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား နှစ်ဦးစလုံးအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးအကြောင်းကို သင်တန်းပေးသင့်ပါသည်။ အရွယ်ရောက်ပြီးသော အမျိုးသမီးများ အပါအဝင် အသက်အရွယ် အားလုံးမှအမျိုးသမီးများသည် အကြမ်းဖက်မှုမှ ကင်းဝေး၍ လွတ်လပ်စွာ နေခွင့်ရှိကြောင်း သိရှိအောင် သင်တန်းပေးပါ။
- စခန်းတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား အကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်နိုင်သည့် အန္တရာယ်များကို တားဆီးကာကွယ်နိုင်၊ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထက်ဖော်ပြပါ အကြံပြုချက်အတွင်းသာမက အခြားလိုအပ်သော နေရာများ၌ပါ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လျော့ကျစေပါ။
- အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်နေသော နေရာများတွင် ကူညီဆောင်ရွက်လုပ်ဆောင်ပေးနေသည့် ဒေသခံ အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်၊ ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပါ။

လူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများ

- စစ်ဘေးရှောင် စခန်းများရှိ မိန်းကလေးငယ်ရွယ်များအား လူကုန်ကူးမှုနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာတိုးစေသည့် အချက်အလက်များ ပေးပါ။ ကချင်ပြည်နယ်၊ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများ တွင် အမှန်တကယ်ဖြစ်ခဲ့သော လူကုန်ကူးမှုအဖြစ်အပျက်များကို သရုပ်ဖော် တင်ပြခြင်းဖြင့် လုပ်ဆောင်နေသည့် အသိပညာတိုးစေသည့် အစီအစဉ်များ ပိုမိုအားကောင်းပါစေ။
- စခန်းရှိ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ (စခန်း ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီနှင့် စခန်း လုံခြုံရေးကော်မတီများ) ကို လူကုန်ကူးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာ မြှင့်တင်ပေးပါ၊ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပုံ သင်တန်းပေးပါ။
- အမျိုးသမီးအဖွဲ့များအား လူကုန်ကူးခံရသူများ နှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များကို ကူညီပေးခြင်းများ တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီပေးပါ။ အရေးပေါ်ဖုန်းလိုင်းများထားရှိပေးခြင်း၊ မြန်မာနှင့် တရုတ်နှစ်နိုင်ငံစလုံးမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ရဲများနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်၍ အမှုကိစ္စများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးပါ။
- လူကုန်ကူးမှုများကို တားဆီးကာကွယ်၍ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာဘက်မှ အာဏာပိုင်ပုဂ္ဂိုလ်များကို အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါ။

စခန်းများ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ခြင်း နှင့် စီမံခန့်ခွဲ ခြင်း

- ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် နေရာများအပါအဝင် စခန်း ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီများတွင် အမျိုးသမီးများ ကိုယ်စားပြုပါဝင်နိုင်ပါစေ။
- အမျိုးသမီးများ၏ ခေါင်းဆောင်မှု အရည်အချင်းကို တိုးမြှင့်အောင် ကူညီထောက်ပံ့ပေးပါ။
- အမျိုးသမီးများအားအကြမ်းဖက်မှု အပါအဝင် ကဏ္ဍအားလုံးရှိ အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များ၊ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို စခန်းကြီးကြပ်ရေးကော်မတီနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီများ သိမြင်နားလည်လာ

အောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါ။ စခန်းစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းတို့၏ အဓိက စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားရန် အမျိုးသမီးများအား တိုက်တွန်းအားပေးပါ။

- ကျန်းမာရေးလိုအပ်ချက်များ၊ အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် လူကုန်ကူးမှုကိစ္စများ အပါအဝင် အမျိုးသမီးများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် ပြဿနာများအတွက် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းတာဝန်ပေးခြင်းများတွင် အမျိုးသမီးကော်မတီဝင်များ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကူညီထောက်ပံ့ပေးပါ။

ပညာရေး နှင့် သင်တန်းများ

- ကျောင်းပညာသင်ကြားနေသော ကလေးသူငယ်များ၊ အထူးသဖြင့် အထက်တန်းကျောင်း တက်နေသော ကလေးများရှိသည့် မိသားစုများကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးပါ။
- ကျောင်းထွက်ထားရသည့် လူငယ်များ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်စေရန် သေချာစွာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါ။

ကျမ်းကိုး စာရင်း

Cockburn, Cynthia, 2012. *Don't talk to me about war. My life is a battlefield:Links between war violence and violence against women in peace time*, 25 November 2012.http://www.opendemocracy.net/authors/cynthia_cockburn [accessed 01022013]

DanMission, Danish Refugee Council, Médecins du Monde, OXFAM, Save the Children, Solidarités International, TROCAIRE, Welthungerhilfe, World Concern Myanmar and the INGO Forum, *Lessons learned from the Humanitarian response in Kachin State*. September 2012.

GAGE. 2012. *Humanitarian Needs Assessment: An independent humanitarian needs assessment of displaced persons from Kachin state, Myanmar/Burma*,November 2012.

Gender Equality Network. 2012. *Women's Issues in IDP Camps Kachin State*, September 2012 (internal document)

Human Rights Watch. 2012. *Isolated in Yunnan, Kachin Refugees from Burma in China's Yunnan Province.* June 2012

InterAgency Standing Committee, 2006.Women, Girls, Boys and Men.Gender Handbook in Humanitarian Action.

Jaquet, Carine and O'Loughlin Connor, Redefining Humanitarian Space: The Kachin IDP Crisis in Myanmar. *Humanitarian Practice Network*, Issue 55, September 2012.

Kachin Women's Association Thailand. 2012. *From persecution to deprivation.* ***International donors neglect 60,000 displaced Kachin on China-Burma border*****, October 2012.**

Kachin Women's Association Thailand. 2012. *Ongoing impunity, Continued Burma Army Atrocities against the Kachin People.*

Kachin Women's Peace Network. Women's collection Protection and Analysis to Support Comprehensive Response to the Kachin Conflict. Report from ToT Training in Mandalay 4-14 October 2012

Humanitarian Situation and Response Plan in Kachin, March 2012-February 2013 (June Revision).

Wade, Francis (2012). Aid shortfall fuels trafficking in Kachin IDPs.*Irrawaddy,* 25 June 2012.

Wunpawng Ninghtoi (Light for the People).2012.*Annual Report.*

နောက်ဆက်တွဲစာမျက်နှာ - ၁

Kachin Camp/Village Women's Needs Assessment

ကချင်ဒေသရှိ ယာယီစခန်းများတွင်နေထိုင်သော အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်လေ့လာမှုပုံစံ

This Assessment is intended to provide (e.g. all humanitarian actors) with women's needs in the IDPs' camps in the affected areas. Please complete this form for each camp visited (one form per group should be filled up according to the number of FGD session held in camp).

ဤအမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက် လေ့လာမှုပုံစံသည် ကချင်ဒေသအတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်နေသောဒေသများတွင် ကဏ္ဍအလိုက် အခြေအနေနှင့် လိုအပ်ချက်များကို လူသားချင်း စာနာကူညီပေးမည့်အဖွဲ့ အစည်းများမှ လျှင်မြန်စွာလေ့လာသိရှိ နိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်သည်။

Section A					
A.i	Assessment Team coding လေ့လာခြင်းဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့အမှတ် Maram masam hpung masat yan		**A.ii**	Date of assessment (dd/mm/yyyy) ဆောင်ရွက်သော ရက်စွဲ-လ-နှစ် Sawk Sagawn Nhtoi:	
A.iii	Contact (Phone / Others) ဆက်သွယ်ရန် (ဖုံး/အခြား) Matut mahkai				

Section B					
B.i	State ပြည်နယ် Mung Daw	**B.ii**	Township မြို့နယ် Gai Wang	**B.iii**	Village Tract/Town ကျေးရွာအုပ်စု/ မြို့ Mare/Kahtawng
B.iv	Village/Ward (+ Pcode if available) ကျေးရွာ/ ရပ်ကွက် (+ P-code ရှိပါက) Kahtawng/Lawk	**B.v**	Camp's Name စခန်းအမည် Dabang Mying		

Section C

C.i	
C.i	Are IDPs* present? ☐Yes ☐ No (IDPs = individuals outside their village of residence) If the answer is no, there is no need to fill the rest of the form. လုံခြုံရေးကြောင့်တိမ်းရှောင်သူများ* ရှိ/မရှိ☐ Yes ☐ No (* လုံခြုံရေးကြောင့်မိမိမူလရွာမှပြောင်းရွှေ့လာသူ) အကယ်၍မရှိပါကဤပုံစံကိုဆက်ဖြည့်ရန်မလိုတော့ပါ။ Mungdan kata Bu htawt masha ☐ Nga ☐ N-nga (Bu htawt=tinang buga dum nta kaw na htawt sit hkawm ai ni) Bu htawt nnga yang ndai laika pa nhtai ra ai.

Displaced population (count)
ပြောင်းရွှေ့လာသူဦးရေ (အရေအတွက်)
Bu htawt masha jahpan

C.ii	C.iii	C.iv	C.v	C.vi	C.vii	C.viii	C.ix
Families အိမ်ထောင်စုပေါင်း Hting-gaw yawng	Total Population (male/female) စုစုပေါင်းလူဦးရေ (ကျား/ မ) Num/La jahpan	Under 18 (male/female) ၁၈ နှစ်အောက် (ကျား/ မ) 18 ning npu Num/ La jahpan	Women of reproductive age မျိုးဆက်ပွားနိုင်သော အသက်အရွယ်ရှိ အမျိုးသမီးများ Shangai chyinghkai asak aprat ram sai Amyu shayi jahpan	Unaccompanied Women အဖော်မဲ့ အမျိုးသမီးများ Gaida, Mahkawn kaba, prat manang nlu ai amyu shayi jahpan (Ding hkrai nga myu shayi jahpan)	Pregnant Women ကိုယ်ဝန်ဆောင် Ma Hkum kanu jahpan	Lactating Women နို့ တိုက်မိခင် Ma Chyu jaw nga ai Kanu jahpan	Disable Women မသန်စွမ်း အမျိုးသမီးစုစုပေါင်း Hkum hkrang n-hkum tsup ai myu shayi jahpan

No. စဉ် Masat yan	**Name** အမည် Mying	**Age** အသက် Asak	**Marital Status (Single/Married)** အိမ်ထောင် ရှိ/မရှိ Dinghku hte rai/nrai
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

13.			

Section D

D.i	Accessible by road? လမ်းပေါက်သလား ? Lam hkrang ai kun?	☐ No ☐ Yes, By: ☐ Motorbike ☐Car ☐4W ☐ Truck ☐Boat ☐Other ☐ No ☐ Yes, By: ☐ဆိုင်ကယ်☐ရိုးရိုးကား☐ဖိုးဝိုး☐လော်ရီ☐မော်တော်ဘုတ်/စက်လှေ ☐အခြား ☐ Hkrang ai☐ N Hkrang ai☐ Seng Ke ☐Maw daw ☐Hpowi ☐Law ri ☐Hkali/jak ☐ Kaga
D.ii	Travel time to nearest town______________________: ________ hours ________ minutes အနီးဆုံးမြို့ ______________________သို့ ခရီးသွားချိန် - ______ နာရီ _____ မိနစ် Ni dik Mare ___________________________ de sa yang ________Nayi _______minute	

Section E

1	How have your thoughts and feelings since arriving in the camp affected your daily lives? စခန်းမှာ လာရောက်နေထိုင်ရတဲ့အတွက် ဘယ်လိုခံစားရပါသလဲ။ Dabang kaw sa shingbyi nga ai majaw gara hku hkam sha ai kun? --- ---
2	How have relationships among family/household members changed since being in the camp? စခန်းကိုရောက်ပြီးမှ မိသားစု ဆက်ဆံရေးအခြေအနေ ဘယ်လိုပြောင်းလဲမှုရှိပါသလဲ။ (တင်းမာမှုတွေများခြင်း၊ စည်းလုံးမှု၊ နားလည်မှု၊ ဆက်ဆံရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း) Dabang du ai hpang dinghku kata shada kanawn mazum lam shai mat ai lam nga ai kun? *(Ga shadawn. Ningmun ningmau, nhkrum nra, chyena hkat ai lam, magyep kap ai lam grau nga wa ai kun?)* --- ---
3	How do women usually cope when they are feeling sad, anxious, angry, or depressed? အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ဝမ်းနည်းခြင်း၊ ဒေါသထွက်ခြင်း၊ စိတ်ဓါတ်ကျခြင်း အစရှိသော ခံစားချက်များကို ခံစားရသည့်အခါမည်သို့ ဖြေရှင်းလေ့/ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသနည်း။ Amyu shayi ni myitdaw myithten ai lam, pawt sindawng ai lam ni hkam sha yang kara hku hparan/sharai la ma ai kun? --- ---
3.1	And where do women usually get support when they are having these feelings? အမျိုးသမီးများ ထိုသို့သောစိတ်ခံစားချက်များ ခံစားရသောအခါ မည်သူ့ထံမှ/မည်သည့်နေရာများမှ အကူအညီပါသလဲ။ Amyu shayi ni dai hku hkam sha ai ten ni hta garakaw/kadai ni kaw na garum shingtau ai lam ni hpe lu la nga ma ai kun? --- ---

Section F	
	What are your most important concerns? ယာယီစခန်းများတွင်နေထိုင်ရစဉ် သင့်အတွက် အရေးအကြီးဆုံးလိုအပ်သည့်အရာသည် ဘာလဲ။ Dabang kaw nga nga yang na matu ra kadawn dik ai lam gaw hpa baw ni rai? (a) ---------- (b) ---------- (c) ----------
5	What do you think are the kinds of support/services/resources women need most? အမျိုးသမီးများအတွက် မည်ကဲ့သို့သော အထောက်အပံ့/ဝန်ဆောင်မှု/အရင်းအမြစ်များသည် အလိုအပ်ဆုံးဖြစ်မည်ဟု သင့်အနေဖြင့် ထင်ပါသလဲ။ Na ningmu hta, Amyu shayi ni a matu madung ra kadawn garum ra ai lam ni gaw hpa rai ta? (a) ---------- (b) ----------
6	What are the main health problems of women in the camp ? စခန်းတွင်းရှိမျိုးသမီးများ၏ အဓိက ကျန်းမာရေးသနာတွေကဘာသလဲ။ Dabang kata kaw nga ai Amyu shayi ni hta laksan byin chye ai hkam ja lam mang hkang ni gaw hpa ni rai? (a) ---------- (b) ----------
7.	Regarding the above health issues, what kinds of health assistance are being provided by whom and how? အထက်ပါကျန်းမာရေးပြသနာများအတွက် မည်သူတွေက မည်သည့်အထောက်အပံ့များကို မည်ကဲ့သို့ပေးနေသနည်း။ Lahta na mang hkang hte seng nna gara hku hparan la ga ai kun? Karum ya ai ni/machye machyang jaw ai ni nga ai kun? ---------- ----------
8	Have you ever raised your concerns or the support you would like with the Camp Management Committee? သင်ရဲ့အခက်အခဲများနှင့် လိုအပ်ချက်များ (သို့) သင့်ကိုပံ့ပိုးစေလိုသောအရာများကို စခန်းစီမံအုပ်ချုပ်သူအား တင်ပြဖူးပါသလား။ Na a mayak ni hte ra kadawn ai lam ni hpe lit lu ai ni hpe tang madun ga ai kun?
8.1	☐ Yes, တင်ပြဖူးပါတယ်။ Tang madun ga ai. If yes, what was the response, အကယ်၍တင်ပြဖူးပါကရင်းတို့မှမည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသလဲ Lama na tang madun ga ai nga yang shan hte hku na gara hku hpran ya ai kun? ---------- ----------
8.2	☐ No, မတင်ပြဖူးပါ။ N tang madun ga ai. if no, why not. အကယ်၍မတင်ပြဖူးပါက ဘာကြောင့်ပါလဲ။ Lama na ntang madun ga ai nga jang hpa majaw kun? ---------- ----------

Section G

9 Are women represented on the Camp Management Comittees? ☐ Yes ☐ No

စခန်းစီမံအုပ်ချုပ်သည့်အဖွဲ့တွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်ပါသလား။

Dabang komiti hta Amyu shayi ni shang lawm ai lam nga ai kun?

☐ပါဝင်ပါသည်။ Shang lawm ai.☐မပါဝင်ပါ။ N shang lawm ai.

9.1 And what are their roles? For example (making decision, organizing role, leading role)

သူတို့ရဲ့အခန်းကဏ္ဍ(ဥပမာ - ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုပြုခြင်း၊ ဦးစီးဦးဆောင်မှုပြုခြင်း)

Shanhte gara daw ni hta shang lawm lit la ma ai kun?

(Ga shadawn. Daw dan ai lam, Woi awn ningbaw ai lam)

(a) --

(b) --

10 Who make important decisions in the camp and how?

စခန်းတွင် အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မည်သူက မည်ကဲ့သို့လုပ်ဆောင်ချမှတ်ပါသနည်း။

Dabang hta ahkyak ai lam ni hpe dawdan ai shaloi, kadai ni gaw kara hku dawdan hparan a ta?

(Ga shadawn. shawa zahpawng shaga ai kun, komiti ni hkrai daw dan ai kun, ningbaw ai ni matsun ai hku kun)

(a) --

(b) --

Section H

11. Is the camp is safe for women? (e.g. electricity, going or using toilets/bath-room/space) ☐ Yes ☐ No

စခန်းများသည် အမျိုးသမီးများအတွက် လုံခြုံစိတ်ချစွာနေထိုင်နိုင်သော အခြေအနေရှိပါသလား။ (ဥပမာ - အိမ်သာ/ရေချိုးခန်းသို့ သွားလာအသုံးပြုသည့်အခါ၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုအခြေအနေ၊ တခါးဂျက်အခြေအနေ၊ နေရာစရာ) ☐ ရှိပါသည်။ ☐ မရှိပါ။

Dabang hta amyu shayi ni a matu shim lum lam nga ai kun? ☐Shim lum ai. ☐ N shim ai.

(Ga shadawn. Namdum, hkashin shara de sa ai lam, myi hprap wan lu/nlu, chyinghka hting-krang kap/nkap, nga shara)

Section I

12. What are the situations for women and girls are the most at risk of violence? (e.g. inside/outside the camp, fighting, drunk, something needed)

မည်သည့်အခြေအနေမျိုးတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ အကြမ်းဖက်ခံရရန် အန္တရာယ်အရှိဆုံးဖြစ်ပါသလဲ။ (ဥပမာ - စခန်းတွင်း/စခန်းပြင်ပသွားလာချိန်၊ လင်မယားချင်းရန်ဖြစ်ချိန်၊ အရက်မူးနေသည့်အချိန်၊ မိမိအတွက်တစ်စုံတစ်ခုလိုအပ်သောအချိန်)

Kaning re masa lam ni gaw Amyu shayi ni a matu mazup roirip hkrum na byin loi dik htum rai?

(Ga shadawn. Dabang kata/ dabang shinggan pru hkawm ai ten, dinghku kata ga law ai ten, tsa nang ai ten, tinang a matu lama ma ra ahkyak wa ai ten)

(a) --

(b) --

13. What are the most violence cases?

ဘယ်လိုအကြမ်းဖက်မှုမျိုးကအများဆုံးပါလဲ။

Kaning re mazut roirip ai lam ni grau law a ta?

(a) -- (b) --

(c) -- (d) --

14	If violence happens, what do they do? Who help them? To whom they report? အကြမ်းဖက်မှုပြုလုပ်ခြင်းခံရသည့်အခါ ဘယ်လိုဖြေရှင်းကြသလဲ။ ဘယ်သူတွေက အကူအညီပေးကြသလဲ။ ဘယ်သူ့ဆီသွားတိုင်လို့ရသလဲ။ Kadai rai tim mung mazut roirip hkrum ai shaloi gara hku hparan la ai kun? Kadai ni kaw na karum shingtau ai lam lu ai kun? Gara kaw sa shawk mai ai kun? -- --
15.	If you heard about a case of sexual violence against a woman or girls occurring inside or near the camp, would you report the case? ☐ Yes ☐ No စခန်းတွင်း (သို့) စခန်းအနီးအနားတွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦးလိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခံရသည့်အကြောင်းကြားရပါက သင်ကိုယ်တိုင်ရော သတင်းပို့ပါသလား။ ☐ပို့ပါသည်။ ☐ မပို့ပါ။ Dabang kata (sh) dabang makau grup yin hta amyu shayi langai mazut roirip hkrum ai lam nga ai hpe na lu yang, nang nan seng ang ai masha ni hpang de shiga jaw ga ai kun? ☐Shiga jaw ai. ☐Njaw ai.
15.1	If No, why? မပို့ပါက ဘာကြောင့်လဲ။ Dai hku njaw ai nga yang hpa majaw kun? -- --
15.2	If yes, who would you report the case to? ပို့ပါက မည်သူ့ထံသို့ပို့ပါသနည်း။ Shiga jaw ai rai yang kadai hpe jaw a ta? (a) ------------------------------ (b) ------------------------------ (c) ------------------------------ (d) ------------------------------
Section J	
16	Are women and girls being approached about earning money (or marriage) in another location? ☐Yes ☐ No ဝင်ငွေရရှိရန် (သို့) ထိမ်းမြားလက်ထပ်ရန် အခြားတစ်နေရာသို့သွားရောက်ဖို့ရန် စည်းရုံးချဉ်းကပ်ခံရသော အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးများ ရှိပါသလား။ ☐ ရှိပါသည်။ ☐ မရှိပါ။ Ja gumhpraw (sh) dinghku de na matu kaga shara de sa na matu Amyu shayi ni hpe hkalem la ai lam ni nga ai kun? ☐Nga ai ☐N nga ai.
16.1	If yes, how are they being approached? ရှိပါက ဘယ်လိုပုံစံဖြင့် အမျိုးသမီးများကို စည်းရုံးချဉ်းကပ်ပါသလဲ။ Nga ai rai yang kaning re ladat ni hte hkalem la ma a ta? -- --

17.	What are the problems with those women? ထိုသို့ အခြားတစ်နေရာသို့သွားကြသောသူ အမျိုးသမီးများတွင် ဘယ်လိုပြသနာတွေရှိကြပါသလဲ။ ထိုပြသနာများကို အကူအညီတောင်းခံစရာနေရာရှိပါသလား။ Kaga shara de sa mat ai amyu shayi ni hta, manghkang hkrum ai ni nga ai kun? Kaning re manghkang ni hkrum chye ma a ta? Manghkang byin hkrum ai rai yang garum hpyi na shara i nga ai kun? -- --
18.	Who help on trafficking case and how? လူကုန်ကူးခံရခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘယ်သူတွေက ဘာတွေကူညီပေးနေသလဲ။ Masha hpaga hte seng nna kadai ni gaw gara hku garum a ta? -- --
19.	Do they have trafficking awareness? (All people including women) ☐Yes ☐ No လူကုန်ကူးမှုခံရခြင်းအကြောင်းကို ကြားဖူး/သိဖူးပါသလား။ (အမျိုးသမီးများအပါအဝင်စခန်းတွင်းနေထိုင်သူများအားလုံး) ☐သိပါသည်။ ☐ မသိပါ။ Masha hpaga/dut sha hkrum ai lam hte seng nna Amyu shayi ni sha n'ga yawng chye na ai kun? ☐ Chye na ai ☐ N chye na ai
Section K	
20.	What types of work do women do in the camp other than regular house work? ပုံမှန်အိမ်မှုကိစ္စအလုပ်များအပြင် စခန်းအတွင်းမည့်သို့သော အလုပ်များကို အမျိုးသမီးများလုပ်ကိုင်နေကြပါသလဲ။ Dinghku bungli hta n'ga dabang hte seng ai kaning re bungli ni hta Amyu shayi ni shanglawm galaw nga ma ai kun? -- --
21.	What do women do for income? အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ဝင်ငွေရရှိရန် မည့်သည့်အလုပ်များလုပ်ကြသနည်း။ Amyu shayi ni hku nna shang gumhpraw lu na matu kaning re bungli ni hpe galaw nga ma ai kun? -- -- --
22. **22.1**	Do women have any other sources of income? ☐ Yes ☐ No အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အခြားဝင်ငွေရရှိနိုင်သော အခြေအနေရှိပါသလား။ Amyu shayi ni hku nna kaga shang gumhpraw lu mai ai mahkrun masa ni i nga ai kun? ☐ Nga ai ☐ N nga ai If yes, what are they? ရှိပါက မည်သည့်အရာများဖြစ်သနည်း။ Nga ai rai yang, hpa ni ta? -- --

Section L - Comments/Remark - အခြား ဖော်ပြချက်များ (သို့) သုံးသပ်ချက်များ - Kaga yu maram la ra ai lam ni
Points need to be noted down **Yu maram la nna ka matsing da ra na lam ni** Toilets separated for male and female. ကျား/မအိမ်သာခွဲခြားခြင်း ရှိ/မရှိ Num/La namdum kaga ga garan da/nda Bath room/space separated for male and female. ကျား/မ ရေချိုးခန်း ခွဲခြားခြင်း ရှိ/မရှိ Num/La hka shin shara kaga ga garan da/nda အိမ်ထောင်မရှိသော အမျိုးသမီးငယ်များအတွက် သီးသန့်စီစဉ်ထားသောနေရာ ရှိ/မရှိ Special space for single women Dinghku nnga ai myu shayi mahkawn kasha ni a matu laksan garan lajang da ya ai shara nga/nnga

နောက်ဆက်တွဲစာမျက်နှာ - ၂
ကချင် စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများ၏ လိုအပ်ချက်စစ်တမ်းကောက်ယူရန်အတွက် သင်တန်း အစီအစဉ်
အောက်တိုဘာ ၄ရက်၊ ၂၀၁၂ - အောက်တိုဘာ ၁၃ရက်၊ ၂၀၁၂

ရည်ရွယ်ချက်
ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း ပဋိပက္ခများ၏ အကျိုးဆက်များကို ခံစားနေရသော အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များကို လူသားချင်း စာနာထောက်ပံ့မှုလုပ်ရှားသူများအပြင် စနစ်တကျ အစီအစဉ်များပြင်ဆင်၍ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ပြန်လည်တုံ့ပြန် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် အရည်အချင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စုဆောင်းကောက်ခံခြင်းနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းဆိုင်ရာသင်တန်းများပေးခြင်း၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ အသိအမြင်ဖွင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များကို တိတိကျကျ ဖော်ညွှန်းမည် ဖြစ်ပါသည်။

သင်တန်း အတွက် အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြချက်
၁. အခြေခံ ကျားမ ရေးရာ အယူအဆ
၂. အခြေခံ ကျားမ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ
၃. အမျိုးသမီးများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု
၄. လူမှုရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု
၅. လူကုန်ကူးမှု ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေး
၆.လိုအပ်သည်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းအတွက်ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်(သဘောတူ ခွင့်ပြုချက်)
၇. လိုအပ်ချက်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းအတွက် နည်းနာများ (ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းများ၊ တစ်ဦးချင်း လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်နည်း)
၈. အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူရန် ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမည့် မေးခွန်းများအား မူကြမ်း ရေးဆွဲခြင်းကို စတင်မိတ်ဆက်ပေးခြင်း။
၉. ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းကဏ္ဍ။
၁၀. လေ့ကျင့်ခြင်း နှင့် သုံးသပ်အကြံပြုချက်များတောင်းခံခြင်း။
၁၁. ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းခရီးအတွက် အသေးစိပ်အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း။

သင်တန်းအစီအစဉ်

နေ့ ၁ - ၄ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂ (ကြာသပတေး)	**ကျားမ ရေးရာ အခြေခံအသိပညာပေးခြင်း**		**GEN**
#	**ခေါင်းစဉ်/ အစီအစဉ်**		**သတ်မှတ်ချိန်**
၁.	အဖွင့်နိဒါန်း - အဘယ်ကြောင့် ဤ သင်တန်း လုပ်ရသနည်း၊ သင်တန်းမာတိကာ၊ သင်တန်း ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ သင်တန်းအစီ အစဉ်များ။		၃၀ မိနစ်
၂.	အခြေခံစည်းမျဉ်းများ - သင်တန်းတစ်ခုလုံးအတွက် မျှော်လင့်ချက်များ နှင့် စိန်ခေါ်ချက်များ		၃၀ မိနစ်
	လက်ဖက်ရည်သောက်နားချိန်		၃၀ မိနစ်

၃	လိင် နှင့် ကျား၊မ ရေးရာ ကို မိတ်ဆက်ခြင်း	၄၅ မိနစ်
၄	ကျား၊မ ရေးရာ တရားသေအမြင် နှင့် သာမန်အခြေအနေများ တွင် ၎င်း ၏ သက်ရောက်မှုများ	၄၅ မိနစ်
	နေ့လည်စာစားချိန်	၁ နာရီ
၅	လက်တွေ့ကျသော ကျား၊မ ရေးရာလိုအပ်ချက်များ - အရေးပေါ်အခြေအနေ များတွင် အမျိုးသမီး နှင့် အမျိုးသားများ၏ မတူညီသော လိုအပ်ချက်များ။	၁နာရီ
၆	ကျား၊မ ရေးရာ အလေးထားသော ရှုထောင့် မှ ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်စခန်း အခြေအနေများ အားလေ့လာခြင်း။ (ကျား၊မ ရေးရာအခန်းကဏ္ဍများ - မည်သူက မည်သည့်အရာကို လုပ်ဆောင်သလဲ၊ အကျိုးခံစားခွင့် နှင့် လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း၊ မည်သူက အကျိုးရှိ၍ မည်သူက အကျိုးခံစားမှုမရှိသလဲ။)	၃၀ မိနစ်
	လက်ဖက်ရည်သောက်နားချိန်	၃၀ မိနစ်
၇	နေ့ (၁) အားပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	၁ နာရီ
နေ့ (၂) - ၅ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂ (သောကြာ)	**ကျား၊မရေးရာ နှင့် ဆုံးဖြတ် ချက်ချခြင်း**	**UNDP**
ကျား၊မ ရေးရာ နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဆက်စပ်မှု		
၁.	လုပ်ပိုင်ခွင့် ဆိုင်ရာ ဂိမ်း ကစားခြင်း	၅၀ မိနစ်
၂.	ကျား၊မ ရေးရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆက်စပ်မှု (သင်ကြားမှု နှင့် အဖွဲ့လိုက်လုပ်ဆောင်မှု)	၃၀ မိနစ်
၃.	ကျား၊မ ရေးရာ ၏ မတော်တဆဖြစ်မှုများ	၄၀ မိနစ်
ကျား၊မ ရေးရာ နှင့် ခေါင်းဆောင်မှု		
၄	ခေါင်းဆောင်၏ ဝိသေသ လက္ခဏာများ နှင့် ခေါင်းဆောင်မှု။	၄၅ မိနစ်
၅	လုပ်ပိုင်ခွင့် ၏ အခြေခံများ	၁ နာရီ
၆	▪ ခေါင်းဆောင်မှုပုံစံများ ▪ အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးမှုများ	၁.၃၀ နာရီ
ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကိုယ်စားပြုခြင်း နှင့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း		
၇	▪ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား နှင့် ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်း ပေးရန် အတွက် စခန်းစီမံခန့်ခွဲမှု အခန်းကဏ္ဍ ▪ ကွာဟချက်များ နှင့် အလားလာ ရှိသောနည်းလမ်းကို ဖော်ထုတ်ခြင်း ▪ သတင်းစကားများအား အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း။	၁.၃၀ နာရီ
၈	▪ သင်ခန်းစာအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	၃၀ မိနစ်
နေ့ (၃) - ၆ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂ (စနေနေ့)	**ကျား၊မ ရေးရာကိုအခြေခံသော အကြမ်းဖက် မှုများ**	**UNFPA**
၁	▪ ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ ကို ပဏာမ မိတ်ဆက်ခြင်း	မနက်ပိုင်းချိန်
၂	▪ ကျား၊မ အခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုပုံစံများ၊ အခြေခံအကြောင်းရင်းများ နှင့် ၎င်း၏ အကျိုးဆက်များ	
	▪ နေ့လည်စာစားချိန်	
၃	▪ အရေးပေါ် အခြေအနေများတွင် ကျား၊မ အခြေပြုအကြမ်းဖက်မှု နှင့် သက်ဆိုင်သော အစီအစဉ်များ အား စီမံခန့်ခွဲခြင်း။	နေ့လည်ပိုင်း
၄	▪ ကျား၊မအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု နှင့် သက်ဆိုင်သောသတင်းစကားများကို မည်သို့သိရှိနိုင် သနည်း။ (အဓိက သတင်းစကားများ)	
နေ့ (၄) - ၇ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂ (တနင်္လာနေ့)	**လူမှုရေးနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များ**	**FXB**

၁	▪ လူမှုရေး နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များအားရှင်းပြခြင်း	၉း၀၀ - ၉း၁၅
၂	▪ မိတ်ဆက်ခြင်း အစီအစဉ်	၉း၁၅ - ၁၀း၀၀
	▪ ခေတ္တနားချိန်	၁၀း၀၀- ၁၀း၁၅
၃	▪ လူမှုစိတ်ပညာဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း၊ လူမှုရေး နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကူညီမှု နှင့် အထောက်အပံ့များ ဆိုတာဘာလဲ။ လူမှုရေး နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနယ်ပယ်တွေက ဘာတွေလဲ။ ဘာကြောင့် ဒါက အရေးကြီးတာလဲ။ ဘယ်သူက ဒီအထောက်အပံ့ကို ပေးနိုင်လဲ။	၁၀း၁၅- ၁၂း၀၀
	▪ နေ့လည်စာစားချိန်	၁၂း၀၀- ၁၃း၀၀
၄	▪ လူမှုရေး နှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့၊ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်း နှင့် ပညာပေးခြင်း (အသိပညာမြှင့်တင်ခြင်း) တို့၏ ကွာခြားချက်များ။ လူမှုရေးနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ပေးသူ တစ်ဦး၏ အဓိက အရည်အသွေးများ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်း ၏ အခြေခံသဘောတရားများ	၁၃း၀၀- ၁၅း၃၀
	ခေတ္တနားချိန်	၁၅း၃၀- ၁၅း၄၅
၅	▪ ထိရောက်စွာနားထောင်ပေးခြင်း။	၁၅း၄၅- ၁၆း၃၀
၆	▪ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း နှင့် အဆုံးသတ်အစီအစဉ်	၁၆း၃၀- ၁၇း၀၀
နေ့ (၅) ၈ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂ (တနင်္လာနေ့)	**လူကုန်ကူးခြင်း၊ စိတ်ချရသောရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း နှင့် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာမူဝါဒ များ**	**UNIAP**
	အစီအစဉ်	
၁.	နိဒါန်း၊ သင်တန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	၉း၀၀- ၉း၁၅
၂	လူကုန်ကူးခြင်း၊ တရားမဝင် ခိုးသွင်းခြင်း နှင့် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း	၉း၁၅- ၁၀း၁၅
	လက်ဖက်ရည်သောက်နားချိန်	၁၀း၁၅- ၁၀း၃၀
၃	လူကုန်ကူးမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သောဆိုးကျိုးများ နှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အခြေခံအကြောင်းအရင်း များ (လူကုန်ကူး မှု ကိုဖြစ်စေသော အကြောင်း အရင်းများ)	၁၀း၃၀- ၁၂း၀၀
	နေ့လည်စာစားချိန်	၁၂း၀၀-၁း၀၀
၄	လူကုန်ကူးမှုဖြစ်စဉ်အား ရဲထံသို့ သတင်းပို့တိုင်ကြားခြင်း နှင့် လူကုန်ကူးမှု တားဆီးကာကွယ် ရေး ဥပဒေ	၁း၀၀ - ၂း၀၀ ATTF (Mdy)
	လက်ဖက်ရည်သောက်နားချိန်	၂း၀၀- ၂း၁၅
၅	ထိခိုက်လွယ်သော အခြေခံအကြောင်းအရင်းများကို ဘယ်လိုလျှော့ချမလဲ။	၂း၁၅-၃း၁၅
၆	ကချင်စခန်းများရှိ လူကုန်ကူးမှု ဆိုးကျိုးများ နှင့် လူကုန်ကူးမှု ဖြစ်ရန် ထိခိုက်လွယ်သော အခြေအနေများ နှင့် ပတ်သတ်သည့် စစ်တမ်းကောက်ယူမှုများ အကြောင်းဆွေးနွေးခြင်း။	၃း၁၅- ၃း၄၅
နေ့ (၆) ၉ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂ (အင်္ဂါနေ့)	**လူကုန်ကူးခြင်း၊စိတ်ချရသော ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း နှင့် ကျင့်ဝတ် ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ**	**UNIAP**
၁	အစီအစဉ်များ • ကျင့်ဝတ်များအားမိတ်ဆက်ပေးခြင်း • **မူဝါဒ (၁) – Do No Harm**	၉း၀၀ - ၁၀း၁၅

	• ဗွီဒီယို ပြသခြင်း - ကမ္ဘောဒီးယား ရဲများ နှင့် လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းအခွေ • ဗွီဒီယိုအား ဆွေးနွေးခြင်း • ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအားသရုပ်ဖော်ခြင်း အစီအစဉ် (၁) • **မူဝါဒ (၂) - တစ်ဦးချင်းစီ လုံခြုံမှု နှင့် ဘေးကင်းမှု** • ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအားသရုပ်ဖော်ခြင်း အစီအစဉ် (၂)	
	လက်ဖက်ရည်သောက်နားချိန်	၁၀း၁၅-၁၀း၃၀
၂	• **မူဝါဒ (၃) သဘောတူညီချက်** • ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအား သရုပ်ဖော်ခြင်း အစီအစဉ် (၃) • **မူဝါဒ (၄) အမည်လျှို့ဝှက်ထားခြင်းနှင့် လုံခြုံစိတ်ချစေခြင်း။** • **မူဝါဒ (၅) အဖွဲ့အား အရည်အသွေးပြည့်ဝစွာရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်း** • ဖြစ်စဉ်တစ်ခု အားသရုပ်ဖော်ခြင်း အစီအစဉ် (၄) • **မူဝါဒ (၆) လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သောသတင်းအချက်အလက်များ** • **မူဝါဒ (၇) သတင်းအချက်အလက်များအားအသုံးပြုခြင်း**	၁၀း၃၀- ၁၂း၀၀
	နေ့လည်စာစားချိန်	၁၂း၀၀-၁း၀၀
နေ့ (၆) - ၉ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂ (နေ့လည်)	**လိုအပ်ချက် များအားစစ်တမ်းကောက်ယူရန် နည်းစနစ်များ**	**CARE Myanmar**
၁	▪ Do No Harm အခြေခံမှုဘောင်ကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်း ▪ အဖွဲ့လိုက်အစီအစဉ်	၁း၀၀-၂း၀၀
	လက်ဖက်ရည်သောက်နားချိန်	၂း၀၀-၂း၃၀
၂	▪ လိုအပ်ချက် စစ်တမ်း ဆိုတာဘာလဲ။ ▪ လိုအပ်ချက်စစ်တမ်းကို ဘာကြောင့်လိုအပ်သလဲ။ ▪ လေ့ကျင့်ခန်း (အိမ်မက်မက်ခြင်း)	၂း၃၀- ၃း၃၀
၃	▪ နည်းစနစ်များ (ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် လူတွေ့မေးမြန်း ခြင်းများ) ▪ စီမံကွပ်ကဲသူနှင့် မှတ်စုရေးမှတ်သူ ၏ အခန်းကဏ္ဍများ	၃း၃၀- ၅း၀၀
နေ့ (၇) - ၁၀ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂	**လိုအပ်ချက်များအားစစ်တမ်းကောက်ယူရန် နည်းစနစ်များ**	**CARE Myanmar**
၁	▪ ယခင်သင်ခန်းစာများ အားပြန်လည်ဆွေးနွေးခြင်း ▪ လိုအပ်ချက်များအားစစ်တမ်းကောက်ယူရန်အတွက် အခြေခံစည်းမျဉ်းများ ကို သတ်မှတ်ခြင်း ▪ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း နှင့် လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းများ တွင် ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်များ	၉း၀၀-၁၀း၀၀
	▪ ခေတ္တနားချိန်	၁၀း၀၀-၁၀း၃၀
၂	▪ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးရန်အတွက်မေးခွန်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း	၁၀း၃၀- ၁၂း၀၀
	▪ နေ့လည်စာ	၁၂း၀၀-၁း၀၀
၃	▪ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းအတွက် မေးခွန်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း	၁း၀၀-၂း၀၀
	▪ လက်ဖက်ရည်သောက်နားချိန်	၂း၃၀-၃း၉၉
၄	▪ ပုံစံရေးဆွဲခြင်း (MIMU နှင့် ပူးပေါင်း ၍ ရရှိလာသော အချက်အလက်များ ထည့်သွင်းရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း)	၃း၀၀-၃း၃၀
၅	▪ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	၃း၃၀-၄း၀၀
နေ့ (၈) - ၁၁ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂ (ဗုဒ္ဓဟူး)	**စစ်တမ်းကောက်ယူမည့် မေးခွန်းများ အားအချောသတ်ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် ဘာသာပြန်ခြင်း**	**GEN & MIMU**

၁	▪ မေးခွန်းများအား ဘာသာပြန်ခြင်း (ကချင်) ▪ စစ်တမ်းပုံစံအားအချောသတ်အတည်ပြုခြင်း	GEN& MIMU
	▪ နေ့လည်စာစားချိန်	
၂	▪ မန္တလေးမြို့၊ ခရစ်ယာန်ကျောင်းသားများလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု(Student Christian Movement) မှ ကချင်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား များ၏ အကူအညီဖြင့် မေးခွန်းများ အားစမ်းသပ်ခြင်း။ ▪ ပုံစံ နှင့် မေးခွန်းများကို အချောသတ်ခြင်း နှင့် အတည်ပြုခြင်း။	ပါဝင်သူများ နှင့် SCM

နေ့ (၉) နှင့် နေ့ (၁၀) - ၁၂ နှင့် ၁၃ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၂	**စစ်တမ်းကောက်ယူရန်အတွက် အသေးစိတ် အစီအစဉ် နှင့် သတင်း စကားများ အား လေ့ကျင့်ခြင်း။**	**GEN နှင့် ပါဝင်ကြသူများ**

နောက်ဆက်တွဲစာမျက်နှာ - ၃

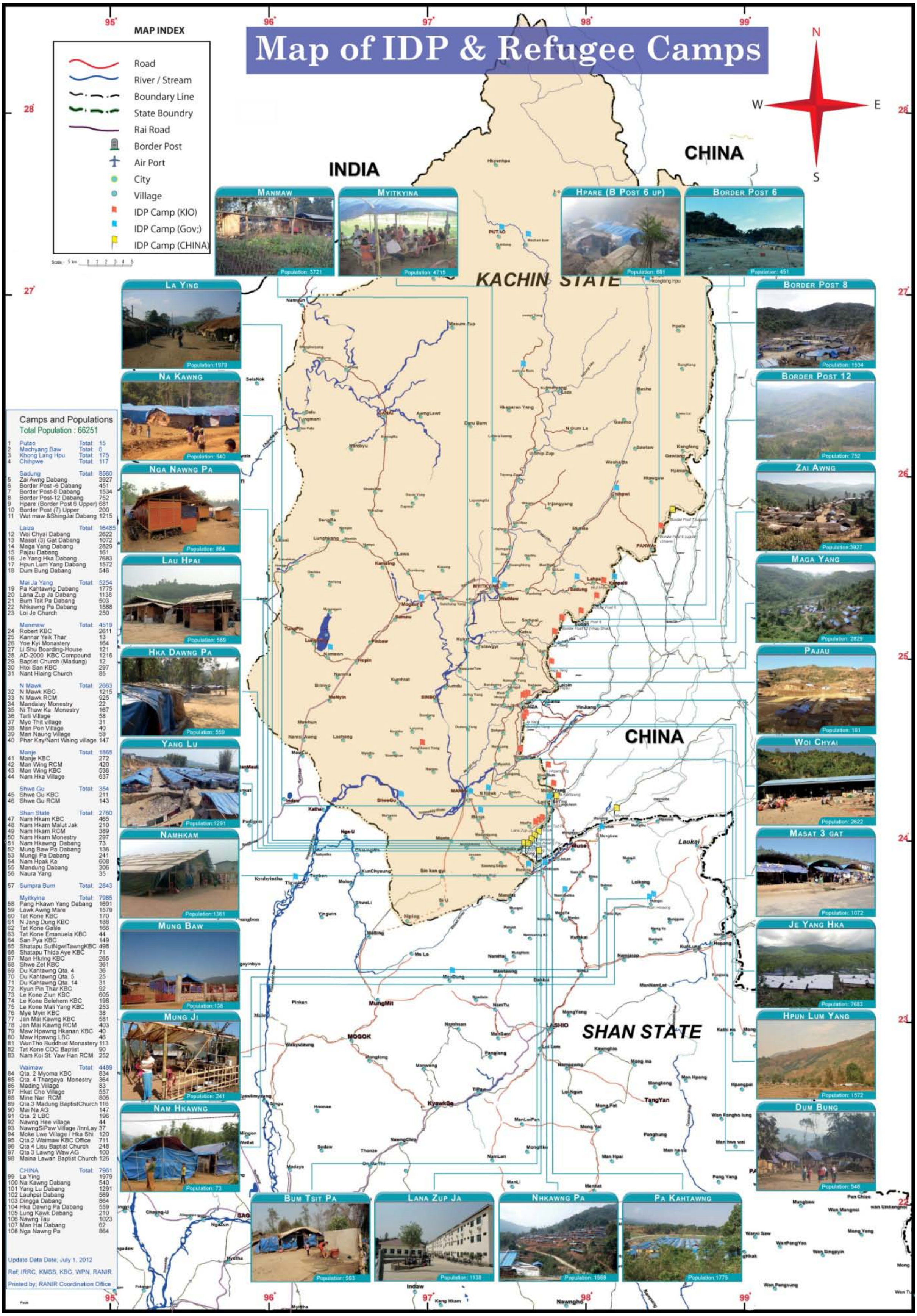

Map of IDP & Refugee Camps
MAP INDEX
Road
River / Stream
Boundary Line
State Boundry
Rai Road
Border Post
Air Port
City
Village
IDP Camp (KIO)
IDP Camp (Gov;)
IDP Camp (CHINA)
N
W
E
S
INDIA
CHINA
KACHIN STATE
SHAN STATE
95°
96°
97°
98°
99°
28
27
26
25
24
23
22
Manmaw
Population: 3721
Myitkyina
Population: 4715
Hpare (B Post 6 up)
Population: 681
Border Post 6
Population: 451
La Ying
Population: 1979
Na Kawng
Population: 540
Nga Nawng Pa
Population: 864
Lau Hpai
Population: 569
Hka Dawng Pa
Population: 559
Yang Lu
Population: 1291
Namhkam
Population: 1361
Mung Baw
Population: 136
Mung Ji
Population: 241
Nam Hkawng
Population: 73
Border Post 8
Population: 1534
Border Post 12
Population: 752
Zai Awng
Population: 3927
Maga Yang
Population: 2829
Pajau
Population: 161
Woi Chyai
Population: 2622
Masat 3 Gat
Population: 1072
Je Yang Hka
Population: 7683
Hpun Lum Yang
Population: 1572
Dum Bung
Population: 546
Bum Tsit Pa
Population: 503
Lana Zup Ja
Population: 1138
Nhkawng Pa
Population: 1588
Pa Kahtawng
Population: 1775
Camps and Populations
Total Population : 66251
1 Putao Total: 15
2 Machyang Baw Total: 6
3 Khong Lang Hpu Total: 175
4 Chihpwe Total: 117
Sadung Total: 8560
5 Zai Awng Dabang 3927
6 Border Post -6 Dabang 451
7 Border Post-8 Dabang 1534
8 Border Post-12 Dabang 752
9 Hpare (Border Post 6 Upper) 681
10 Border Post (7) Upper 200
11 Wut maw &ShingJai Dabang 1215
Laiza Total: 16485
12 Woi Chyai Dabang 2622
13 Masat (3) Gat Dabang 1072
14 Maga Yang Dabang 2829
15 Pajau Dabang 161
16 Je Yang Hka Dabang 7683
17 Hpun Lum Yang Dabang 1572
18 Dum Bung Dabang 546
Mai Ja Yang Total: 5254
19 Pa Kahtawng Dabang 1775
20 Lana Zup Ja Dabang 1138
21 Bum Tsit Pa Dabang 503
22 Nhkawng Pa Dabang 1588
23 Loi Je Church 250
Manmaw Total: 4519
24 Robert KBC 2611
25 Kannar Yeik Thar 13
26 Yoe Kyi Monastery 164
27 Li Shu Boarding-House 121
28 AD-2000 KBC Compound 1216
29 Baptist Church (Madung) 12
30 Htoi San KBC 297
31 Nant Hlaing Church 85
N Mawk Total: 2663
32 N Mawk KBC 1215
33 N Mawk RCM 925
34 Mandalay Monestry 22
35 Ni Thaw Ka Monestry 167
36 Tarli Village 58
37 Myo Thit village 31
38 Man Pon Village 40
39 Man Naung Village 58
40 Phar Kay/Nant Waing village 147
Manje Total: 1865
41 Manje KBC 272
42 Man Wing RCM 420
43 Man Wing KBC 536
44 Nam Hka Village 637
Shwe Gu Total: 354
45 Shwe Gu KBC 211
46 Shwe Gu RCM 143
Shan State Total: 2760
47 Nam Hkam KBC 465
48 Nam Hkam Malut Jak 210
49 Nam Hkam RCM 389
50 Nam Hkam Monestry 297
51 Nam Hkawng Dabang 73
52 Mung Baw Pa Dabang 136
53 Mungji Pa Dabang 241
54 Nam Hpak Ka 608
55 Mandung Dabang 306
56 Naura Yang 35
57 Sumpra Bum Total: 2843
Myitkyina Total: 7985
58 Pang Hkawn Yang Dabang 1691
59 Lawk Awng Mare 1579
60 Tat Kone KBC 170
61 N Jang Dung KBC 188
62 Tat Kone Galile 166
63 Tat Kone Emanuela KBC 44
64 San Pya KBC 149
65 Shatapu SutNgwiTawngKBC 498
66 Shatapu Thida Aye KBC 71
67 Man Hkring KBC 265
68 Shwe Zet KBC 361
69 Du Kahtawng Qta. 4 36
70 Du Kahtawng Qta. 5 25
71 Du Kahtawng Qta. 14 31
72 Kyun Pin Thar KBC 92
73 Le Kone Ziun KBC 605
74 Le Kone Belehem KBC 198
75 Le Kone Mali Yang KBC 253
76 Mye Myin KBC 38
77 Jan Mai Kawng KBC 581
78 Jan Mai Kawng RCM 403
79 Maw Hpawng Hkanan KBC 40
80 Maw Hpawng LBC 46
81 WunTho Buddhist Monastery 113
82 Tat Kone COC Baptist 90
83 Nam Koi St. Yaw Han RCM 252
Waimaw Total: 4489
84 Qta. 2 Myoma KBC 834
85 Qta. 4 Thargaya Monestry 364
86 Mading Village 83
87 Hkat Cho Village 557
88 Mine Nar RCM 806
89 Qta.3 Madung BaptistChurch 116
90 Mai Na AG 147
91 Qta. 2 LBC 196
92 Nawng Hee village 44
93 NawngSiPaw Village /InnLay 37
94 Moke Lwe Village / Hka Shi 120
95 Qta.2 Waimaw KBC Office 711
96 Qta 4 Lisu Baptist Church 248
97 Qta 3 Lawng Waw AG 100
98 Maina Lawan Baptist Church 126
CHINA Total: 7961
99 La Ying 1979
100 Na Kawng Dabang 540
101 Yang Lu Dabang 1291
102 Lauhpai Dabang 569
103 Dingga Dabang 864
104 Hka Dawng Pa Dabang 559
105 Lung Kawk Dabang 210
106 Nawng Tau 1023
107 Man Hai Dabang 62
108 Nga Nawng Pa 864
Update Data Date; July 1, 2012
Ref; IRRC, KMSS, KBC, WPN, RANIR.
Printed by; RANIR Coordination Office